

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Antrųjų metų angoje

Tragiškas buvo Lietuvai 1940-1990 metų laikotarpis: nepatirtų sunkumų, fizinių ir dvasinių kančių, naujų vingių, posūkių ir bandymų žmogų alinanti sanplaka. Kai kam nepatinka, kai tasai laikotarpis vadinamas okupacija. Iš tikrųjų — tai daugiau negu okupacija, kokių visa eilė buvo II D. karo metu. Mūsų atveju betgi 1940 metų okupacija turėjo pavirsti plačia valstybine ir tautine savižudybe. Pasaulinės revoliucijos siekiuose okupantui buvo reikalingos mūsų pačių rankos rikiuoti ir risti "reakcionierius" išnykimui. Kremliaus bendrininkai, bent jau pirmaisiais pokariniiais dešimtmeciais, tikino žmones, kad Lietuvai jokios išeities nebėlikę ir kad reikia gelbėti nors tai, kas dar įmanoma. Tada tylėjo pranašai, kad vieną kartą bus plačiau pravertas langas, už kurio pasaulis be jokių revoliucijų daug geriau gyvena ir visaip toli pažengęs. Ir vieną nelauktą dieną užteko mažo naujųjų intelektualų barkstelėjimo, kad sugriūtų per septyniadešimt metų statytas iliuzinis kortų namelis. Užrūdijusį sunkiai bepasukamą vairą vis dėlto jau reikėjo sukti, užsimojus naujų krypčių ieškoti.

ŠITOJE vietoje ir Lietuva pakilo, tarsi per naktį susiorganizavusi. Su iškelta trispalve Gedimino pilies bokšte stovėjo vieninga ir pasitikinti. Sąjūdžio gretos išsitiesė nuo Vilniaus iki Klaipėdos, nuo Joniškio iki Druskininkų. Kone kasdien vis naujais šuoliais žengta laisvėjimo keliu. Niekas abejonų nekėlė, kad žengiam į prarastos nepriklausomybės atstatymą. To pasiryžimo drąsus ir viešas pareiškimas įvyko prieš vienerius metus — kovo 11 dieną. Kaip jau ne kartą buvo sakyta, Vakarų tyla labai apsunkino nepriklausomybės įgyvendinimą, nors plačioji įvairių tautų visuomenė, įskaitant nemažą dalį ir Sovietų Sąjungos gyventojų, nuoširdžiai ir tiesiai pasisako už mūsų siekius. Prabėgo jau gana sunkūs metai nuo nepriklausomybės paskelbimo. Gorbačiovo užsispyrimas išlaikyti Stalino įsteigtą raudonąją imperiją niekaip negali derintis su nepriklausomybės siekiančiom respublikom, ir užtat dialogas kaip vienintelė taikinga išeitis, žiūrint į jį iš visiška skirtingų taškų, vargu ar palengvina problemą, jei ji nebus rimtai perkelta tarptautinės teisės plotmėn, kur būtų svarstomas ne respublikos išstojimo iš Sąjungos ar išstojimo į naują sąjungą klausimas, bet — okupacijos užbaigimo.

TARP teisinių lūkesčių, Kremliaus grasinimų, įkėrėjusio "vidaus reikalo" kartojimo, tarp jau pakuotų gyvybių ir pralieto kraujo Lietuva žengia į antruosius nepriklausomybės įgyvendinimo metus. Pirmieji metai įvairiai aptariami. Dėl realios padėties įvertinimo, dėl darbų spartos, net reikalingumo, dėl metodų ir laikysenos būta nesutarimų, nusivylimų, kaltinimų, atstiatydimų. Žiūrint iš tolo į kovojančią tėvynę dažnam nebuvo lengva visa tai matyti. Bet koks nesklaidumas Vilniuje, tą pačią valandą ataidi išseivijoje. Kartais net atrodo, kad jau ne pagalbos rankos nebegalės pagerinti padėties. Tarsi paklydę nebežinome į kurią pusę geriau pasukti, kad į tą kankinančią nežinią švysteltų koks kelią rodantis spindulėlis. Toji nepriklausomybė priklausomybėje kaip koks sunarpiotas rezgynys iškyla milžinišku pavidalu, kurio vieni patys nebegalėsime įveikti. O vis dėlto į tą negailestingą lūkesčių ir spėliojimų tamsą skverbiasi, gal dar ne visiems matoma, dangaus šviesa: drąsus ir ryžtingas stovėjimas prieš bet kokią pabašą tėra vienintelis laidas į laisvę. Nesuardyti šitų pamatų — didžioji visų pareiga. Visa kita pasidarys vėliau. Būdami patys tvirti, galime tikėtis ir kitų pagalbos. Č.S.

Naujasis Kanados biudžetas

Kanados finansų ministeris M. Wilsonas, ruošdamas savo septintąjį biudžetą 1991-92 metams, susidūrė su š. m. kovo 31 d. pasibaigiančio 1990-91 m. biudžeto padidėjusiomis išlaidomis. Jis padidino Kanados įsijungimas Jungtinių Tautų saugumo tarybos vardu pernai pradėton Irako blokadon Persų įlankoje, o pajamas sumažino sustiprėjęs ekonominis atoslūgis. Planuota \$28,5 milijono deficitą teko padidinti iki \$30,5 milijono. Kanados valdžios skola š. m. kovo 31 d. pasiekė \$388,5 milijono, jos metinės palūkanos — \$43 milijonus.

Biudžeto staigmena
Tokiose aplinkybėse daug kas finansų ministerio M. Wilsono septintajame biudžete, apimančiame biudžetinius 1991-92 m., numatė pajamų mokesčių padidinimą, nes jie yra pagrindinis valdžios išdo įplaukų šaltinis. Staigmena tapo M. Wilsono pasirinktas valdžios išlaidų apkarpymas, naujajame Kanados biudžete jas leidęs padidinti tik 6,9% iki bendros \$159 milijonų sumos su \$30,5 milijono deficitu.

I savo naująjį biudžetą finansų ministeris M. Wilsonas įjungė papildomus \$600 milijonus krašto apsaugos reikalams, atnešus karo su Iraku dėl Kuveito išlaisvinimo. Ekonominis sunkumas patekė ūkininkai susilauks \$1,3 milijono paramos, pensininkai ir seneliai — \$1,6 milijono, bedarbiai — \$3 milijonų.

Biudžetinių išlaidų sumažinime tenka paminėti trejų metų laikotarpiui federaciniams tarnautojams įvestą metinio atlyginimo padidinimą tik 3%, dabartinių algų užsaldymą vieneriems metams Kanados ministerių kabineto nariams. Algas parlamentarams tebus leista padidinti žemiau infliacijos nuosimėio. Išlaidoms sumažinti buvo atsisakyta ir \$88 milijonų federacinės valdžios paramos iniciatorių planuojamiems Toronto operos ir baleto rūmams.

Finansų ministeris M. Wilsonas taipgi nutarė penkerių metų laikotarpyje \$4,5 milijono sumažinti federacinės valdžios paramą provincijų sveikatos, švietimo ir gerovės reikiams.

(Nukelta į 11-tą psl.)

Lietuvos nepriklausomybė, atgauta Vasario 16-sios žygiu, po ilgos vergijos atgaivinta Kovo 11-sios aktu

Ilustracija dail. Laimučio Ločerio

ISIMINTINA DIENA. KLB krašto valdybos pareiškimas Kovo 11-tosios proga

Kovo 11-toji — tai diena, kada mūsų tauta nusprendė sugrąžinti Lietuvą į nepriklausomą valstybių tarpą. Penkiasdešimt metų vergavus grobuoniškai Sov. Sąjungos sistemai. Lietuvų tauta atstatė dėl II-ojo Pasaulinio karo prarastą nepriklausomybę. Nors dar ir šiandieną mūsų laisvai išrinktą prezidentą ir parlamentą dieną ir naktį saugo tautiečiai, Kovo 11-toji turi būti mūsų džiaugsmo ir ilgai kauptų vilčių išsipildymo diena. Matant Sov. Sąjungos diktatoriškus klastingumą ir jo karių necivilizuotus veiksmus Lietuvoje, aiškėja, kad mūsų darbas dar nepasibaigė. Raginame visus Kanados lietuvius kreiptis į savo parlamentarus raštu ir žodžiu, primenant jiems šios šventės reikšmę ir prašyti Lietuvos nepriklausomybės pripažinimo. Taip pat raginame rašyti sveikinimus Lietuvos parlamento vadovui Vytautui Landsbergiui, kuris gina demokratiją ir vykdo tautos valią. Vienybėje — galybė ir stiprybė!

KLB krašto valdyba

PRANEŠIMAS IŠ ŠVEDIJOS

Pripažįsta okupaciją ir remia nepriklausomybę

A. LEMBERGAS

Per praėjusį pusmetį Švedijos vyriausybės politika ir parama Baltijos kraštams labai suaktyvėjo, rašė neseniai Stockholmo dienraštis *Dagens Nyheter* (vasario 3). Konstatuojamas didelis diplomatinis žingsnis, kurį žengė užsienio reikalų ministeris Anderssonas nuo 1989-jų rudens, kai jis apsijuokė su savo teigimu, kad Baltijos kraštai "nesą okupuoti", iki dabartinių jo solidarumo pareiškimų Normalmo aikštėje, kur kiekvieną pirmadienį vyksta demonstracijos už Baltijos šalių laisvę. Bet drauge pabrėžiama, kad nereikia laukti, jog Švedijos vyriausybė atsakytų savo ligšiolinio nusistatymo pripažinti Baltijos valstybių prijungimą prie Sovietų Sąjungos.

Ginčas dėl pripažinimo politikos atšaukimo

Kaip tik to neseniai reikalavo 29 žymūs švedų rašytojai, tarp jų poetai Tomas Tranströmeris, Gunnell Vallquist, garsioji vaikų rašytoja Astrid Lindgren ir kiti. Savo pareiškime jie sako: "Mūsų tėvai padarė negudrų sprendimą, kai prieš 50 metų Švedija, kone vienintelė Vakarų valstybė, pripažino Sovietų Sąjungos viršenybę trijose Baltijos respublikose. Okupacija, kuri buvo tiesioginė Hitlerio ir Stalino susitarimo išdava, prieštaravo ir tolydžio prieštarauja tarptautinei teisei... Jeigu vyriausybė tikrai nori pateikti Sovietų Sąjungai teisingą švedų tautos nusistatymo vaizdą, ji turi aiškiai nurodyti, kad didžiulė dauguma mano, jog (1940 metų Švedijos) koalicinės vyriausybės poelgis pripažinti Pabaltijo prijungimą prie Sovietų Sąjungos buvo neteisingas. Sutinkamai su tuo vyriausybė ir parlamentas turėtų taip pat įsakiniai reikalauti, kad Estija, Latvija ir Lietuva atgautų savo laisvę."

Šiandien Švedijos užsienio reikalų ministerija nenori keisti kurso. Kabineto sekretorius Pjeras Schori pareiškė, kad nesą jokio reikalo panaikinti pusės šimtmečio senumo nutarimą. Juo labiau, kad Švedija, pasak jo, "su visišku aiškumu" pareiškė remianti Baltijos respublikų siekius.

Vertina Landsbergio žodžius

Vyriausybės sluoksniai pabrėžia, jog šitas nusistatymas gerokai pasikeitė, ne paskutinėje vietoje paties ministerio pirmininko Carlssonso dėka. Sausio 24-sios raštu Lietuvos AT pirmininkas Vytautas Landsbergis padėjo visų Riksdago partijų vadovams už Lietuvos reikalų rėmimą. Premjerui Carlssonui tai reiškė "malonų (jo) naujos aktyvesnės Pabaltijo politikos pripažinimą". Dabar Stockholmas tikisi, jog Lietuvos prezidentas nebekritikuos Švedijos socialdemokratų vyriausybės ir galutinai užmirš nelaimingą Anderssono lankymąsi Baltijos kraštuose 1989-jų rudenį, kai jis lepletėjo, jog Landsbergis "su savo nepriklausomybės kova atstovauja tik negudriai mažumai". Gal net užmirš ir tai, kad užsienio reikalų ministeris ne kartą perspėjo opozicijos partijų vadovus parlamente, esą tiesioginė švedų parama tikrai pakenktų nepriklausomybei.

Priekaištai virto padėka
Dabar Švedijos vyriausybė, pasiremama Landsbergio laišku, gali įrodinėti savo opozicijai, kuri veikliau rėmė Pabaltijo reikalus, kad ir ji pateisina baltiečių lūkesčius. Švedijai ypač nemalonūs buvo Landsbergio priekaištai. Tačiau asmeniškai Carlssonso telefono skambutis Landsbergiui po kruvinosios nakties, sausio 13-ją, ir po to kabineto sekretoriaus Pjero Schori apsilankymas pas jį apsuptame Vilniaus parlamente Landsbergio toną sušvelnino ir priekaištus pakeitė į padėką. Raštas esą toks įrodymas. Vilnius, Ryga ir Talinas ypač dėkingi už leidimą jų valstybių veikėjams viešai politiškai veikti Švedijoje.

Istorijos negalima išskusti

Šiame sąryšyje *Dagens Nyheter* pažymi: visiškai tikri negalime būti, nes spalvingas ir kontraversiškas muzikos profesorius Landsbergis, dar kartą, po mandagių žodžių, laiške klausia, ar nebūtų laikas Švedijos vyriausybei atšaukti sovietų įvykdytos Baltijos valstybių okupacijos pripažinimo. Stockholmo laikraštis mano, kad vargu ar toks klausimas bus svarstomas, nes parlamente ji remia tikrai mažą "žaliųjų" partiją. Netgi nuosakiųjų partijos vadovas Bildtas, kuris labai uoliai kritikuoja vyriausybės Pabaltijo politiką, tam nepritaria. Anot jo, tai reikštų "istorijos skutimą", ir ji nebus skutama. Taip daroma tik Sovietų Sąjungoje, kur iš istorijos vadovėlių išplėšiami ištisi puslapiai, kai istorija pasikeičia.

Visada rėmė baltiečius

Schori sako suprantąs Landsbergio norą, tačiau Švedijos (Nukelta į 2-rą psl.)

Šiame numeryje:

- Antrųjų metų angoje
- Nepriklausomybės įgyvendinimo antrieji metai
- Naujasis Kanados biudžetas
- Apkarpytos valdžios išlaidos, nepakelti pajamų mokesčiai
- Pripažįsta okupaciją ir remia nepriklausomybę
- Suaktyvėjo Švedijos parama Baltijos kraštams
- Didieji ir pavergtieji
- Didžiosios galimybės nesivadovauja moraliniais principais
- Lietuvis — Maskvos klebonas
- Apie kunigą Praną Račiūną
- Didelis susidomėjimas Lietuva
- Lenkijoje pradėtas leisti žurnalas "Lithuania"
- Dvasiniai lietuvių žibintai Brazilijoje
- Kinijos misionierių salezietų kun. Petrą Urbaitį pagerbiant
- Turtingo gyvenimo sukaktis
- Dail. Anastazijos Gamošaitienės veikla ir kūryba
- "Viltis tamsoje"
- Dienoraštis Lietuvos žydo, tapusio Izraelio diplomatu
- Dievo žodis žmonių kalbomis
- Trys Šv. Rašto vertimai

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada. Tel. (416) 275-4672. FAX (416) 275-1336. Second class mail reg. nr. 00509 LEIDEJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai" REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andriulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata - \$30, pusmetinė - \$16, remėjo - \$40, garbės - \$50 (Amerikoj - JAV dol.), oro paštu - \$100. Pavieniai nr. - 1 doleris. Adresų keitimo reikalavimai - "TŽ" administracija. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Tėviškos žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st & 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$30.00, supporter \$40.00, honorary \$50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. U.S. POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškos žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

Lietuva kitataučių spaudoje

Kur lietuviai sutiks Šv. Tėvą

Krokuvos katalikų savaitraštis "Tygodnik Powszechny" vasario 3 d. laidoje rašo: "Sekmadienį, sausio 20, Seinų bazilikoje Lomžos vyskupas Julijonas Paetz vadovavo Lietuvos skirtingoms koncelebracinėms Mišioms. Bazilika buvo pilna lietuvių ir lenkų. Mišiose tarp kitų dalyvavo Lenkijos respublikos senato vicepirmininkas A. Wielowieyski. Įeinančioje į baziliką procesijoje šalia kryžiaus buvo nešama juoda kaspiniu perjuosta Lietuvos vėliava. Vyskupa pasveikino lietuvių ir lenkų kalbomis abiejų čia gyvenančių bendruomenių atstovai".

Vyskupas savo pamokslė ragino visuomenę moraliskai ir materialiskai paremti Lietuvą. Lomžos vyskupijoje yra įsteigtas pagalbos Lietuvai fondas. Vyskupas tarp kitko pasakė: "Pagaliau, mūsų diecezijos sostinėje Lomžoje Šv. Tėvas Jonas Paulius II trokšta susitikti su Seinų ir Suvalkų krašto lietuvių bendruomene ir su visais mūsų broliais ir seserimis lietuviais, kurie galėtų iš Lietuvos atvykti į Lomžą".

Karagandos katalikų gedulas

Tas pats Krokuvos savaitraštis vasario 17 d. laidoje daug vietos paskyrė š. m. sausio viduryje Karagandoje mirusiam jėzuitui kun. Albinui Dumbliauskui.

1962 m. Lietuvos komunistinė valdžia uždraudė kun. Dumbliauskui eiti klebono pareigas mažoje, netoli Trakų esančioje parapijoje. Priežastis: per daug jaunimo ateina į pamaldas. Kun. Albinas gavo Kauno greitojoje pagalboje vairuotojo darbą. Sužinojęs iš dvasiškų, kuriuos sovietų saugumo organai gražino į Lietuvą, kad ne visi Sibiro tikintieji turi dvasiškų patarnavimą, jis susitvarkė taip, kad kas du mėnesius gaudavo dvi savaites laisvalaikio. Jis savo menku automobiliumi duobėtai Rusijos keliais pasiekdavo Sibirą. Paprastai išvykdavo trečiadienį ir sekmadienio vakare jau būdavo vietoje. Jis taip veikė šešerius metus, kol vyskupas Labukas pasiūlė jam pastovią vietą Kustanaj mieste, Kazachstane. Nors vietinė valdžia jam leido eiti dvasiškio pareigas, tačiau Maskva jam tokio leidimo nedavė ir pasiūlė grįžti Lietuvon. Priežastis ta pati: per daug jaunimo ateina į pamaldas.

Kun. Albinas į Lietuvą negrįžo, bet gavo darbą Kustanaj miesto greitojoje pagalboje ir savaitgaliais slapta ėjo kunigo pareigas. Po Helsinkio konferencijos 1975 m. sovietų valdžia, norėdama parodyti, kad Sovietų Sąjungoje yra tikėjimo laisvė, leido jam Karagandoje legaliai eiti klebono pareigas. Šį kartą Maskvos leidimas pagal sovietiską tvarką buvo gautas greitai - per 10 mėnesių. Per penkias savaites tikintieji pasistatė šventovę ir pirmosios Mišios buvo atliuktos 1977 m. kovo 19 d. šv. Juozapo garbei.

Kun. Albinas Dumbliauskas, SJ, buvo pirmuoju dvasiškiu, kuris po karo pasiekė Karagandos miestą. Karo metu čia darbavosi vokiečių kunigas, bet po karo buvo sušaudytas. Kun. Albinas mirė, turėdamas 63 metus. Jo darbas nesvetingoje Karagandoje neliko be vaisingų: jį pasekė 11 jaunuolių, pasirinkdami dvasiškį luomą. Keli jų tapo įšventinti kunigais ir jau dirbaujami Kirgizijoje, Tadžikistane ir Kazachstane - Karagandoje.

Norvegų premija Landsbergiui

Paryžiaus rusų savaitraštis "Ruskaja mysl" vasario 16 d. laidoje rašo: "Praėjusių metų spalio mėn. norvegų visuomenė pritarė, kad Nobelio taikos premija buvo paskirta Gorbačioviui. Negausūs balsai, jų tarpe Norvegijos Helsinkio komitetas, kritikavo Nobelio premijos komiteto sprendimą.

Tačiau sausio mėn., po sovietų agresijos prieš Lietuvą, norvegų nuotaukos radikalai pasikeitė. Atsirado solidarumas su Baltijos respublikomis. Sprendimas įsteigti norvegų tautos taikos premiją ir paskirti ją Lietuvos prezidentui Vytautui Landsbergiui buvo aiškus šių nuotaukų pasikeitimo požymis. Per tris savaites Norvegijoje buvo surinkta trys milijonai kronų (500.000 dolerių). Premija prezidentui V. Landsbergiui bus įteikta š. m. kovo 11 d. su iškilmingomis apeigomis Vilniuje".

P pinigų rinkimą pradėjo lietuonų vyskupas Per Lenning, o po to tuoj prie jo prisidėjo parlamento pirmininkas D. Benkov.

Ukrainiečiai ir Lietuva

— Š. m. sausio 30 d. virš Lietuvos parlamento rūmų Vilniuje buvo iškelta Ukrainos vėliava. Tai buvo padėkos ženklas 30-čiai ukrainiečių jaunuolių, kurie yra pasiryžę ginti parlamento rūmus nuo galimo sovietų užpuolimo.

— Sausio 20 d. Ukrainos miestuose vyko demonstracijos ryšium su Ukrainos nepriklausomybės paskelbimo sukaktimi. (Tai buvo padaryta 1918 m. sausio 20 d. Po dviejų laisvės metų Ukraina buvo stipresnių kaimynų okupuota). Demonstrantai šalia Ukrainos nešė ir Lietuvos vėliavas, reikalaudami abiems kraštams laisvės.

— Sensaciją Kanados ukrainiečių tarpe sukėlė jų komunistų organizacijos AUUC (Association of United Ukrainian Canadian) pasisakyimas prieš sovietų agresiją Lietuvoje. Organizacija, neminėdama tiesiogiai Gorbačiovo pavardės, apkaltino jį dėl jėgos pavartojimo Lietuvoje. (Iš "Ukrainian News" vasario laidos). J.B.

● FAKTAS, kad tremtis daugelį nubloškia į nevaisingumą. Bet taip atsitinka beveik vien su mažai gabiais, kurie tik tirštos tautinės atmosferos dėka šiaip taip galėjo išsivystyti. Jei tokie, patekę svetur, ten nutyla, tai nekam iš to nuostolių nėra.

Didieji ir pavergtieji

Didžiosios galybės prieš pavergtas tautas, nes neina "vien takais dorybės"

ALG. STATKEVIČIUS

Jau K. Marksas ir F. Engelsas neigiamai ir griežtai pasisakė prieš moralę. Lenino viešpatavimo laikais moralė ir komunizmas buvo laikomi nesuderinamais dalykais. O kas moralę vertino labiau negu komunizmą, tas buvo laikomas pavojingu priešu. Todėl Lenino viešpatavimo dienomis laikraštis "Krasnaja gazeta" (1918.X.1.) taip rašė: "Mes su žiaurinsim ir sukietinsim savo širdis, kad jos nedrebėtų prieš praliatą priešų kraują. Tegū liejasi priešų kraujas. Be pasigailėjimo, be baimės mes išnaikinsim priešą. Priešas turi savo paties kraująje prigerti. Tegū liejasi upeliais kraujas. Daugiau kraujo, kaip galima daugiau kraujo!" ("Vairas", 1934, nr. 1, 49 p.).

Todėl savotiškai normalu, jei tie, kurie vėliavai nerado geresnės spalvos, kaip kraują primenančią, visą laiką siekė pralieti kuo daugiau kraujo. Neatsitiktinai ir A. Sniečkus, kaip liudija jo buvęs augintinis Aleksandras Štromas, "tikėjo teisingumu viso, kas daroma, kad būtų išnaikinti "klasiniai priešai" ("Tėviškos žiburiai", 1991.I.8.).

Nedaug ką nustebeino, kai 1991 m. sausio antros dekados pirmomis dienomis sunkieji tankai pradėjo triumfališkai gastroliuoti ramaus ir taikaus Vilniaus miesto gatvėmis, kai jie, demonstruodami laukinį žiaurumą, vikšrais traisė vien žodžiu ir pasyviu stebėjimu žmogaus ir tautos teises ginančius žmones, kai masiškai buvo liejamas kitų niekuo nekaltų lietuvių kraujas ir kai trumpai pagyvenusi demokratija buvo verčiama į savo priešingybę.

Tačiau labai nustebeino atkaklus "laisvojo pasaulio" nenoras likviduoti prieš pusę amžiaus pasibaigusį Antrojo pasaulinio karo liekanas - Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupaciją, kaip Hitlerio-Stalino slapto suokalbio rezultata.

Pagaliau stebina viso "laisvojo pasaulio" solidarumas atsisakant pripažinti tų valstybių nepriklausomybę atstatymą bei vengiant užmegzti diplomatinius santykius. O taip pat visapusiškas rėmimas kolonijinio, komunistiškai imperialistinio Kremliaus agresoriaus, sistemingai darančio tokius piktybiškus nusikaltimus prieš žmoniškumą, už kuriuos Niurnbergo kartuvės ne vienam atėmė gyvybę.

Kyla tad klausimai: Kodėl XX-jo amžiaus pabaigoje visa tai vyksta? Kas dėl to kaltas? Kodėl "laisvasis pasaulis", užuot stengsis likviduoti kolonijinę vergiją, stengiasi ją išsaugoti? Kodėl pačiam piktybiškiausiam bei pavojingiausiam visuomeniniam režimui sudaromos galimybės nebūdžiamai eiti prieš "žemiškąjį dievą" - moralę? Kodėl Sovietų Sąjungoje siekiama vėl atgaivinti neseniai likviduotą amoralizmo diktatūrą, turinčią tikslą kurti antikultūrą?

Kadangi niekas neįvyksta be priežasties, tai reikia jos ieškoti ir būtinai rasti. Būtu labai blogi žmonijos socialinio organizmo "gydytojai", jei nepasistengtume išaiškinti pagrindinės šio labai sunkaus susirgimo priežasties. Juk visi žino, kad labai nehygieniška gyventi nesveikoje aplinkoje, kad tai yra daugelio kitų, nemažiau sunkių paties žmogaus susirgimų priežastis.

Taigi kur yra "šuo pakastas"? Istoriją gerai žinoti yra labai svarbu. Tačiau žengti vien įvykių užpakalyje, ypač tada, kai virš visų yra pakibęs "Darmoklo kardas" nėra pats didžiausias žygdarbis. Kur kas svarbiau yra žengti gyvenimo kolonos priekyje ir veikti taip, kad įvykių grandinė būtų pakreipiama žmonijai naudinga linkme. Tačiau pasaulinėje praktikoje taip buvo ne dažnai. Kodėl taip yra? Manau, jog neklysta tie, kurie mano, kad žmonija į ateitį skuba ne išminčių nurodytu keliu, bet labai aiškiai sveiko proto priešų keliu.

Turbūt pasaulyje nėra vertingesnio žmogaus kaip išminčius. Talmude pasakyta: "Išminčius yra aukštesnis už ka-

ralių: kai jis miršta, kitas jo pavaduoti negali, o kai miršta karalius, visi galėtų jo vietą užimti".

Yra prieita išvados, jog tikrieji išminčiai išminčiais yra vien tikrai todėl, kad jie gerai supranta, kokio elgesio iš žmogaus reikalauja gamta ir jos Kūrėjas, kad sugeba tai išreikšti trumpų, tikslių, taiklių, gyvybiškai svarbių ir netgi pačių priekabingiausių kritiką išlaikančių tiesų forma.

Tikrojo išminčiaus, gamtos ir jos Kūrėjo reikalavimai žmogui visados pilnai sutampa. Jeigu visus buvusius ir esamų pasaulio išminčių reikalavimus suglaustai bandysime išreikšti, pamatysime, kad jie, kaip gamta ir jos Kūrėjas, iš kiekvieno reikalauja labai "nedaug" - tik tai eiti "vien takais dorybės".

Vertingesnio siekimo užėjimą "vien takais dorybės" žmonija niekadoms neturėtų ir neturėtų. Jeigu visi žmonės eitų "vien takais dorybės", tai jiems tektų daug mažiau dirbti, daug mažiau kentėti, daug mažiau sirgti, daug mažiau sėdėti kalėjime ir t.t. O priminimai apie praeityje buvusius žiaurios karus galėtų tarnauti vien šiuromis, vaikams bauginti skirtomis pasakomis.

Einant "vien takais dorybės", ekonominė bei politinė visuomenės mašina taptų vien sveiką kūrybos veiksmu. Iš viso nustotų egzistuoti tautų ar žmonių teisių užtikrinimo problema. Savaime išsispresėtų teisingumo ir taikos, laisvės, dvasinės ir materialinės gerovės kėlimo problemos. Žmonija per visai trumpą laiką galėtų padaryti tūkstantmečio ilgumo žingsnį garbingos pažangos linkme.

Einant "vien takais dorybės", žmonija nustotų būti daugia galve pabaisa, kurios vienos galvos nekenčia kitų, jas nuolat žaloja ir ryja. Nustotų būti avių kaimene, kurią gano keletas suvilkiusių aviganių. Ji greitai išsivaduotų iš nesibaigiančio chaoso, iš gėdos ir vis labiau gresiančios visuotinės pražūties. Per visai trumpą laiką būtų pasiekta žmogaus - garbingo dvasios galiūno pergalė prieš žmogų - ardomosios jėgos galiūną.

Planingai kuriant tikrąją - nei į "kaire", nei į "dešinę" nesiblaškančią kultūrą, žmonijos "vežimas", įgavęs sveiką

judėjimo kryptį, nustotų būti vieny jėgų tempiamas aukštyn, kitų - žemyn, trečių - atgal ir beveik niekieno į ateitį tokią, kokia ji, pagal moralės reikalavimą, turėtų būti.

Einant "vien takais dorybės", beveik savaime išsispresėtų energijos ir žaliavų, supančios aplinkos ir racionalaus išteklių naudojimo, vandenynų ir žemės gėlių, kovos su ligomis ir nusikaltimais bei daugybė kitų "neišsprendžiamų" problemų.

Kadangi "vien takais dorybės" ėjo labai nedaug kas, tai ir žmonijos praeitis niekadoms nebuvo tikrai graži, sveika ar bent pakenčiamai garbinga. Todėl vietoje taip reikalingos vienybės žmoniškumo įtvirtinime tarp Rytų ir Vakarų išaugo solidarumas, pratęsiantis vergiją.

Pagaliau, tuo remiantis, nėra sunku paaiškinti, kodėl vadovavimą žmonijai amžiais turi paglemžę amoralizmo diktatūrą vykdančios politiniai nutrūktagalviai, tautos, valstybės bei žmonių vedą iš vienos kruvinos avantiūros į kitą.

Todėl visai suprantama, dėl ko mūsų amžininkas, Nobelio premijos laureatas Albertas Šveiceris teigia: "Taip vadinamos kultūringos valstybės bankrotas kas dešimtmetį tampa vis aiškesnis, žmogus yra vis labiau žudomas. Jo demoralizacija vyksta pilnu tempu. Jis nelaisvas, jis pasmerkta vienišumui ir niūriai klaidžioja nežmoniškumo džiunglėse" ("Kultura i etika", M., 1973, 69 p.).

Nesant pilnos ištikimybės nei dangiškojo Dievo, nei "žemiškojo dievo" reikalavimams, žmonija beveik baigiama užkariuoti tų, kurie nuėjo pasakui negarbingą vėliavą. Savotiškai "normalu", jei laikraštis "Pravda" perspėjo Vakarų valstybes nepadėti Lietuvos "nacionalistams". Baltieji rūmai taip pat neturi pasiduoti "dešiniųjų jėgoms", kurios nori išardyti Sovietų Sąjungą. "Pravda" pagyrė prezidentą Bush'ą už "tvirtą laikyseną" ("Draugas", 1990.IV.17.).

Todėl natūralu, visame pasaulyje gamtos ir jos Kūrėjo reikalavimų nepaisant, nei Pabaltijo, nei kitos pavergtosios tautos neturi kur kreiptis savo išplėstą tautos teisių grąžinimo klausimu.

Pripažįsta okupaciją ir remia nepriklausomybę

(Atkelta iš 1-mo psl.)

vyriausybei reikia nuolat laviruoti santykiuose su Maskva. Turėti gerus santykius su didžiuoju Rytų kaimynu yra svarbiausias Švedijos užsienio politikos klausimas. Schori nesutinka, kad jo vyriausybė staugiai pakeitė savo politiką Pabaltijo atžvilgiu. Ir rimtai suspyksta, jei kas sako, jog švedai socialdemokratai iki šiol nesirūpinę šiuo klausimu. Jis pats ir Anderssonas, būdamas partijos sekretoriumi, nuolatos palaikė ryšius su Pabaltijo pabėgėliais Stockholme. Nors buvęs užsienio reikalų ministras Udenas po Antrojo pasaulinio karo buvo uždraudęs baltiečiams politiškai reikštis, tačiau socialdemokratų partija ekonomiškai rėmė jų leidinius ir keliones, kaip ir šiandien. Padėdamas, kad jų balsas būtų girdimas Socialistų internacionale.

Suomijos šaltumas

Šiaip ar taip šiandien Švedijos vyriausybė kur kas daugiau Baltijos valstybių reikalus remia negu Suomija. Ypač dabartiniam Suomijos prezidentui Koivistui dažnai užkliūva baltiečiai. Suomų spauda pastaruoju metu gana griežtai peikė savo prezidentą, kuris kritikavo Baltijos respublikų vadovus ir gynė Gorbačiovą. Jis davė suprasti, kad baltiečiai nelauktų suomių paramos ir aplamai per daug nedėtų vilčių į užsienį. Vasario pabaigoje Danijos sostinėje Kopenhagoje Šiaurės taryba svarstė įvairius pasiūlymus, kaip padėti Baltijos respublikoms. Bet ir tai nepatinka Koivistui. Suomijos prezidentas teigia, kad Šiaurės taryba per daug dėmesio skiria Pabaltijo klausimams - tai galėtų pakenkti bendriems Šiaurės reikalams.

AJA

ALFONSUI KRIKŠČIŪNUI

iškeliauvus amžinybėn,

žmoną ONĄ, dukrą DAIVUTĘ, vaikaitę JULIJĄ ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame -

Danutė Kušlikytė
Nina Kušlikienė

AJA

MARIJAI KIZIENEI-BITAUTAITEI

mirus,

vyrui ANTANUI ir dukrai VIDAI reiškiamo giliai užuojautą ir kartu liūdime -

Dr. Saulius Kizis su šeima
Mikas ir Yolanda Kiziai

Kai sovietinė kariuomenė puolė beginklius žmones, saugojančius Vilniaus televiziją, spaudos rūmus ir parlamentą, daugelis meldėsi aikštėje, vadovaujant kunigui. Nuotrauka - iš prancūzų žurnalo "Figaro-Magazine"

AJA

LINUI ŠEŠKUI

mirus,

žmoną ALDONĄ, dukrą JŪRATĘ, sūnų ALGĮ nuoširdžiausiai užjaučiame -

Genė ir Vincas Anka, Cikaga, IL

AJA

LINUI ŠEŠKUI

iškeliauvus iš šio pasaulio,

žmoną ALDONĄ, dukrą JŪRATĘ, sūnų ALGĮ ir gimines nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime -

"Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai, skautininkų-kių draugovės

AJA

VLADUI KULPAVIČIUI

mirus Floridoje,

sūniui skautininkui dr. ALFREDUI KULPAI-KULPAVIČIUI reiškiamo giliai užuojautą ir kartu liūdime -

"Romuvos" komitetas, "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai, skautininkų-kių draugovės

PADĖKA

AJA

PETRONĖLEI JAKIMAVIČIENEI

mirus, nuoširdžiai dėkojam klebonui kun. J. Liaubai, OFM, už ligonės lankymą, maldas laidotuvių namuose, Mišias ir palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Ypač dėkingi esam Teresei ir Jonui Povilauksams už jų didelę pagalbą ir rūpestį, o Elenai Gudinskienei už nuoširdžią pagalbą laidotuvių namuose ir šventovėje.

Ačiū visiems, kurie atėjo atsisveikinti su velione laidotuvių namuose, už maldas, užprašytas Mišias, dalyvavimą gedulinėse Mišiose ir palydėjimą į kapines. Dėkojame karsto nešėjams ir ponioms už pyragus.

Jūsų parama suteikė mums didelę paguodą.

Liūdesy likę vyrai Vincas, dukros - Irena ir Danutė

PADĖKA

AJA

URŠULĖ MALINAUSKIENEI

mirė 1991 m. vasario 11 d., palaidota vasario 15 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Nuoširdžiai dėkojame Aušros Vartų parapijos klebonui kun. J. Liaubai, OFM, už maldas koplyčioje, gedulines Mišias šventovėje ir paskutinį patarnavimą kapinėse.

Gili padėka karsto nešėjams ir visiems atsilankiusiems atsisveikinti su velione koplyčioje, palydėjusiems į amžino poilsio vietą, gausiai užprašiusiems Mišias, paskyrusiems aukas Kanados lietuvių fondui, už gražias gėles ir pareikštas užuojautas.

Nuoširdus ačiū mieloms ponioms už pyragus, D. Mačienei už paruoštus pietus.

Liekame visiems dėkingi -

Liūdinti dukrė Aldona ir Simas Karnas

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 600,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tikslai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųskite:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: "Kapitalas Lietuvai, palūkanos - lietuvių išeivijai!"

AJA

JULIJAI BANCEVIČIENEI

iškeliauvus amžinybėn,

liūdinčius sūnus - VYTĄ ir JUOŽĄ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame -

V. G. Berneckai A. S. Zimnickai

Ištrėmėm savo sąžinę

J. Jevtušenko, Sov. Sąjungos parlamento nario, žymaus poeto, dabar dirbančio Filadelfijos universitete, straipsnis, išspausdintas "The New York Times" š.m. sausio 19 d. laidoje

Aš nesirūpinu apie galutinę formą mūsų Babelio bokšto, bet jeigu sugrįžtu, aš nenoriu, kad gabalai krisdami užmuštų mūsų vaikus.

Jie yra nekalti dėl Stalino nusikaltimų, Brežnevo suktybių arba Gorbačiovo klaidų, kurios dabar yra kraunamos viena po kitos ant istorijos svarstyklių, nuo kurių trofėjaus vertė už neužginčijamus persivarkymo ("perestroikos") laimėjimus menkėja.

Iš vienos pusės aš galiu suprasti, kodėl Gorbačiovas taip rūpinasi išlaikyti Sovietų Sąjungą. Jeigu visos respublikos apsitvertų spygliuotų vielų tvoromis, turėtų savas kariuomenes, atominės bombas, savus pinigus ir nekęstų viena kitos, mes turėtume tikrą pragarą. Tada XXI šimtelyje vieningos Europos namuose, be sienų ir su viena valiuta mūsų byrantis Babelio bokštas įstrigtų kaip kaulas Europos gerklėje.

Išsigelbėjimo nerasime statydami sienas, bet palaipsniui įjungdami respublikas į bendrą Europos prieglobstį. Ir jeigu kai kurios respublikos galvoja, kad yra pasiruošusios ir turi galimybę įsijungti anksčiau negu kitos, ta galimybė negali būti iš jų atimta brutalia jėga. Geriau turėti palankiai nusiteikusį kaimyną, kaip Suomiją, o ne respubliką, pasiryžusią ištrūkti ir pilną neapykantos ant tų, kurie jai to neleidžia.

Nepamirškime, kad ši neapykanta turi istorines šaknis. Šią neapykantą pagimdė Stalino-Hitlerio sutartis ir po to masiniai suėmimai, kai lietuviai, latviai ir estai buvo vežami ešalonais į Sibiro lagerius.

Bet ar nėra ta neapykanta prieš imperinį režimą, o ne prieš rusus aplamai? Vienas žymus vaikų ligų chirurgas Dolecky, kai jis buvo studentas, pagelbėjo gimdant lietuvi moteriai tremtinę traukinio vagonė. Daug metų vėliau, kai jis atvažiavo į Lietuvą egzaminuoti daktarato laipsniui, paaiškėjo, kad kandidatė buvo ta pati mergaitė, kurią jis padėjo pagimdyti. Ar galėjo jie vienas kitą neapkęsti?

Mano draugai parlamente ir aš esame nekenciami patalogiškų šovinistų, antisemitis-

tų, "Pamiat" judėjimo narių ir militaristinių imperijos saugotojų, apie kuriuos Ševardnadzė kalbėjo atsiveikindamas. Tai tie yra priešai "perestroikos" ir atvirumo (glasnost).

1968 m. mes ne tik peržengėm su savo tankais Čekoslovakijos sieną, bet peržengėm ir moralės sieną. Mes ne tik pašalinom Sacharovą į Gorkį; mes ištrėmėm ten savo sąžinę. Ne labai seniai mes oficialiai pasmerkėm mūsų invaziją į Čekoslovakiją. Kaip mes galime ir vėl varžyti tuos pačius veiksmus? (...)

Logika remti su tankais pačių sudarytus išvadavimo komitetus, vietoj, kad apginti legaliai išrinktą parlamentą, galės vieną dieną atsiskirti su grąsinimais prieš centrinį parlamentą ir patį Gorbačiovą.

Rytų Europa dabar pasikeitė. Gorbačiovo vardas pasidarė simboliu tų pasikeitimų, dėl kurių buvo įmanoma Vaclavui Havelui pasidaryti prezidentu ir panaikinti atominio karo grėsmės baime.

Ar Baltijos respublikos atsiskirs ar pasiliks, jos vistiek amžinai bus mūsų kaimynės ir aš tikiu, kad geros kaimynės. Kaip mes galėsime joms pažiūrėti į akis? Kodėl dar didinti neapykantą, kuri susikrovė nuo Stalino laikų iki dabar ir dar ją pratesti ateičiai.

Mes negalime kovoti už laisvę visame pasaulyje ir tuo pačiu metu išlaikyti Sovietų Sąjungą, žudydami jos piliečius.

Tokioje neva išvaduotojų programoje purvas ir kraujas yra broliai. Nutylėjimai, melagystės ir provokacijos. Nei šešėlio gailėsio arba atgailos. Visa kaltė mirusiems. Tai yra pradžia kažko daug blogesnio už geografinį sunaikinimą. Tai pradžia moralės sunaikinimo.

Sakoma — politika yra galimybų menas. Bet aukščiausia politikos forma yra ta, kur žiaurumams nėra jokių galimybių. Vertė St. Kėkštas

• Nesiskundžiau ir nedejavau dėl savo likimo, tačiau kartą, kai buvau basas ir neturėjau lėšų batams pirkti, pradėjau murmėti. Prislėgtas nuėjau į didelę mečetę Kufoje ir ten pamaciau vyrą be kojų. Tuomet dėkojau Dievui už tai, kad turėjau abi kojas, kurioms trauko tikta apavo (Madi)

Lietuvaitė Vilniuje puošia kapą a.a. Jono Tautkaus, persauto sovietinių patulčių Vilniuje ir vėliau mirusio. Nuotrauka iš "Le Figaro" 1991.11.4

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikomai skleidžia informacijas įvairiose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE Aukus arba palikimus siųskime Tautos fondui: 310 Rathburn Road, Etobicoke, Ont. M9B 2L8

 LORETA ASANAVIČIŪTĖ, g. 1967 m., vilnietė, sutraukė tanko, mirė ligoninėje	 VIRGINIJUS DRUSKIS, g. 1969 m., vilnietis, nušautas	 DARIUS GERBUTAVIČIUS, g. 1973 m., vilnietis, nušautas	 ROLANDAS JANKAUSKAS, g. 1969 m., vilnietis, sutraukė tanko	 RIMANTAS JUKNEVIČIUS, g. 1966 m., marjampolietis, mirė ligoninėje nuo žaizdų
 ALVYDAS KANAPINSKAS, g. 1952 m., kėdaišnis, susprogdintas, žuvo nuo skeveldrų	 ALGIMANTAS-PETRAS KAVOLIUKAS, g. 1939 m., vilnietis, sutraukė tanko	 VIDUS MACIULEVIČIUS, g. 1966 m., vilnietis, nušautas	 ALVYDAS MATULKA, g. 1955 m., rokiškietis, infarktas	 TITAS MASULIS, g. 1962 m., kaunietis, nušautas dviem kulkom
 APOLINARAS-JUOZAS POVILAITIS, g. 1937 m., vilnietis, nušautas	 IGNAS ŠIMULIONIS, g. 1973 m., vilnietis, nušautas	 VYTAUTAS VAITKUS, g. 1943 m., vilnietis, nušautas	JŪSŲ AUKA NEBUVO VELTUI—LIETUVA AMŽINAI ATMINS SAVO GYNĖJUS	
			TIK AR CIA JAU VISI!	

Iš "Švyturio"

Lietuvis - Maskvos klebonas

Kunigas Pranas Račiūnas nuo 1990 m. liepos mėnesio rūpinasi įvairių tautybių Maskvos katalikais

KUN. K. J. AMBRASAS, Vatikano radijo lietuvių skyriaus vedėjas

Nuo 1990 m. liepos 26 d. buvęs Tabariškių klebonas kun. Pranas Račiūnas paskirtas Maskvos Šv. Liudviko bažnyčios klebonu. Ši bažnyčia dar visai seneniai buvo vienintelė imperijos sostinėje katalikų bažnyčia, atvira katalikams. Anksčiau ilgai šio didmiesčio klebono pareigas ėjo kun. Stanislovas Mažeika, kuris į Maskvą dirbti išvažiavo 1967 m. "Anksčiau pastoracinis darbas buvo gerokai suvaržytas. Šiokiomis dienomis vakarais čia pamaldų neleidavo, todėl bažnyčia ilgą laiką būdavo uždaryta..." — rašo savo laiške naujasis klebonas. Dabar pamaldų tvarka visiškai pakeista. Šiokiadieniais Mišios būna 8 v.r. ir 18.30 v. Jei pasitaiko kunigų, Mišios aukojamos ir 18 v. Sekmadieniais šioje bažnyčioje 8 v. esti šv. Mišios lotynų ir rusų k., 14 v. — lenkų, o 11 v. užsieniečiams — prancūzų, anglų, vokiečių ir kitomis kalbomis. Kadangi į vidudienio pamaldas susirenka gana nemažai jaunimo, suma 12 v. būna lotynų ir rusų kalbomis, 18 v. — rusų k.

Iš viso Šv. Liudviko bažnyčioje pastebimas labai džiuginantis reiškinys — du trečdaliai pamaldų dalyvių dažniausiai jaunimas. Anot kunigo klebono žodžiu, "Tiesiog reikia stebėtis, kiek Maskvoje yra gero jaunimo, ieškančio Dievo. Iš 1990 m. 120 pakrikštytų asmenų du trečdaliai — suaugusieji. Visi jie buvo pakrikštyti po katekizacijos!" Pasitaiko ir tokių, kurie iš pravoslavų per kelis mėnesius priėmė katalikų tikėjimą.

Manoma, Šv. Liudviko bažnyčia Maskvoje turi apie 50.000 katalikų. Nemažai prisirenka iš įvairių pasiuntinybių asmenų, kurie dirba vienokį ar kitokį diplomatinį darbą, tik, deja, didžiuma jų nėra įpratę lankyti bažnyčią pastoviai. Maskvoje prie lenkų, italų ir amerikiečių pasiuntinybių dirba katalikų kunigai. Ypač iš jų išsiskiria lenkų tautybės katalikai, kurių Maskvoje yra apie 10.000. Nemažai — apie 1.000 — sekmadieniais ateina ir į Šv. Liudviko bažnyčią.

Paskutiniu metu padaugėjo ir rusų katalikų skaičius. Kai vienas rusas buvo paklaustas, kodėl nori tapti kataliku, atsakė: jam norą pasirinkti katalikų tikėjimą sustiprino rusiškos Vatikano radijo laidos. Šv. Liudviko parapijos klebonas su šioje bažnyčioje dirbančiais stengiasi, kad katalikai būtų sąmoningi, verti garbingo šio tikėjimo nariai. Šiam

tiksliui bažnyčia turi parengusį jau tam tikrą katekizacijos metodiką. Čionai esama kelių grupių: vieni rengiasi krikštui, kiti, — daugiausia lenkiškai kalbančių grupė, — lanko trejų metų katechetų kursus, o sekmadieniais po šv. Mišių esti tikybos pamokos moksleiviams.

Kas vakarą į bažnyčią ateina nemažai jaunimo, kurie nori pagilinti savo tikėjimo tiesas. Šioje bažnyčioje kas vakarą yra sakomas per šv. Mišias katechetinis pamokslas. Bandoma organizuoti ir savo biblioteką, kur kaupiamos knygos įvairiomis kalbomis. Tik labai šiai besistiegančiai bibliotekai stinga knygų rusų ir anglų kalbomis. Kun. Račiūnas jau keliskart kreipėsi į įvairių kraštų vyskopus, kad padėtų aprūpinti šios bendruomenės naujai besikuriančią biblioteką reikalinga religinio turinio literatūra. Ypač pasigendama dvasinio turinio leidinių, maldaknygių, katekizmų. Gal ateityje Šv. Liudviko bažnyčiai pasiseks iš kur nors gauti spaudos dauginimo priemonių. Tai būtų didelis šios bendruomenės laimėjimas.

Paskutiniu metu Šv. Liudviko bažnyčia būna atidaryta nuo ankstyvo ryto (6.30 v.) iki vėlyvo vakaro (iki 21 v.). Tai patogiu šią šventovę aplankyti ne tik maskviečiams, kurie anksti skuba į darbą ir vėlai vakare teturi šiek tiek laiko, bet ir gausiems užsienio turistams, ekskursijoms. Čia jie supažindinami su katalikų tikėjimu, Kristaus mokslu, parapijos istorija, veikla ir šiuose maldos namuose esančiais meno paminklais — skulptūromis ir paveikslais.

Kun. Račiūnas, kiek leidžia sąlygos ir laikas, mėgina bendrauti su pravoslavų hierarchija, dvasiškiais ir tikinčiaisiais. Tačiau pasitaiko ir tokių, ypač iš žemesnio intelektualinio lygio vienuolių, kurie bičiulystės su katalikais ne itin pageidauja, bet didžiama tikinčiųjų mielai suranda bendrą kalbą ir bendrą reikalų su šios bažnyčios vadovais bei lankytojais.

Šios bažnyčios klebonas ir tikintieji laukia paramos iš Vakarų šalių, kad galėtų apsirūpinti reikalinga dvasinio turinio literatūra anglų ir rusų k., taip pat būtinai reikalinga dauginimo aparatūra.

Kun. Pr. Račiūnio veikla nesiriboja vien tik Šv. Liudviko parapija. Apaštališkojo nuncijaus Frančesko Kolasuno pastangomis 1990 m. gruodžio 5 d. Maskvoje įsteigtas "Katalikų Bažnyčios krikščionių galestingumo komitetas — Caritas". Jo uždavinys — pri-

imti ir išdalinti Vakarų šalių katalikų siunčiamą maisto ir kitokią pagalbą Rusijai. Šiam komitetui sudaryti gerą progą padarė Italijos "Caritas" direktorius Džiusepe Pazini apsilankymas Maskvoje. Į šią maskviškę "Caritas" grupę įėjo iš įvairių Maskvos ir Leningrado religinių bendruomenių — Šv. Liudviko parapijos, diplomatinio korpuso, lenkų, Krasnopresnės rajono klubo "Dvasinis dialogas", Motinos Terešės, labdarinų "Marijos namų" ir kitų organizacijų atstovai.

Štai ką apie šios pagalbos organizavimą pradėtame leisti "Dvasinio klubo" informaciniame biuletenyje "Tiesa ir gyvenimas" ("Istina i žizn") pasakoja pats šv. Liudviko bažnyčios klebonas kun. Pr. Račiūnas, kai gruodžio vidury iš Vokietijos buvo atgabenti 1.500 siuntinių maisto ir pradėti dalinti gyventojams: "Mūsų parapijiečiai, — apie 50 žmonių, — iškrovė visą siuntą į mūsų bažnyčios rūsi. Mes stengėmės, kad šie vokiečių dovanoti siuntiniai būtų išdalinti sąžiningai tiems, kuriems toji pagalba iš tikrųjų reikalinga: pensininkams, ligoniams, invalidams ir daugia-vaikėms šeimoms. Šį darbą atlikome taip: pirmiausia pradėjome sąskaitybos knygą ir korteles, kur buvo surašyti visi anketiniai duomenys apie materialinę stokojančių padėtį ir užrašyta tai, ką jis gavo. Mat tikintieji, kurie dirba mūsų bažnyčioje, žino kuo puikiausiai visus, reikalingus paramos. Be to, įvairios organizacijos atsiunčia sąrašus, kur sužymėti labiausiai šios pagalbos stokojantieji. 125 siuntiniai buvo išdalinti daugia-vaikėms šeimoms, 320 — kaip prašė Lidija Čukovska, — atiduota į vaikų ligoninę."

Nuvykęs į pačią didžiosios imperijos sostinę, kun. Pr. Račiūnas rūpinasi neturtingaisiais ar, tiksliau sakant, socializmo suvargintais maskviečiais. Jis parūpina ne tik dvasinio, bet ir medžiaginio maisto. Linkime jam ir visiem, kas rūpinasi šiais reikalais, išbristi ne tik iš materialinės, bet ir dvasinės suirutės, kuo greičiau paleisti tautas iš tos vergovės, į kurią prievarta nori grąžinti agresyviai nusiteikę kai kurie Maskvos valdovai.

SAMOGITIA

Knygų rišykla

"SAMOGITIA"

meniška ir įraša

knygas bei žurnalus.

A. Plenys

3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel.(416) 625-2412

Didelis susidomėjimas Lietuva

Lenkijoje pradėtas leisti žurnalas "Lithuania". Jame rašo lenkų ir lietuvių autoriai. Ieškoma abiejų tautų suartėjimo

KAZYS BARONAS

"Lithuania" — malonus ir skambus vardas, plačiai linkniuojamas šiandieną ne tik angliškai kalbančiuose kraštuose, bet ir mūsų kaimynės Lenkijos žemėje. Varšuvoje pasirodęs trimėnesinis žurnalas taip pat gavo "Lithuania" vardą.

Rašo įvadė

Leidėjas — Lenkijos-Lietuvos mylėtojų klubas Varšuvoje. Red. Marija Stažynska įvadė rašo, kad "Lithuania" žodis yra išrašytas senų knygų puslapiuose, dokumentuose, žemėlapiuose, išrašytas šventovių, rūmų, paminklų akmenyse, sutinkamas Vilniuje, Kaune, Krokuvoje, Romoje, Paryžiuje. Tas žodis savo lotyniška reikšme siekia idėjinis ir kultūrinius Europos pagrindus, jos krikščioniškas šaknis. Jis yra visų priimtas, nežiūrint vertimo į "Litva", "Lietuva" ar kokio kito.

Žurnalas yra skiriamas lenkams ir lietuviams, gyvenantiems Lenkijoje. Prieš tūkstantį metų tos tautos gyveno kaimynystėje, jų dury buvo plačiai atviro, nebuvo net skiriamos sienos. Tačiau buvo laikotarpiai, kai teko garsiai trenkti durimis, ar net užmūryti mažiausius langelius. Šiandieną einama prie bendrų Europos namų, tad būtina pastaruosius polinkius pakeisti.

"Lithuania" numato supažindinti skaitytojus su šiandieninės Lietuvos politiniu, ekonominiu, kultūriniu gyvenimu, jos istorija, lietuvių-lenkų santykių raida, problemom.

Reikia sveikinti Mariją Stažynską, išvengusią kontroversinių sakinių ar temų, nors to neišvengė Lietuvos lenkų s-gos valdybos nariai. Jaučiamą "yla" lietuviams garsaus šovnistų Jono Ciechanovičiaus (Ivan Tichonovič, gimęs 1946 m. Varnionyse, 54 km. į rytus nuo Vilniaus, šiandieninėje Gudijoje), 1938 m. gimusio Traukose H. Sosnovskio, Romualdo Brazio, Ričardo Maciejkianieco, Vilniuje gim. A. Ploškto, kurio teigimu, Lietuvos lenkai inteligentijos atžvilgiu aplenkia tik čigonus, esą vyksta stiprus lietuvinimas, rusinimas. (Kas kaltas? Patys lenkai! Vilniaus krašte lenkiškas mokyklas lanko 10.000 mokinių — tik 2% visų lenkų. Dauguma jų lanko nelenkiškas mokyklas. Plg. "Znad Wili", Vilnius, 1990 m. lapkričio 25 — gruodžio 8 d.).

Istorija ir poezija

Varšuvos un-to prof. Tadas Vasilevskis nagrinėja Didžiąją Lietuvos kunigaikštystę, įrodymas Lietuvos kilmingųjų-bajorijos pastangas ir kovą už sulyginimą Lietuvos teisių su Karūna. Lietuva visą laiką pabrėždavusi savarankiškumą ("odrebnosc" — atskirumą), sudarydavusi sutartis su caru Petru I ir tai be Lenkijos Karūnos dalyvavimo. Ir po trečiojo valstybių padalinimo Lietuvos šlėkta save laikius lietuvių tautybės. Tai esą liudija sukilimai, nes vėliauose buvo matomas lenkiškas Erelis ir Lietuvos Vytis.

Leidinyje randama daug poeto Justino Marcinkevičiaus eilėraščių vertimų bei pasikalbėjimas su juo, pavadintas "Mūsų ratelyje". Autorė Alvyda Rolska (jos ir eilėraščių vertimai) supažindina skaitytojus su lietuvių kūryba, jos vertimais. Pasirodo, J. Marcinkevičius, studijuodamas Vilniaus un-te, stengėsi išmokyti Baltijos tautų kalbas. Latvių kalba "atėjo" gan lengvai, kiek sunkiau estų. Panašiai įvyko ir su suomių kalba. Tai rodo puikus suomių tautos epo "Kalevala" (suom. "Kalevos tēvyne") vertimas. Didžiausią sentimentą esą poetas jaučia A. Micevičiui, bet ne jo poemai "Ponas Tadas", o "Vėlinėms". "Pono Tado" vertimą pradėjo prof. Mykolaitis-Putinas, tačiau likusią dalį prieš pat mirčių (net ir testamente) pavėdė J. Marcinkevičius.

Atsiminimai ir Kudirka

Daug atsiminimų iš vienuolių nazaretiečių globojamos gimnazijos Vilniuje. Tai buvo aukštesnio luomo tėvų dukros, išsiskiriančios gražia unifor-

ma, didelėm skrybelėm. Autorė gerai atsiliepia apie Lietuvos laikotarpį bei direktorės pareigas einančią lietuvių vienuolę. Gimnazijai leista toliau veikti, įvedus lietuvių kalbą, Lietuvos geografiją, istoriją. Brandos atestatą 1940 m. birželio mėn. gavo visos mergaitės.

Leidinyje rašo taip pat V. Landsbergis. Jo straipsnis — "Giesmė apie tai, kas esame" skiriamas Vincui Kudirkai. Muzikologas V. Landsbergis kreipiasi į leidinio skaitytojus, prašydamas jų pagalbos surasti Varšuvoje V. Kudirkos kūrinis, kurių dalis yra mažame sąsiuvinyje "Tance warszawskie — varšuvietiški šokiai" ir be jokių abejonių pasirašyti sulenkinta Wincenty Kudyrko pavarde. Čia pat lietuviškas himno vertimas, gaidos ir lenkiškas vertimas.

Lietuvos gamta

Prof. Česlovas Kudaba meta platų žvilgsnį į Lietuvos gamtą, mūsų krašto upes, ežerus, pažymėdamas, kad dirbamos žemės plotas mažėja: prieš kare vienam gyventojui teko 1,2 ha, dabar tik 0,7 ha. Priežastis — miestų augimas, įmonių statyba, keliai. Suprantama, kad ir savo straipsnį vilnietis prof. pavadino "Lietuviškos žemės grožis pavojuje". Prie straipsnio pridėtas Lietuvos žemėlapis su Pokroj (skliaustuose Pakruojis), Posvol, Nowa Okmiana, Skudy (tai Skudadas!), Jezioros, nekaltant jau apie "Kowno" ar "Wilno" (tik skliaustuose Kaunas, Vilnius). Ar galėjo prof. Č. Kudaba tokį žemėlapi leidiniui padovanoti, negalėčiau pasakyti, nes net Kudirkos Naumiestis turi dar "Wladislovo" vardą, žemėlapije Kražiai — Kroze, Wornie ir t.t. Tokiais vietovių pavadinimais tikrai nepasitarinama lietuvių-lenkų draugystėj!

Laiškai ir adresai

Nepamiršti Česlovo Milašiaus ir Tomo Venclovos laiškai, išspausdinti Paryžiaus "Kultura" žurnale 1989 m. Įdėta ir Sąjūdžio programa, printa Vilniuje 1988 m. spalio 23 d.

Leidinyje išspausdinti Vilniaus ir Vilniaus krašto mylėtojų dr.-jos, Gardino ir Vilniaus bičiulių dr.-jos, Pagalbos fondo lenkiškoms mokykloms Sov. Sąjungoje adresai. Plačiausia tinklą turi Vilniaus ir Vilniaus krašto mylėtojų dr.-ja. Centro valdyba yra Torune, o dr.-jos skyrių dauguma veikia Pamarėje, buv. lenkų koridoriuje, taip pat Vroclave, Liubline, Poznanėje, Zielona Gora. Ši draugija turi per 10.000 narių. Jai priklauso visi Lietuvos repatriantai lenkai. Kita Lenkijos-Lietuvos mylėtojų klubo būstinė yra Varšuvoje. Ten gyvena dauguma Gardino ir Vilniaus bičiulių dr.-jos valdybos narių.

Vieno Lenkijos un-to docentas (susirašinėju su juo, gaudu spaudą, leidinius) man rašo, kad "Lithuania", išleista 10.000 egz. tiražu, buvo greitai išparduota, nes susidomėjimas Lietuva Lenkijoje esąs labai didelis.

Leidinio adresas: "Lithuania", Ksiagarnia "Optimus" 00-551 Warszawa, ul. Mokotowska 15, sk. poczt. 79, Poland, arba "Lithuania", 00789 Warszawa, ul. Sloneczna 24, Poland.

Kiniečio laiškas

Vilniuje leidžiamame dvi savaitiniame lenkų laikraštyje "Znad Wili" 1990 m. lapkričio 25 — gruodžio 8 d. laidoje buvo įdėtas laiškas: "Esu kinietis, gyvenu Sanchajuje, didžiausiame mūsų krašto mieste. Niekuomet nestudijavau Lenkijoje, tačiau domino lenkiški reikalai. Lenkų kalbą išmokau savarankiškai namuose, pasinaudodamas kulkia medžiaga. Tačiau mokiausi labai atidžiai. Pavergtųjų tautų tarpe lenkai buvo visuomet aktyvūs, reikalaujami nepriklausomybės.

Mane domina taip pat lietuvių-lenkų santykiai. Norėčiau pagilinti lietuvių kalbos mokėjimą, tad pageidaučiau daugiau informacijos tuo reikalu, norėčiau gauti Lietuvos lenkų s-gos adresą, lenkiškų leidinių apie lietuvių kalbą".

LAISVĖJANČIOJ TĖVYNĖJ

LIETUVIŲ KAPELIONAS

Religiniais Rygos lietuvių katalikų reikalais rūpinasi Dievo Motinos bažnyčios klebonas kun. Leonardas Kazlauskas, ten gyvenantis jau penkiasdešimt trejus metus. Į lietuviškas Mišias sekmadienio rytą susirenka apie šimtą lietuvių, bet tarp jų būna tik keli jauni veidai. Lietuvių jaunimas eina į latviškas ir dažniausiai į rusiškas mokyklas. Lietuvių kalba jam jau svetima. Tik dabar, kai Lietuva paskelbė nepriklausomybę atstatymą, vyresnieji į lietuviškas Mišias pradeda atvesti ir vaikus. Meldžiamasi, kad Lietuva greičiau atgautų laisvę ir ramybę. Kartais atvažiuoja kunigų iš Lietuvos. Rygos lietuvių katalikus jie supažindina su tėvynėje gyvenančių tautiečių rūpesčiais, nerimu ir viltimis.

NAUJO VADO PLANAI

Atsistatydinusi Lietuvos ministrė pirmininkė Kazimiera Prunskienė buvo pakeista Albertu Šimėnu, o dabar ir jį staiga pakeitė Gediminas Vagnorius, Lietuvos aukščiausiosios tarybos išrinktas jau trečiuoju ministru pirmininku. Antroji pasikeitimo atnešė ministerio pirm. A. Šimėno trumpas spėjas sudaryti pilno ministerių kabineto. Šį įvykį taria Lietuvos aukščiausiosios tarybos specialioji komisija. Naujasis Lietuvos ministras pirm. G. Vagnorius su savo vyriausybės planais supažindino "Gimtojo krašto" vyr. red. Algimantą Čekuolį. Iš paskelbto pokalbio paaiškėja, kad ministras pirm. G. Vagnorius, laukdamas derybų su Sovietų Sąjunga, nori pasirašyti ekonominę sutartį su federacine Rusijos respublika. Tačiau didelės naudos iš jos nesitikti, nes Rusijos pramonę tvarko Sovietų Sąjunga. Centralizuotą tikslą bus stengiamasi keisti į tiesioginius įmonių ir ūkių mainus. Daugiau vilties teikia Lietuvos prekyba su Vakarais, šiuo metu apimanti tik 5%. Norima, kad ji prekybiniame balanse padidėtų iki 15-20%. Valstybinio turto supaprastinimui bus pasirinktas naujas metodas — kainas už perkamą turtą nustatys pirkėjai, kontroliuojant vyriausybę. Žemė bus parduodama tik tiems, kurie nori ir gali ją dirbti. Kolchozus norima paversti akcinėmis bendrovėmis. Kai kuriais atvejais jose savo dalį galės turėti ir vyriausybė.

NUOSAVYBŲ PROBLEMAS

Nepriklausomos Lietuvos vyriausybė negalės grąžinti viso 1940 m. suvalstybinto turto ar už jį sumokėti pilnos kompensacijos. Vienas dalykas yra teisingumo atstatymas, kitas — galimybės tai padaryti. Ministras pirm. G. Vagnorius aiškina: "Neturi nukentėti tie, kurie dabar naudojami savininkams grąžinamam turtui. Pirmiausia tai liečia gyvenamuosius namus. Arba gyvenančiam jame žmogui turės būti suteiktas tolygus butas, arba žmogus liks gyventi ten, kur gyvena, mokėdamas pastato savininkui tiek pat, kaip dabar. Užsieniečiai galės preten-

duoti į savo turto grąžinimą tik tada, kai gaus Lietuvos pilietybę. Praktiškai šis reprivatizavimo procesas užtruks ne mažiau kaip penkerius metus. Ypač atsargiai turime elgtis su žemės reprivatizavimu. Atgautas žemės jos savininkas jokiū būdu negalės ne tik tuoj pat, bet ir netrukus parduoti. Akcijas bus galima parduoti, bet ne greičiau kaip po metų. Mus riboja techninės galimybės ir politinė padėtis. Šie du dalykai susiję. Praktiškai nepriklausomybės įgyvendinimas gali tęstis tam tikrą laiką, bet tai yra derybų objektas, ir mums dabar nenaudinga atskleisti visas savo kartas. Savo pinigų turėsime, ilgai neužtruks, bet variantų gali būti įvairių. Galime prisiminti, kaip tai padarė Lietuva 1918-1920 m., įvedusi pirma auksinus, o paskui jų pagrindu, kai dangus prasibaivė, — litus".

ATEITININKŲ KONFERENCIJA

Lietuvos ateitininkai 1990 m. gruodžio 1-2 d.d. Vilniuje įvykusi konferencija pradėjo ateitininkijos aštuoniadesimtmečio minėjimą, kurį tikimasi atšvesti Vilniuje 1991 m. birželio mėnesį kartu su išeivijos ateitininkų atstovais. Tai sukačiai skirta įvadinė konferencija buvo pradėta pamaldomis Vilniaus katedroje. Buvo meldžiamasi, kad Dievas vestų lietuvių tautą ir visą Lietuvą krikščioniško dvasinio atgimimo keliu. Arkiv. J. Steponavičius Mišias koncelebravo su vysk. J. Matulaičiu ir ateitininkų dvasios vadais. Prof. sąjungų rūmuose konferenciją pradėjo ASS pirm. V. Rastenis. Dalyvių sveikino abu Mišias koncelebravęs vyskupai, švietimo ir kultūros ministrai D. Kuolys, Kauno Vytauto Didžiojo universiteto rektorius prof. A. Avižnitis, Lietuvos katalikų mokslo akademijos atstovė A. Kučinskaitė, organizacijų atstovai.

GVILDENTOS MINTYS

Konferencijoje buvo išklaudyta daug įdomių pranešimų: Lietuvos ateitininkų pirm. dr. A. Žygo — "Visa atnaujinti Kristuje", Kauno kunigų seminarijos rektorius kun. S. Tamkevičius — "Antrosios Vatikano santarybos kvietimas Lietuvos Bažnyčiai", pirm. A. Pajarskaitės — "Caritas ir ateitininkija", "XXI amžiaus" red. P. Plumpos — "Ateitininkijos uždaviniai XXI š. praešaušyje", kun. A. Svarinsko — "Lietuvos jaunimo dvasinis genocidas vakar ir šiandien", D. Kuzmickaitės — "Jaunuomenės Gyvosios Dvasios ugdymas", G. Vitkaus — "Meilės dvasia ir pasaulio Kristocentriai sąjūdžiai", kun. R. Gudelio — "Ekumenizmo dvasios įgyvendinimas Lietuvoje", D. Kaminskaitės ir B. Ruzgienės — "Mūsų dvasiniai ryšiai su broliais ir sesėmis išeivijoje". Gruodžio 2 d. Mišias atnašavo ir pamokslą sakė studentų ateitininkų dvasios vadas kun. J. Boruta. Posėdžių salėje filologas D. Urba kalbėjo apie ateitininkijos aštuoniadesimtmetį, teisininkas P. Šilas — apie filosofą dr. Juozo Girniaus deimantingą amžiaus sukaktį. Naujai kadencijai perrinkta Ateitininkų sen draugių sąjungos valdyba V. Kst.

Virsuje: žymusis Suvalkų trikampio lietuvių veikėjas a.a. JUOZAS MAKSIMAVIČIUS, kun. VACLOVAS ALIULIS iš Vilniaus, žmona ADELĖ MAKSIMAVIČIENĖ su vaikaičiu Andriumi sodybos paunksmėje. Apačioje — prie Maksimavičių namo Ūškių kaimė: dr. BRONIUS MAKASKAS (žentas), dr. VACYS MILIUS ir dr. REGINA MERKIENĖ (etnografinė iš Vilniaus), JUOZAS MAKSIMAVIČIUS. Nekrologas apie jį išspausdintas "TŽ" 1991 m. 4 nr.

Hamilton, Ontario

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ

Per 400 žmonių dalyvavo Vasario 16-osios minėjimo Hamiltone, sekmadienį, vasario 17, Scott Park gimnazijos salėje. Programa pradėta malda, kurią sukalbėjo Aušros Vartų parapijos klebonas kun. J. Liauba, OFM. Atidarymo žodį lietuviškai tarė Regina Bagdonaitė-Chiarelli ir KLB Hamiltono apylinkės pirmininkė ir programos pranešėja. Jos žodžius ir anglų kalbą išvertė Arūnas Raguokas — Hamiltono apylinkės vicepirmininkas. Buvo perskaityti Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirmininko V. Landsbergio ir ministro pirmininko Brian Mulroneo sveikinimai. Hamiltono lietuvių draugas burmistras Bob Morrow pasveikino visus šventės dalyvius. Minėjime buvo labai daug svečių ir visi norėjo sveikinti. Iš federacinio parlamento kalbėjo Stan Keyes, liberalų partijos atstovas iš Hamilton West, pradedęs ir užbaigęs kalbą su pora lietuviškų žodžių. Shirley Martin, konservatorių partijos atstovė Otavoje, atsiuntė laišką. Iš Ontario provincinės valdžios dalyvavo NDP atstovai Richard Allen ir David Christopherson. Buvo šeši atstovai iš Hamilton miesto valdžios, pareiškę paramą Lietuvos nepriklausomybės atstatymui. Sveikino Hamiltono apylinkės latvių, estų ir ukrainiečių bendruomenių valdybų atstovai.

Algis Juzukonis, Kanados lietuvių bendruomenės krašto tarybos narys, skaitė paskaitą apie dabartinę ekonominę padėtį Lietuvoje. Jis pažymėjo, kad Baltijos kraštams dabar reikia konkrečios pagalbos iš Vakarų. Meninę programą koordinavo Elena Dauguvietytė-Kudabienė. Ši dalis buvo gražiai atlikta. Dainavo Hamiltono pensininkų choras, diriguojamas Aldonos Matulicz, ir Vysk. M. Valančiaus mokyklos choras, diriguojamas Irenos Čerškienės ir Rūtos Valaitienės. Šoko tautinių šokių grupė "Gyvataras". Studentų grupei vadovavo Elytė Tarvydienė ir Rūta Kamaitytė, vaikų grupei — Silvija Otto, Nijolė Otto ir Loreta Mačytė. Šokiams grojo "Zagarai". Eilėraščių deklamavo Marytė Kalvaitienė, Ona Stanevičiūtė, Elena Dauguvietytė-Kudabienė. Paskutinį eilėraščių gražiai padėklamavo jaunutė Erika Čerškutė. Solistas Edis Punkris ir Toronto "Sutartinė", vadovaujama muz. Nijolės Benotienės, atliko tris dainas. Vienos dainos "Vasario 16-ji" žodžiai parašyti Mato Bagdono, Bagdonaitės-Chiarelli senelio. Sceną paruošė Antanas Gudinskas. Į meninę programą buvo įtraukti visi kartų atstovai. Pabaigoje Regina Bagdonaitė-Chiarelli pažymėjo, kad nuo pirmųjų išeivių Hamiltono buvo ku-

renamas lietuviybės išlaikymo židyns. Scenoje degė trys žvakutės kaip simboliai išeivių pasiryžimo neužgesinti šio židinio ir branginti Lietuvos nepriklausomybę.

Regina Varanavičiūtė-Haggo

PAGERBAMI MIRUSIS, Kanados lietuvių fondų aukėjo: A. a. Petronėlės Jakimavičienės atminimui: \$20 — A. Petraitienė, J. R. Pleiniai; \$10 — A. Bungardienė ir A. Mačiulaitienė. A. a. Uršulės Malinauskienės atminimui: \$25 — D. A. Jankūnai; \$20 — A. Petraitienė, J. M. Ribių šeima, E. L. Kleivai, P. Vitenė, A. Žemaitytė, J. E. Bajoraičiai; \$10 — K. S. Karaska, A. Mačiulaitienė. Hamiltono šaulių DLK Algirdo kuopa savo įnašą fonde padidino \$100. **KLF**

PRIEŠVELYKINIS LAIMĖS RATAS

ruošiamas Hamiltono medžiotojų-meškeriojų klubo Giedraitis, įvyks š. m. kovo 23, šėstadienį, 6.30 v.v. parapijos salėje. Įvairūs laimėjimai, kava su užkandžiais. Visi kviečiami.

HAMILTONO MEDŽIOTOJŲ-MEŠKERIOTOJŲ KLUBAS

Giedraitis dėl įvykių Lietuvoje savo tradicinių balių buvo atidėjęs vėlesniam laikui. Šis balius įvyks š. m. balandžio 27 d. Jaunimo centre. Programą atliks Londono choras "Pašvaistė". Prieš programą bus įteiktos taurės geriausiems šauliams bei žvejams. Laimė išmėginti bus laimės staliukų loterija. Veiks įvairių gerimų baras, o visi atvykusieji bus pavašinti karšta žvėrienos vakariene. Klubas kviečia visus gausiai dalyvauti. **J.P.**

"ŠIRVINTOS-NEMUNO" TUNTO

skautės-ai pasigedo tradicinių kūčių — skautiškos šeimos susibūrimo prie kūčių stalo rieties ir susimąstymo valandėlei. Deja, numatyta data jos negalėjo įvykti, nes norėta dalyvauti garbingo svečio iš Lietuvos sutikime, o vėliau vyko kiti renginiai. Reikia pasidžiaugti sesių ir ypač brolių entuziazmu dalyvauti demonstracijose, parašų rinkime ir panašiose renginiuose, teikiančius pagalbą kovojantiems tėvynėje. Gal todėl ir susilaukta ypatingai daug svečių iškilmingoje Vasario 16 suėigoje. Poezijos ir dainų pyne buvo pavažduoti nepriklausomybės, partizanų kovų, Sibiro tremties, išeivijos laikotarpiai. Svečiai atsidėję klausėsi poezijos deklamavimo ir noriai įsijungė į dainavimą. Ispūdingas buvo sveigos užbaigimas, kai visiems sustojus ratu ir Lietuvą vaizduojančiai

sesei įnešus degančias tautinių spalvų žvakes, buvo sukalbėta Sibiro tremtinio malda, sugiedota "Viešpatie, sutelk mus būrin" ir tradicinė "Ateina laktis". Ta programa buvo įteiktos LSS 1990 m. rašinių konkurso II ir III vietos, \$125 ir \$75 premijos. Jas laimėjo vyr. sk. O. Stanevičiūtė ir prityr. sk. A. Gedrius. Premijos buvo skirtos iš prel. dr. J. Prunskio įsteigto fondo. Tuntas dar kiekvienam įteikė po knyga.

KAZIUKO MUGĖ — visų mėgiama tradicinis renginys įvyks sekmadienį, kovo 10 d. Jaunimo centre. Pradžią po 9 v. pamaldų. Kviečiame visus iš arti ir toli atsilankyti ir pabandyti laimėti loterijose, šį tą nusipirkti. Jaunimui ir vaikams veiks laimės šulins ir įvairūs žaidimai. Besiklausant muzikos bus galima pasivašinti tradiciniais lietuviškais valgiais ir saldumynais. Lauksime!

"Širvintos-Nemuno" tunto vadija Edmonton, Alberta

PRIE KARIBŲ JŪROS į Cancun-Meksiką, dalį žiemos praleisti buvo išvykę Kostas ir Birutė Žolpiai, Juozas ir Ona Popikaitė, į Havajus-Honolulū — Vladas ir Joan Bartkai. **Kor.**

Winnipeg, Manitoba

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS paskelbimo minėjimą KLB Winnipeg apylinkės valdyba surengė vasario 15 ir 17 d.d. Vasario 15 d. rytą Lietuvos trispalvė buvo iškelta prie miesto rotušės. Vėliava nuleista 5 v.p.p. Jos nuleisti susirinko nemažas būrys lietuvių, kurie buvo pakviesti pas miesto burmistrą W. Norrie. Jis savo trumpoje kalboje pažymėjo, lietuvių pastangas vėl išsikvoti nepriklausomybę. Perskaitė proklamaciją, paskelbdamas Vasario 16-ją Lietuvos diena. Visi susirinkę burmistro buvo apdovanoti miesto herbo ženkleliais.

Sekmadienį, vasario 17 d., Šv. Kazimiero šventovėje minėjimas pradėtas Lietuvos ir Kanados vėliavų įnešimu ir prel. J. Bertausišiu atliktomis Mišiomis bei pritaikyta pamokslu. Po pamaldų šventovės salėje apylinkės valdybos pirm. R. Galinaitis pasveikino visus susirinkusius ir perskaitė gautus sveikinimus. Po to buvo rodoma vaizdajuostė iš Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirmininko Vyt. Landsbergio lankymosi Kanadoje ir sausio 13 d. žudynes Vilniuje. Pirmininko pakviestas kalbėjo parlamentas narys B. Blaikiė, kuris pernai lankėsi Lietuvoje. Jis pasidalino rinkiniais įspūdiškais ir pažymėjo — buvo labai nustebintas lietuvių pasiryžimu atgauti nepriklausomybę. Ypač gerėjosi Sąjūdžio veikla, apjungusia visus lietuvius. Stebėjosi ir lietuvių tolerantiskumu, kuris gali būti pavyzdžiu kitoms tautoms. Viešedamas Lietuvoje, buvo nuosirdžiai globojamas dabartinio sveikatos ministro J. Olekos, su kuriuo ir šiandien palaimė ryšius. Būdamas Baltijos kraštų reikalams Kanados parlamento grupės komiteto vicepirmininku, gerai pažįsta ir kitų baltiečių problemas. Komitetas rūpinasi, kad Kanados valdžia padėtų atkovoti Lietuvai nepriklausomybę.

Minėjimas baigtas Tautos himnu, po kurio dalyviai buvo pavašinti užkandžiais ir kava. Pamaldos ir minėjimas buvo filmuojami televizijos ir rodomi vakarinės žiniose.

TAUTOS FONDIU per Vasario 16-osios minėjimą aukėjo: \$50 — Z. Brazauskas, P. Žiminskas; \$20 — A. Balčiūnas, P. Gustys, E. K. Kalasauskai, V. Kriščiūnas, V. Liaukevičius, V. Urniežius, V. Zavadskienė; \$10 — M. Bagdonienė, R. Brazauskaitė, O. Demereckienė, E. Fedaras, P. G. Galminai, V. Jancūkas, A. Lingė, G. Stankevičienė, J. Timmerman; \$5 — V. Šerksnis, M. Vidrikienė. Iš viso \$340. Nuosirdus ačiū aukotojams.

T. Timmermanienė, Tautos fondo atstovė Winnipeg

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Šv. Petro lietuvių parapija Bostone baigė pirmąją savo bažnyčios remonto dalį, kainavusią beveik \$230.000. Ši suma buvo padengta iš parapijos santaupų. Kun. Alberto Kontauto vadovaujamos Šv. Petro parapijos antrąją bažnyčios remonto dalį reikės \$600.000, o trečiajai daliai — \$200.000. Šias lėšas dabar teks sutelkti aukomis. Pilnas bažnyčios atnaujinimas kainuos apie milijoną dolerių.

"Draugo" leidėjos Lietuvių katalikų spaudos draugijos posėdis įvyko sausio 30 d. Tėvų marijonų svetainėje Čikagoje. Jame aptarti "Draugo" leidybos 1990 m. reikalai ir ateities planai, pirmiausia prisiminus šios draugijos narį a.a. Bronių Kvikių. Posėdžiui vadovavo valdybos pirm. dr. Petras Kisielius. Palyginamąjį ankstesniųjų ir dabartinių metų pajamų bei išlaidų analizę, susietą su specialiais renginiais, padarė išd. kun. Viktoras Rimšelis, MIC. Daug pagalbos buvo susilaukta iš "Draugo" renginių komiteto idealizmo ir noro padėti lietuviškai spaudai. Posėdžio dalyviai betgi konstatavo nuolat kylančias kainas ir krantinę dolerio vertę, labai blogas pašto paslaugas. Šių reikalų Lietuvių katalikų spaudos draugija negali sutvarkyti. Mat jie priklauso nuo gyvenimo sąlygų ir aplinkybių, kuriose JAV leidžiami laikraščiai svetimomis kalbomis. Posėdžio dalyviai nutarė palikti senąją Lietuvių katalikų spaudos draugiją, kurią sudaro: pirm. dr. Petras Kisielius, vicepirmininkai dr. Antanas Razma, teisinis patarėjas adv. Algirdas Ostis ir inž. Juozas Polikaitis, išd. kun. Viktoras Rimšelis, MIC, sekretorius ir "Draugo" administratorius kun. Petras Cibulskis, MIC.

Urugvajus

Montevideo lietuvių bažnyčia buvo pašventinta Kristaus Valdovo dieną 1954 m. Dabar tas istorinis įvykis yra tapęs metine lietuvių katalikų parapijos švente. 1990 m. lapkričio 25 d. buvo paminėtos trisdešimt šeštosios bažnyčios pašventinimo metinės. Iškilmingas Mišias koncelebravo lietuvių jėzuitai — kun. Jonas Giedrys ir kun. Jonas Sukackas su Urugvajaus jėzuitų provincijolo sekretoriumi kun. J. Martinez. Pamokslė jis lietuvių parapijos metinę šventę susiejo su jėzuitų ordino įsteigimo 450 metų ir jo įsteigėjo šv. Ignaco 500 metų gimimo sukaktimi. Giedėjo Vytauto Dorelio vadovaujamas lietuvių parapijos choras. Bažnyčios pašventinimui 1954 m. V. Dorelis buvo suorganizavęs vyrų chorą, nes tada mišrios chorai Urugvajaus bažnyčiose buvo nepageidaujami. To choro giesmės tada jis pritarė fisharmonija, kurią dabar jau yra pakeitę parapijos įsigyti vargonai. Metinės šventės vaisės parapijos salėje paruošė lietuvių katalikų moterų draugija. Tautinių šokių programą atliko "Jaunasis žuolynas" ir vaikų "Rintukų" grupė, dainų — 11-12 metų amžiaus mergaičių kvartetas.

Australija

Australijos lietuvių dienų programa 1990 m. gruodžio 31 d. Melburne buvo surengta lietuvių kalbos mokytojų konferencija. Ją surengė ir jai vadovavo Melburno parapijos lietuviškosios savaitgalio mokyklėlės mokytoja Ieva

Arienė, po konferencijos pasitraukusi iš mokytojų darbo, kuriam atidavė 10 metų. Konferencijon įsijungė apie 20 mokytojų. Tarp jų buvo ir dvi viešnios — Vilniaus universiteto dėstytoja M. Čechavičienė ir Radviliškio mokykloje dirbanti mokytoja M. Kazakevičienė. Konferencijon buvo užsukusi Lietuvos ministrė pirm. K. Prunskienė. Ji kalbėjo apie ryšių stiprinimą, kuriuo galėtų tapti Lietuvos mokytojų ir mokinių apsilankymai Australijoje ir panašios Australijos lietuvių viešnagės Lietuvoje. Mokytojų konferencijoje susipažinta su naujais mokymo metodikos pavyzdžiais, parodėleje sutelktomis knygomis. ALB švietimo tarybos pirm. Isolda Požalaitė-Davis padarė savo pusantrų metų veiklos apžvalgą, susietą su lietuvišku švietimu Australijoje, knygų siuntimu į Lietuvą ir apsilankymu Lietuvoje. I. Požalaitė-Davis dabar yra įjungta Lietuvos kultūros ir švietimo ministerijos ryšių su tautiečiais tarybon ir paskirta ministerijos atstove Australijai švietimo reikaluose.

Britanija

Savaitraštis "Europos lietuvis", 1991 m. pradėjęs Lietuvoje atspausdinti 1 nr., dėl pastarųjų įvykių, atrodo, vėl spausdinamas Londone. Vasario 8 d. laidos "Skaitytųjų laiškų" skyriuje šiuo klausimu objektyvų žodį taria Vokietijoje gyvenantis skaitytuojas V. Bartusevičius (Lietuvių kultūros instituto vedėjas Vincas Bartusevičius): "Mane pasiekė du 'EL' Nr. 1 egzempliorai, vienas iš Lietuvos, kitas iš Londono. Kalendorius — tuoj po Naujųjų Metų. Kas sugalvojo 'EL' leisti Lietuvoje? Mums tai visiškai nesuprantama. Nežiūrint to, kad ten padėtis yra nestabili, Lietuvoje ir taip jau išsine per daug laikraščių, tai kokių reikalų pridėdamas dar vienas? Mes ir taip gauname didelį kiekį mėnesį ir daugiau pasenusių laikraščių iš JAV, Kanados ir kitur, kuriuos padėčiai labai greit keičiantis galima mesti lauk. Tai kodėl prie jį pridėdamas ir 'EL'? Tikiuosi, kad šis tikriausiai nepagalvotas sprendimas bus atsisaitas".

Vokietija

A. a. Angelika Dambrauskaitė-Braner po sunkios ligos mirė Schwetzingene 1990 m. lapkričio 26 d. Velionė gimė 1945 m. gruodžio 19 d. Oldenburge. Iki vėnuolių metų amžiaus su tėvais gyveno Oldenburge. Pradinę mokyklą lankė Oldenburge ir Šveicarijoje, kur ją, nusistūdė išilpnos sveikatos, globojo viena šeima. Kai visa Dambrauskaitė šeima 1956 m. persikėlė gyventi Schwetzingenan, velionė įstojo Vasario 16 gimnazijon ir baigė šešias klases, kol ją atsiėmė pagalbos reikalinga mama. 1966 m. velionė ištekėjo už Rolfo Branerio. Su juo išsikyrusi 1978 m. išaugino du sūnus. Velionės gyvenimas ypač pasunkėjo, kai 1981 m. kovo 9 d. mirė mama Judita. Velionė buvo religinga, lankydavo lietuviškas pamaldas, atvykus lietuviams kunigams. Palaidota 1990 m. lapkričio 30 d. Schwetzingeno kapinėse. Ten ją palaidėjo apie 40 laidotuvių dalyvių, kurių didžiąją dalį sudarė lietuviai. Mat velionė buvo VLB Schwetzingeno apylinkės narė. Apeigas atliko katalikų kun. J. Dėdinas iš Huettenfeldo ir ev. kun. Fr. Skėrys iš Mannheimo.

Advokatas
AUDRIUS A. STONKUS
20 Hughson St. South, Suite 1003 (Union Gas Building) Hamilton, Ontario L8N 3C8
Telefonas (416) 529-7462

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE
NRS WESTSIDE REALTY INC.
Jeji norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.
Lina Kuliaviėnė
2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1 (Windermere — Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

HAMILTON TRAVEL BUREAU
764 Barton St. E., Hamilton, Ont. Reg. 1035989. Tel. 549-4149 arba 549-4140. Sutvarkome keliones į Lietuvą ir iš Lietuvos. Besilankantiems Kanadoje duodame sveikatos draud. Pristatome įsų pačių sudarytus siuntinius į Lietuvą. Pervežame autobusu keleivius į Montrealį ir iš Montrealio.
Įvedu šildymo ir vėsinimo sistema, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —
HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125
Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta
AKTYVAI PER 34 MILIJONUS DOLERIŲ
MOKAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki ... 8%
santaupas 6.5%
kasd.pal.talpymuo s-la 6%
90 dienų indėlius 9.5%
1 m. term. indėlius 10%
1 m. term.ind.mėn.pal. 9.5%
3 m. term.indėlius 10%
RRSP ir RRF (pensijos).....7.5%
RRSP ir RRF 1 m. 10%
RRSP ind. 3 m. 10%
IMAME UŽ:
asmenines paskolas 15%
nekiln. turto pask. 1 m. 11.25%
nekiln.turto pask. 3 m. 12%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000.
Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

YONGE MEMORIALS LTD.
2152 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 2A8
Tel. 487-2147, vakarais tel. 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŪ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Dvasiniai lietuvių žibintai Brazilijoje

Minčių trupinėliai, pagerbiant trigubą sukaktuvinį – buvusį Kinijos misijonierių kunigą salezietį Petrą Urbaitį

KLEMENSAS JŪRA

1928-1991 metai

Brazilijos lietuviai, džiunglių paunksmėje besilepindami gausiai barstoma šiluma, niekad nebuvo Viešpaties užmiršti dvasine atgaiva. Kompaktiškai pradėję kurtis 1926 m. jau 1928 m. sulaukė pirmojo kapeliono kun. Jeronimo Valaičio-Skrudžės (1887-), kuris tuojau suorganizavo (ir dabar tebevyvaujantį) Šv. Juozapo lietuvių katalikų bendruomenę. Deja, negalėjo priprasti prie braziliško klimato...

Kun. J. Valaitį pakeitė (1931 m.) gyviausias ir ryžtingiausias, kokį iš viso lietuvių kur nors turėjo, didysis mokslievių šalpos apaštalas, vienintelis Brazilijoje lietuvių katalikų šventovės statytojas kun. BENEDIKTAS SUGINTAS (1895-1972). Jis organizavo parikčius ateivius, dėstė penkiose lietuvių mokyklose, katekizavo, kasmet parengdamas pirmajai Komunijai per 1000 lietuviukų. Įsteigė, leido, redagavo savaitraštį "Šviesa", ėjusį iki pat karo pradžios; išplėtė Šv. Juozapo lietuvių katalikų b-nę iki 1000 narių. 1937 m. grįžo į Lietuvą, bet S. Paulo lietuviams paliko du jaunus energingus kunigus...

Rio de Žaneire pažymėtini du ilgiau liepsnoję dvasiniai žibintai – Biržių gimnazijos steigėjas kun. Juozas Janilionis (1892-1974), per ištisus 36 metus kapelionavęs Rio lietuviams, ir įžymusis sielų skaidrintojas mons. Zenonas Ignatavičius (1909-1975). Abudu su krikščioniška meile, nuostabiu pasižventimu, uoliai darbojusi tarp (dėl klimato įtakos) gerokai sutingusių lietuvių, ypač jaunimo ir vaikučių. Po jų abiejų iškėlimo amžinybės kasdieną tam-sėjanti migla apgaubė geruosius lietuvius "kariokus"...

Sao Paulo lietuvių, dvasine prasme, buvo laimingesni: vos kun. Valaičiai išvykus, religinė-tautinė vėliava aukštai iškėlė ryžtingasis skaudvilietis kun. B. Sugintas. Sunkių politinių sąmyšių metais, sumaniai išlaviravo tarp chaotiškai augančios lietuvių ateivių kolonijos politinių aistrų...

Įsteigęs lietuvišką parapiją, katalikišką savaitraštį, pastatęs šventovę, išplėtęs chorą ir kitas organizacijas, paliko po jo sekusius dvasiniam vadovams pusėtinai palengvėjusias sąlygas. Lengva žengti milžino-pirmtako giliai įspaus-tomis pėdomis. Paskui galin-gas ledlaužį kiekvienas laivelis mandriai plaukia.

Dar tektų paminėti neįymiai tarp Sao Paulo lietuvių pasireiškusių – poetą prel. Aleksandrą Arminą (Venancijų Ališą, 1908-1975), Santo Andre vyskupijos kanclerį-gener-alvikarą prel. Kazimierą Mi-liauską, po kelerius metus pa-sidarbavusius lietuvių tarpe.

Pažymėtinas ir mažu vaiku Brazilijon atvežtas vienuolis benediktinas kun. dr. Antanas Aussenka (1914-1958) – "Dom Estanislau", lituanistas, lietuviškos spaudos mylėtojas, iki mirties profesoriavęs S. Paulo katalikų universitete – Universidade Pontificia.

Jaunam kunigui J. Šeškevičiui ir išvykus krikščioninti

Brazilijos indėnų, tenka persi-
slokti stagnacijos-tylos laikotarpi, iki vėl lietuviška veikla gyvai atkuto, atvykus Tėvams jėzuitams ir kardinolui Agnelo Rossi įsteigus lietuviams ne-
teritorinę parapiją 1968 m. Jėzuitai perėmė vos vegetuo-
jančios "Mūsų Lietuvos" sa-
vaitraščio leidimą. Nesiekda-
mi patogumų, kunigai – Jonas
Bružikas (1897-1973), Jonas Ki-
dykas (g. 1905), Ant. V. Saulai-
tis (g. 1939), Vladas Mikalauskas
(1918-1956) ir Jonas Giedrys
(g. 1921) nuostabiai pažai-
dino apsnūstančius Brazilijos
lietuvius.

Be minėtų, turėjom ir kitų, ilgiau ar trumpiau blykstelė-
usių dvasinių vadovų, tarp ku-
rių ypačiai pažymėtinas kun.
Petras Daugintis, SJ, (g. 1915),
ilgiausiai tarp mūsų užsili-
kęs...

Darbštuoliai jėzuitai

Būta ir daugiau dvasinių va-
dovų, čia ryškiai teigiamos
reikšmės neturėjęs dėl įvai-
rių priežasčių. Nepretendu-
ju neigiamai aptarti jau miru-
dusios šitos lietuvių kolonijos
šviesuolius, gyvai pasireišku-
sius nuotaikų drumstimu, įve-
lusius Tėvus jėzuitus į ilgama-
tį beprasmių bylinėjimąsi dėl
lietuviškų mokyklų pastatų,
kurie jau seniai prarado tie-
sioginę paskirtį.

Neabejotinai giliausią va-
gą religiniuose lietuvių dirvo-
nuose išarė darbštuoliai jė-
zuitai, nepaisydami nuotaikų
drumstėjų, kurie, patys nieko
reikšmingo nenuveikdami,
troško panaudoti lietuviškų
mokyklų pastatus kitiem rei-
kalams, nors tie rūmai buvo sta-
tyti prieškariniais laikais vis-
ų lietuvių aukomis kilniams
lietuviško švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai kles-
tėjusi lietuviškos religinės
atgaivos misija buvo suardy-
ta. Tėvai jėzuitai išvyko, pa-
likdami nebaigtus parenti lie-
tuviškus varputynus. Aš galvo-
ju... ak, ne – giliai tikiu, kad
kol bent vienas lietuvišką žo-
dį suprantantis sanpaučietis
lietuviškos švietimo tikslui. De-
ja, asmeninės ambicijos, tuš-
čias pūtimasis ir religinio-
tautinių institucijų niekini-
mas laimėjo. Nuostabiai

Dailininkė ANASTAZIJA TAMOŠAITIENĖ Nuotr. Vyt. Maželis

Turtingo gyvenimo sukaktis

Dail. Anastazijos Tamošaitienės veikla ir kūryba

ANGELIKA SUNGAILIENĖ

Šakota veikla

Dailininkės Anastazijos Tamošaitienės kūrybingo amžiaus sukaktis suteikia progą stabtelėti ir trumpai peržvelgti šios daugiapusiškos ir nepaprastai produktyvios menininkės veiklą, darbus ir įnašą į lietuvių meną, kultūrą ir istoriją.

Jeigu kiekvieno mūsų dailininko kūryba yra daugiau ar mažiau kuo nors praturtinusi lietuvių meną, tai be A. Tamošaitienės įnašo jo nebūtų galima įsivaizduoti. Jos kūrybinis talentas, vedamas pionieriškos dvasios, tiriančio intelekto ir istorinio pajūtimo, palietė kiekvieną tautodailės atžvilgį. Tapytoja, kilimų, gobelenų, tautinių drabužių kūrėja, dekoratyvinių audinių, juostų specialistė, ji apsaugojė ir išryškino mūsų tautodailės charakterį, davė jai veidą. Jos meno darbai pasiliks visiems laikams iš vienos pusės gilių tradicijų, iš kitos – modernaus abstrakto pavyzdžiai.

Pirmieji užmojai

Dar jaunystėje drauge su savo vyru ir pirmuoju meno mokytoju Antanu Tamošaičiu trisdešimtais metais pradėjo Lietuvos kaimuose rinkti liaudies rankdarbius ir namų apyvokos reikmenis: audeklus, mezginius, drabužius, juostas, medžio drožinius, sakralinius objektus ir viską, kas patraukė jų pastabą menišką akį. Surinktus pavyzdžius studijavo, etnografiškai grupavo, aprašė ir saugojo. Jau tais laikais jie suprato, kad šie nepretenzingi liaudies dirbiniai yra vienas ryškiausių mūsų tautos kultūros ir savitumo bruožų.

Pasiruošimas ir kūrybos pradžia

Anastazija Tamošaitienė-Mažeikaitė gimė Vainuto mieste, Tauragės apskrityje. Ten išėjo pradinę ir vidurinę mokyklą. Baigusi Kauno dailės darbų mokyklą ir gavusi stipendiją, vyksta Švedijon, vėliau Austrijon studijuoti audio meno. Žemės ūkio rūmų pakviesta, 1932 m. apvažinėja eilę Lietuvos miestų, steigdamas audio kursų ir studijas. Nuo 1939 m. Vilniuje ir Kaune taikomios dailės instituto dėstytoja, dailiojo audio ir tautinių drabužių projektuotoja. Jos audiniai Paryžiaus (1937) ir Berlyno (1938) parodose pažymimi medaliais.

Užklausta kuo prasidėjo jos susidomėjimas tautodaile, ji pasakojo: "Namuose nebuvo nieko pirktu. Visą, kas buvo reikalinga namų apyvokai ar drabužiams, turėjo pasidaryti patys: susikirpti, pasisiūti, susiverpti, išsiuosti, nusidažyti, susikalti. O aš iš pat mažens turėdavau padėti audėjoms visuose darbuose". Nenuostabu, kad tokios sąlygos skatino būsimos menininkės išradingumą ir kūrybinį instinktą pačia pozityviausia linkme.

Ryškioji kūryba

Ankstyvuosiuose ristiškuose – kaimų peizažai su šventovėmis, kryžiais, sodais, kapinaitėmis, gyvuliais, augmenija – visos gamtos ir žmogaus gyvenimo ritmas supintas į harmoningą, nesibaigiančio įvairumo audinį, dvelkiantį giedria tėviškės ir sodžiaus idilija.

Įdomūs savo rimtimi didelio formato istoriniai sužetaitis kilimai "Mortos krikštas", šv. Pranciškus ir kiti. Vidurinio periodo (1950-1970) gobelenuose vyrąja pajūrio legendų ir pasakų tematika. Čia pilys, povandeniniai rūmai, Eglė, žaltys, Jūratė, Kastytis, juodvarniai. Šiame kūrybos laikotarpyje griežti realistiniai kontūrai minkštėja, tarsi šydu aptraukti. Supamos vandens figūros mirguliuoja, lūžta, atsispindi gilumoje. Iš jų dvelkiantis ramybė ir mistinė nuotaika veda stebėtoją akį pro paviršų į gilumą, kelia mitologinės praeities nostalgiją, meditacijos ilgės.

Naujausiam, paskutinių dviejų dešimtmečių laikotarpyje ji tosta nuo ikonografijos. Šie gobelenai jau pusiau abstrakti. Jie kalba savo spalvomis ir nuotaika. Čia išryškė-

"Viltis tamsoje"

Dienoraštis Lietuvoje gimusio autoriaus, pergyvenusio žydų tragediją vokiečių okupacijos metais, vėliau tapusio Izraelio valstybės diplomatu

Aba Gefen, Lietuvos žydas, gimęs 1920 m. Simne, parašė knygą "Hope in Darkness", kurioje aprašo savo gelą ir graudulį, netekus savo tėvų ir dviejų brolių žydų žudynmetyje, o taip pat ir savo jaunesniojo brolio Joseph vargus, slapstantis Simno apylinkėse.

Visų pirma reikia šiek tiek susipažinti su Simnu, nes, pasirodo, ne visi lietuviai žino, net kur jisai yra. Tai mažutis Dzukijos miestelis, stūksantis šiek tiek į pietryčius nuo Alytaus. 1940 m. Simne buvo apie 1600 gyventojų, kurių tarpe – apie 400 žydų. Iš 93 miestelyje buvusių krautvių 89 priklausė žydams. Vieną iš jų turėjo autorius tėvas Max Veinstein. Žydai turėjo savo sinagogą, banką ir mokyklą.

Idant geriau suprastumėm knygos autoriaus ir jo brolio slapstymosi sunkumus, reikia žinoti, jog Simno apylinkės ūkininkai ne visi buvo iš turingųjų, ypač vokiečių okupacijos metais. Pietinė apylinkės dalis yra kalvota ir nederlinga. 1921-1923 m. iš šios apylinkės kalvų buvo kasamas žvyras (ne juodžemis!) ir vežamas Šeštokų – Kazlų Rūdos geležinkelio statybai. Tad šios apylinkės žmonės gyveno vargingai, tačiau su Gefenu jie dalindavosi paskutiniu kąsniu.

Knygos sandara ir jos kėslai

Knyga parašyta dienoraščio forma. Dienoraščio aprašomose įvykiuose visados dalyvauja ir pats autorius bei aprašo savo paties patirtus faktus. Tik tada dienoraštis įgyja istorinę vertę. Žinoma, jei autorius yra ištikimas tiesai. Deja, Gefenas savo dienoraštį dažnai mini ir bet kokias nuogirdas, ypač kurios tarnauja jo kėslams.

Antai, kai jis aprašo savo santykius su gelbėtojais, yra puseitai santūrus, nors už suteiktą jų pagalbą bent knygoje jo dėkingumas beveik neįjaučiamas. Ogi aplamai lietuvių atžvilgiu jis yra aršus ir net, sakytum, kodus. Jis žino, kad daugybė žydų žuvo, jų tarpe ir jo artimieji, bet jis pats tų žudynių nematė, o teigia, kad žudė lietuviai, policininkai, partizanai, ultranacionalistai ir t.t. Tiesa, vienu kitur paminį, girdi, ir vokiečiai šaudė. Bet šiaip visur šaudė lietuviai, lietuviai, lietuviai... Niekur neužsimena, kad nemažai lietuvių buvo vokiečių priversti arba apgaulingai pri-

ja tapytojos talentas. Norėdama pasidaryti detalizuotas diagramas arba taip vadinamas "kartonus", ji nutapo paveikslą, vartodama aliejaus ar guašo techniką, vėliau kaip raštą pavartodama gobelenams.

Jos tapyba – intensyvi, dramatiški linijų sprogimai, dinamiški momentų švystelėjimai, užfiksuoti laike, juda, veržiasi kokia tai vidine energija. Spalvos žėri, spinduliuoja brangakmenių grynumu.

Išgelbėjo tradicijas

Užklausta, kokie jos ateities planai, dailininkė išreiškė viltį užbaigti pradėtus ir užplanuotus darbus, nes "kol dirbi ir kruti – jauti kad gyvenai". Norėtų kiek galima daugiau darbų perduoti Lietuvos muziejams. O į klausimą, kur daugiausia kreiptų savo dėmesį, jei galėtų laiko ratą atsukti atgal, ji atsakė: "mažinčiau visuomeninius išsilblakymus ir daugiau susikonscentruočiau grynajai kūrybai".

A. Tamošaitienės reikšmė lietuvių menui laikui bėgant vis didėja. Drauge su dailininku Antanu Tamošaičiu ji padarė svarbiausią žingsnį – išgelbėjo lietuvių tautodailės išta- kas bei tradicijas nuo išnykimo grėsmės, nuo svetimų šablonų. Savo intelektą ir kūrybinę jėgą sukonscentravę tapyboje, audiniuose, kilimuose, gobelenuose, tautiniuose drabužiuose, aštuoniuose "Sodžiaus meno" tomuose, monografijoje ir eilėje kitų leidinių, jie padarė tautodailę neatskiriamą mūsų gyvenimo dalimi. Išsaugota ir perduota ateinančioms kartoms ji yra kūrybinės inspiracijos šaltinis, dvasinės ir kultūrinės rezistencijos bei tautinio išlikimo laidas.

Tegalima palinkėti Anastazijai ir Antanui Tamošaičiams stiprios sveikatos ir giedrių dienų pasidžiaugti savo našaus ir turtingo gyvenimo darbo vaisiais.

kalbinti neva nekaltoms sargybinių pareigoms eiti, o vėliau nugirdyti ir pagaliau įsakyti žydus šaudyti.

Jis taip pat nemini, kad iš vieno, kito, gal trečio šimto lietuvių, talkinusių vokiečiams žydų naikinime, dauguma pačių talkininkų buvo nuo žydų žiauriai nukentę: išsilaisvinę kaliniai, Sibiran ištremtųjų palikuonys, kurių galbūt net dauguma ten pateko iš žydų "malonės". Žinoma, tuo nenorima pasakyti, kad ir lietuvių komunistų tarpe nebuvo tautos išdavikų.

Aplamai reikia pasakyti, kad kai kurie lietuviai žydams keršijo. Tačiau, turint galvoje, kad kerštas yra blogio apraiška, tai tie lietuviai, kurie žydams keršijo, net juos žudydami, lietuvių tautos yra nepateisinti. Betgi, antra vertus, kodėl žydai ne tik nusikaltėliams keršija, bet ir visai mūsų tautai?

Gefeno tūžis

Iš Gefeno knygos lengvai galima patirti, kad jo kraujas keršto gyslomis sruvena, ypač lietuvių atžvilgiu. Štai kaip jis savo knygos prartyje apibūdina pasauliui lietuvius: "... 200.000 žydų sunaikinimui Lietuvoje nereikėjo nei krematoriumo, nei dujų kamerų. Lietuviai turėjo paprastesnį naikinimo būdą: kankinti auką primityviai, kaimiškomis priemonėmis, kol ji netekdavo sąmonės ir žmogiško įvaizdžio bei jėgų ilgai priešintis, netgi dvasiškai. Tada toji auka jau galėjo būti vedama mirtin kaip ėriukas".

Idant dar įspūdingiau vaizdas atrodytų, autorius jį piešia žiauriaus pavidalais: esą vokiečių karininkai ir lietuviai talkininkai pirmiau pasiliksmindavo ant nuogų žydžių ir tik po to įstumdavo jas į pakasynų duobę. Be to, žydams, kartais gyviems, kartais mirusiems būdavo išlupami auksiniai dantys, moterims geležinės vynys įduriamos į jų akis, nulupami pirštų nagai, nukeramos kasos, vaikams išvirškėamos džiuvos bacilos, kūdikiui, tarytum karveliui, išmetami į orą, kaip šaudimo taikiniai. Iš lavonų verdamas maulas.

Vadinasi, po 600 metų ramaus, sotaus ir pelningo gyvenimo Lietuvoje Gefenas ir kiti sionistiniai veikėjai kerštingai ir vulgariai atsisakaito su lietuvių tauta, kurios teritorijoje, kaip ir kituose Europos kraštuose Vokietijos nacių patvarkymu, įvyko žydų tragedija. Jis neieško šios tragedijos šaknų nacinėje Vokietijoje, o rausiasi po Lietuvos miestų, miestelių ir kaimų pamatais.

Aš niekad negirdėjau, kad nepriklausomoje Lietuvoje būtų buvęs nužudytas bent vienas žydas. Gefenas ir jo vienminčiai taip pat apie tai ne iš tolo neužsimena, nes nieko panašaus nebuvo įvykę net ir anų 600 metų būvyje. O kad ta baisioji žydų naikinimo banga atliko iš svetur, tai ar lietuvių tauta yra kalta? Taip pat, jeigu apie vieną dešimtūkstantinį dalis lietuvių talkino naciams žydų naikinime, tai tik nesąžiningas žmogus galėtų apkalinti visą tautą. Juk ar galima kaltinti penkių asmenų šeimą, kurios vienas narys apsigovė? Žinoma, ne. Joks pasaulio teismas neteis šeimoms, o tik vagi.

Ir to dar neužteko

Autorius sako, kad šio dienoraščio viešas paskelbimas turėjęs tikslą informuoti pasaulį apie žydų kančias. O tempora, o mores! Iki jo knygos pasirodymo anglų kalba 1989 m. nuo žydų žudynių įvykiu praejo 46 metai. Per tą laiką žydai praradę gausybę straipsnių ir per 50 knygų. O kiek paskleista televizijos ekranuose ir radijo bangomis...

Taigi Gefeno knyga greičiausiai tarnauja kitiems jų poreikiams. Kadangi joje rašoma tik apie žydų žudynes Lietuvoje, tai reikia manyti, kad čia norima apjuodinti lietuvių tautą svetur, o ne priminti jau seniai išgarsintą savo tautos tragediją. Greičiausiai tuo tikslu ji yra išleista net šešiomis kalbomis: hebrajų, prancūzų, ispanų, vokiečių, portugalų ir anglų. Argi šios tautos iki šiol dar nežinojo, kas darėsi II D. karo metais, ypač Hitlerio vokiečiai, kurie buvo žydų žudynių sumanytojai ir jų vykdytojai? Bė Vokietijos nacių galbūt nebūtų žuvęs nė vienas Europos žydas. Ogi iš viso dabar žydų yra žuvę net 33-juose kraštuose (žūr. "The Mac-Millan Atlas of the Holocaust", by Martin Gilbert, psl. 242). Taigi

A. KALNIUS

Gefenas supažindino vokiečius su lietuvių žydų žudikais, kurie faktinai daugeliu atvejų priešinosi jų kėslams.

Šią mano mintį patvirtina dar ir kitas faktas: beveik visos lietuvių pavardės Gefeno dienoraštyje yra sulenkintos, surusintos ar kitaip iškraipytos. Pvz. Matulevitch, Zhinak, Zhuk, Tchapun, Smidzun ir t.t. Panašiai pasielgta ir su vietovardžiais: Glosnik, Dzingishok, Tcherniukishok, Shostakova ir pan. Negi autorius, ejęs mokslus Lietuvoje, nežinojo, kaip lietuviškai rašomos pavardės ir gyvenvietės? Tiesa, dauguma Lietuvos žydų daug geriau kalbėjo rusiškai, negu lietuviškai. Betgi Gefenas greičiausiai turėjo kitą galvoje, būtent žydus gelbėjo ne lietuviai, o lenkai, rusai ir kažkokie kiti.

Kai kurios ištraukos

1941. VII. 22 – IX. 12, psl. 5-9.

Jau pačioje dienoraščio pradžioje autorius parodo stoką žinijos ar norą pakenkti Lietuvai. Jis sako, kad ultranacionalistiniai lietuviai sudarė provokišką vyriausybę ir šaudė bėgančius sovietų kareivius, grobė žydų turtą ir žudė pačius žydus.

Tai melas per akis. Jeigu ta vyriausybė būtų buvusi provokiška, tai vokiečiai po kelių savaitių būtų jos nenušalinę. Ne, ji buvo grynai lietuviška, patriotiška ir nesokanti pagal vokiečių politinę muziką.

Taip pat netiesa, kad lietuviai būtų specialiai šaudę ir bėgančius rusų kareivius. Lietuviai partizanai kovojo su raudonąja armija, vydamą ją lauk iš Lietuvos. Savaimė aišku, kad vykstant mūšiai, žuvo ne tik sovietų, bet ir lietuvių kovojojai. Antai 1941. VI. 22-29 sukilimo dienomis krito 2000 partizanų. Nuo kieno kulkų? Aišku nuo sovietų, kurių tarpe galėjo būti ir šiek tiek žydų. O 1944-1954 m. kovose žuvo 36.000 lietuvių partizanų. Taigi lietuviai partizanai buvo susiorganizavę ne žydams ir sovietų "bėgantiems" kareiviams šaudyti, bet ginti savo tėvynę. Jie daugiausia kovojo su ištremtėliais, kurių tarpe galėjo būti ir vienas kitas žydas. Galia, kad Gefenas padarė juos žydsūdžiais, o ne tėvynės laisvės gėnėjais. O jeigu vienas kitas ar trečias partizanai buvo įsivelę žydų šaudyme, tai Gefenui nebūtinai reikėjo visą laiką šaukti – partizanai, partizanai, partizanai, žydus šaudė partizanai. Tai yra šauksmas žmogui, netekusį sąžinės.

Aš Gefenui patarčiau pasiskaityti Jono Matulionio dienoraštį "Neramios dienos", kur įvykiai yra jo paties patirti ir faktai ne iš piršto išlaužti. Yra ilga eilė straipsnių bei knygų, kurios jame būtų padėję susiorientuoti, skelbiant savo dienoraštį spaudoje. (Bus daugiau)

ANN JILLIAN – JÜRATĖ NAUSĖDAITĖ

Muzikos šventės žvaigždė

Filmų aktorė Ann Jillian – Jūratė Nausėdaitė – dainų šventės ir kitų renginių Čikagoje pranešėja

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Muzikos šventės organizacinis komitetas Čikagoje deda visas pastangas, kad didžioji dainų ir muzikos šventė taptų išvijos patriotinių jausmų ir lietuviškos kultūros manifestacija, kad sukeltų mums pasididžiavimo jausmus ir atgavintų mūsų dvasią. Įvairūs renginiai, koncertai, opera ir parodos teiks malonumą kiekvieno skonio lankytoji. Džiugu patirti, kad televizijos ir Hollywood'o žvaigždė, lietuvių kilmės talentinga ir populiari aktorė Ann Jillian (Jūratė Nausėdaitė) sutiko būti šventės pranešėja ir turbūt dalyvaus operos pastatyme.

Prieš keletą metų susipažinusi su jos tėvais Los Angeles mieste, nuvykau į Lake Tahoe kurortinį miestą, kurio didžiame pastate "Sahara" ji su populiariuoju komiku Rich Little gastoliavo, linksminama daina ir šokių gausia atostogautojų publika. Susipažinusi patyriau, kad ji maloni, kukli, šilta asmenybė ir gražiai kalba lietuviškai. Taip pat yra žinoma, kad ji dalyvauja lietuvių renginiuose ir priklauso neolituonams, specialios sveigos metu gavusi korporacijos spalvas.

Ann Jillian (arba Jūratė) didžiujosi savo lietuviška kilmę, kiekviena proga ją papasakoti.

Tai sėkminga karjera, kuri jos asmenybe nenustelbė gimtųjų humanizmo jausmų. Ji aktyviai dalyvauja labdaros veikloje, kaip Šv. Judo vaikų ligoninės, Amerikos vėžio sąjungos ir senelių "maisto ant ratelių" fondų renginiuose.

Jos populiarumą patvirtina faktas, kad plačiai skaitomas "Good Housekeeping" žurnalas, atlikęs skaitytojų apklausinėjimą, ją įtraukė į žymiausių asmenų sąrašą šalia Motinos Teresės, Barbaros Bush, Margaret Thatcher, Lech Walensos, Ronald Reagan ir kitų. Dvidešimties asmenų sąrašą ji yra penktas iš eilės.

Abejonės nėra, kad Ann Jillian dalyvavimas lietuvių muzikos šventėje, jei bus tinkamai išreklamuota, pritrauks ir kitataučių publikos. Mums yra malonu, kad Jūratė-Ann Jillian (tas profesinis vardas jai buvo duotas, gavus pirmą vaidmenį), pasiekusi Amerikoje karjeros aukštumų, ne tik neišsizada savo kilmės, bet net ją didžiujosi.

Ji gali būti puikiu pavyzdžiu mūsų jauniausiai kartai, kurios dalis taip "asimiliavosi", kad nebeįsivaizdavo savo šaknų ir nebebergia savo kilmės, sutirpdami jau savo populiarumo nustojusiam "tirpymo katile". O jos patraukli išvaizda, švelnus balsas ir sugebėjimas žavėti žiūrovus bus malonus kiekvienam šventės dalyviui.

 AMERICAN EXPORT-IMPORT INC. Chicago, Ill. 60641, U.S.A.		 Canadian European Export-Import Co. 404 Roncesvalles Ave., Toronto, Canada M6R 2M9 Tel. (416) 534-3860, Fax (416) 533-4910	
Siunčiame siuntinius į Ukrainą, Lietuvą, Latviją, Estiją, Gudiją, Moldaviją, Krymą, Leningradą, Maskvą Tikra naujiena – niekad nebuvo taip daroma			
<ul style="list-style-type: none"> • Garantuoti žemiausios kainos, siuntinius pristatome į namus – patikimas, patikrintas patarnavimas. • Visos kainos įskaitomos į persiuntimą, gavėjas nieko nemoka. • Siunčiame naujų ar senų drabužių siuntinius, nemažesnius 5 kg ar 12 svarų. • Siunčiame maisto siuntinius – reguliariai ar skubiai, pristatoma per 2-3 savaites. • Persiunčiame pinigus – tiesiog iš rankų į rankas jūsų norimam asmeniui. • Pasunkiname gėles. • Besilankantiems Kanadoje duodame sveikatos draudimą (\$121.50 trims mėnesiams). • Parduodame automobilius visoje Rusijoje. <p><i>Esant blogai padėčiai jūsų gimtuose kraštuose, mes mažiname persiuntimo ir patarnavimo kainas JAV, kiek sąlygos leidžia.</i></p>			
Mūsų patvirtinti prekybininkai			
R&R INTERPOSTMIR CO. 1055 Broadway, Buffalo NY 14212 Tel. (716) 894-9880	PIAST ENTERPRISES LTD. 121 Roncesvalles Ave. Toronto, Ontario M6R 2K9 Tel. (416) 531-8786	UKRAINIAN GIFT SHOP 11758 Mitchell, Hamtramck MI 48212, Detroit Tel. (313) 892-6563	ARKA LONDON 680 Dundas St. E. Tel. (519) 438-5271
BOMAR INC. 4754 1/2 W. Belmont Ave. Chicago 60641 (ILL) Tel. (312) 736-3136	BIG WIN CENTER 760 Brant St., Burlington, Ontario Tel. (416) 639-7547	UNIPOL TRAVEL 8831 49th St., Pinellas Park Florida 34656 Tel. (813) 544-8700	KAZAN TRADING CO. 83 Shanley St. Kitchener, Ont. Tel. (519) 743-7653
UNIVERSAL TRAVEL 4177 Bee Ridge Rd., Sarasota Florida 34233 Tel. (813) 377-9025	SILESIA CO. 37 Helles Ave., Welland, Ontario Tel. (416) 734-4487	KANADA	

Dievo žodis žmonių kalbomis

Trys Šv. Rašto vertimai: Septuaginta, Vulgata, Martyno Liuterio

Kun. prof. ANTANAS RUBŠYS

Plunksna yra galingesnis įrankis už kalaviją. Kalavijas gali paliesti fizinį žmogaus gyvenimą, o rašytas žodis formuoja asmens protą ir dvasią, daro likiminę įtaką visam žmogaus gyvenimui. Nenuostabu, kad žmonija vertina savo raštijos klasikus. Ir nūdienį mūsų tautos atgimimą žadino ir ugdė rašytas žodis — pogrindžio "Kronika".

Šv. Rašte Dievas kalba žmonių būdu (Dei verbum, III, 12). Taigi Šv. Raštas yra Dievo žodis, išreikštas žmonių žodžiais, "įsirašytas šventraštyje" (A. Maceina). Šią tiesą atspindi pats Šv. Raštas ir liudija Dievo tauta. Izaijas knygoje Dievas per pranašą užtikrina:

... kaip lietus ir sniegas nukrinta iš dangaus ir negrižta atgalios, kol nepalaisto žemės, kad dygtų ir želtų joje augalai, kad nestų sėkla sėjėjui ir duoną alkanam, — taip ir žodis, išeinantis iš mano burnos: jisai negriš pas mane bergėdžias, bet įvykdys, ko trokštu, ir atliks, ko siūstas (Iz 55, 10-11).

Laiškė žydams Dievo įkvėptas autorius rašo:

Dievo žodis yra gyvas, veiksmingas, aštresnis už bet kokį dviašmenį kalaviją. Jis prasiškerbia iki sielos ir dvasios atšakos, iki sąnarių ir kaulų smegenų, ir teisia širdies sumanymus bei mintis (Zyd 4, 12).

Žmonės, per kuriuos Dievas savo žodžiu kreipėsi į žmoniją, kalbėjo hebraiškai, aramėjiškai ir graikiškai. Dievo žodis, kurio ką tik klausėmės, žodis knygoje buvo įrašytas hebraiškai, o Laiškė žydams — graikiškai. Į mus šis Dievo žodis kreipėsi lietuviškai žemaitiškai tarme — Dievo žodžio klausėmės sava kalba. Vertimas yra vienos kalbos teksto išdėstymas kita kalba. Nūdien Šv. Rašto vertimai yra gausūs: visas Šv. Raštas — abu Testamentai — yra išverstas į 301 kalbą, o pridėjus dalinius vertimus — į 1848 kalbas.¹

Mūsų tema siekia aptarti ir susipažinti su trim labai reikšmingais — epochiniais Šv. Rašto vertimais: Septuaginta, Vulgata ir Martyno Liuterio. Šv. Rašto vertimai buvo ir yra reikalingi dėl to, kad tikintieji arba nebesupranta, arba nemoka šventraštinę kalbą.

SEPTUAGINTA

1. Vertimo kilmės istorija

Septuagintos vardu yra vadinama žydų išievojimo — judaizmo Šv. Raštas. Žodis "septuaginta" reiškia "septyniolika". Vardas "Septuaginta" siejasi su legenda, pasak kurios septyniolika (ar septyniolika) žydų Šv. Rašto žinova atliko hebraiškojo šventraščio vertimą į graikų kalbą Egipte, Faros salelėje, Aleksandrijos uoste. Legendos šaltinis yra "Aristėjo laiškas Filokratui" iš II prieškristinio amžiaus.² Aristėjas dedasi esąs vertėjų amžininkas ir aparašo karaliaus Ptolemėjo II Filadelfo (285-246 m. prieš Kristų) bibliotekininko Demetrijo Falerono pastangas

parūpinti judaizmo įstatymo vertimą garsiajai Egipto karaliaus bibliotekai Aleksandrijos mieste. Falerono skatinamas, Filadelfas paprašęs vyriausiąjį kunigą Jeruzalėje atsiųsti į Egiptą septyniolika žydų iš kiekvienos giminės), kad atliktų vertimą. Jų atliktas darbas patenkino visus, net ir gausią Aleksandrijos žydų bendruomenę.

Nors ši legenda buvo dažnai minima žydų ir krikščionių, tačiau tik vienas žymus faktas joje nekelia abejonių, būtent — Tora, mūsų vadinama Penkiaknyge, buvo išversta iš hebrajų į graikų kalbą pirmoje III š. prieš Kristų pusėje. Kitų dviejų šimtmečių eigoje buvo išversta ir Pranašai bei likusios Palestinos žydų bendruomenės hebraiškojo Šv. Rašto knygos. Be to, žydų išievojimo įsijungė į šventųjų knygų sąrašą — kanoną septynetą savų knygų ir intarpus į dvi Palestinos kanono knygas. Ilgainiui šis visas rinkinys gavo Septuagintos vardą ir buvo išievojimo Šv. Raštas.³ Tuo būdu susidarė judaizme du norminiai šventųjų knygų sąrašai — kanonai: Palestinos ir Aleksandrijos Egipte.⁴ Tačiau jie dar nebuvo nei griežtai aptarti, nei užbaigti.⁵ Šis faktas padeda suprasti krikščionių Senojo Testamento kanoną.

2. Krikščionys ir Senojo Testamento kanonas

Faktas, kad krikščionių Bendrijos formavimosi metu Senojo Testamento kanonas nebuvo nei griežtai aptartas, nei užbaigtas, yra svarbus. Žydai krikščionys skaitė, aiškino ir naudojo pamaldų liturgijoje savo šventuosius Raštus Jėzaus Kristaus mirties ir Prisikėlimo šviesoje, Sekminiu Dvasios jėga švęsdami išganyką — Naująją Sandorą.

Apaštalo Pauliaus laišku, Evangelijos, Apaštalo darbai liudija, kad jie vartojo ir hebraišką knygą bei knygas, kurias randame Septuagintoje. Prisikėlimo įvykis ne tik apreiškė Jėzaus, Dievo Mesižo, žodžių bei darbų ir mirties prasmę, bet ir Dievo žodžių bei darbų prasmę šventose knygoje.

Šv. Augustinas šią tiesą įamžino taikliau pasakydamas: "In Veter Testamento Novum latet, in Novo Testamento Vetus patet!" (Senajame Testamente slypi Naujasis, Naujajame gi Senasis išryškėja).

Įkvėptieji Naujojo Testamento autoriai rašė graikiškai. Jie cituoja šventąsias knygas, kurios yra Palestinos kanone, ir šventąsias knygas, kurios yra Aleksandrijos kanone. Apaštalas Paulius, duodamas korintiečiams nurodymus apie Eucharistinę vakarienę, rašo:

... Viešpats Jėzus tą naktį, kurią buvo išduotas, paėmė duoną ir, sukalbėjęs padėkos maldą, sulaužė ir tarė: "Tai yra mano kūnas, kuris už jus duodamas. Tai darykite mano atminimui!"

Taip pat po vakarienės jis paėmė taurę ir tarė: "Ši taurė yra Naujoji Sandora mano kraujyje..." (1 Kor 11, 23-25).

Apaštalas Paulius Eucharistinę vakarienę sieja su Jeremijo pranašyste apie Naująją Sandorą. Pranašas Jeremijas skelbė:

Tikėkit manim, ateina dievos, — tai VIESPATIES žodis, — kada aš sudarysiu naują sandorą su Izraelio namais ir Judos namais. Ne tokią sandorą, kokią buvau sudaręs su jų tėvais tą dieną, kada paėmiau juos už rankos, idant išvesčiau juos iš Egipto žemės. Nors aš buvau jų valdovas, jie manąją sandorą sulaužė... Šitokia gi yra sandora, kurią sudarysiu su Izraelio namais, atėjus toms dienoms... Įdiegsiu savo įstatymą juose, jį išrašydamiems jiems į širdį... (Jer 31, 31-34).

Krikščionys iš pagonijos pirmą kartą krikščionių Bendrijoje, nemokėdami hebrajų kalbos, naudojo tik graikišką Septuagintą. Septuaginta tapo krikščionių Knyga, žydai jos išsižadėjo ir pasiruošė keletą naujų Šv. Rašto vertimų.⁶

VULGATA

1. Vertimo kilmės istorija

Vulgata yra Šv. Rašto vertimas lotynų kalba, kurį paruošė Jeronimas IV š. pabaigoje Vakarų krikščionijai. Žodis "vulgatus" reiškia "visuotinis, visiems prieinamas", — vadinasi Vulgata siekė būti norminiu, visiems prieinamu Šv. Rašto tekstu.

Krikščionys bei pasiekus Šiaurės Afriką, Galiją ir Italijos bei Ispanijos kaimus, graikiškoji Septuaginta nebuvo suprantama, nes čia buvo kalbama lotyniškai. Atrodo, kad jau II š. pabaigoje Senasis Testamentas buvo išverstas iš graikų kalbos į lotynų Šiaurės Afrikoje. O III š. keletas lotyniškų Šv. Rašto vertimų plito Europoje.⁷

Skirtingi to paties teksto vertimai pateisina Jeronimo nusiskundimą, kad esama nemažai variantų, kiek vertimų. Anot Augustino, ši lotyniškųjų vertimų įvairovė atsirado dėl to, kad pradžioje kiekvienas tikintysis, kuris tik turėjo graikišką rankraštį, įsivaizdavo, kad moka abi kalbas, ir emė versti.⁸ Šiuos vertimus įprasta vadinti Senaisiais lotyniškais vertimais.

Senųjų vertimų lotynų kalba trūkumai ir netobulumai, IV š. baigiantis, buvo akivaizdūs Romos popiežiumi Damazui. Nenuostabu, kad jis paprašė Jeronimą, tuomet pažėgiausią Šv. Rašto mokslininką, imtis vertimo darbo. Jeronimas nebevertė iš graikų Septuagintos, bet grįžo prie hebraiškojo Senojo Testamento, prie teksto, kurį tuomet naudojo žydai, prie Hebraica veritas — prie hebraiškojo teksto tiesos. Jeronimas išvertė Senąjį Testamentą šešiolikos metų laikotarpyje (389-405).

Naujojo Testamento Jeronimas iš naujo nevertė, bet peržiūrėjo Senąjį lotynišką Evangelijų vertimą ir jį pataisė, panaudodamas gerus rankraščius graikų kalba. Kaip ir kada buvo peržiūrėtos bei pataisytos kitos Naujojo Testamento knygos, nėra aišku.⁹

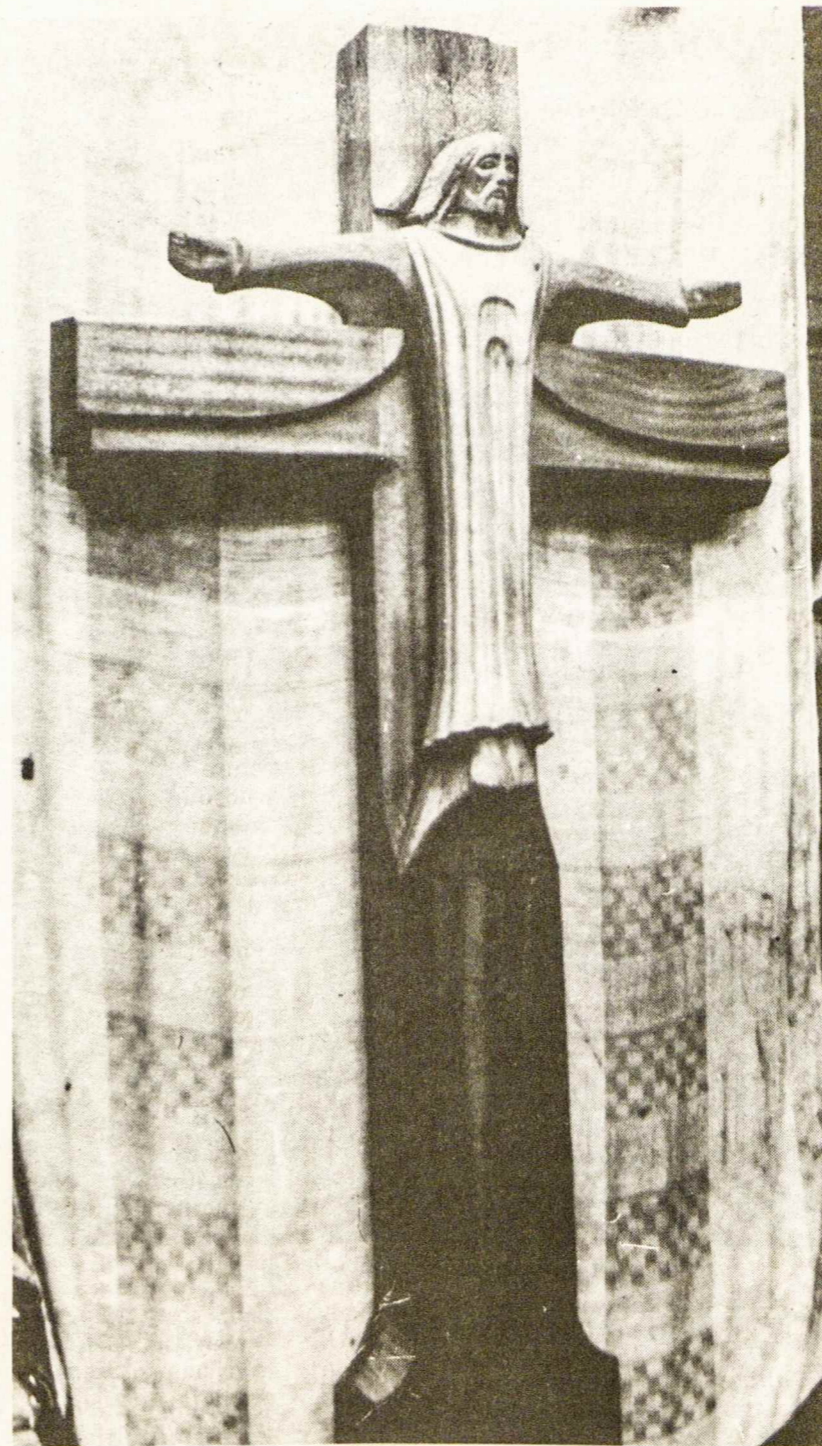
(Bus daugiau)

Atsiūsta paminėti

LIETUVA, Filatelistų draugijos biuletenis nr. 2(209), Čikaga, 1990. Biuletenis apima filateliją, numizmatiką, istorinę lituanistiką ir kitas kolekcionierių artimas sritis. Metinė prenumerata — \$10. Administracijos adresas: Kazys Rožauskas, 3450 W. 62nd. St. Chicago, IL 60629.

NEMUNO KRAŠTAS. Lietuvių literatūros meno informacinis iliustruotas žurnalas. Redaktorius: Hans Masalskis. Spaudžia G. Wollenhaupt spaustuve, 3432 Grosalmerode, W. Germany. Metinė prenumerata — Vokietijoje DM 24, JAV — \$12, Kanadoje — \$14 ir Australijoje — \$10.

HEIMATGRUSS. Jahrbuch der Deutschen aus Litauen, 1991. Leidėjas — Landsmannschaft der Deutschen aus Litauen. Redaktorius — Alfred Franzkeit, P.I.R. Adresas: "Heimatgruss", In den Wiesen 3, 2839 Wehrbleck, Germany. Tai Lietuvos vokiečių sukurtas leidinys, minintis 50 metų repatriacijos sukaktį. Šis numeris yra 35-tas. Jame išspausdintas ir Česlovo Senkevičiaus straipsnis "Kai du stovs" iš "Tėviškės žiburių" 1990 m. gegužės 29 d.

Kanados Lietuvių Bendruomenės išomomis skulptoriaus ALBERTO BELEVIČIAUS sukurtas paminklinis kryžius ir 1990 metų rugsėjo mėnesį pastatytas Kryžių kalne, Meškiukuose (prie Šiaulių), su šiuo įrašu: *Prisiminkimai savo gimtosios šalies nueitą kelią ir gliaui tikėdami Lietuvos prisikėlimui, pastatėme šį kryžių savo tėvynėje Lietuvoje, nes čia yra visų mūsų vieninteliai ir tikrieji namai.* KANADOS LIETUVIAI

Dailės darbus vertinant

Atsiliepiamas į VI. Šaltmiro pastabas straipsnyje apie eilėraščių rinkinį "Mechaninė mūza"

EDITA NAZARAITĖ

Straipsnyje "Nazaraitės mūza" ("TŽ" 1991 m. 8 nr.) gerb. Šaltmiras abejoja dėl mano kūrybinio palikimo Lietuvoje. Jis turbūt nepastebėjo, kad "Akiračiuose" buvo rašyta, jog minėtas kiekis dailės kūrinių buvo sukurtas maždaug penkiolikos metų laikotarpyje, apytikriai nuo paauglystės metų.

Lietuvos kultūros fondas, priimdamas iš mano motinos visą mano kūrybinį palikimą, su teisininko pagalba sudarė didžiulį aktą, kuriame viskas smulkiai surašyta, kaip kad buvo iš mano motinos reikalaujama. Paliktų dailės kūrinių pagrindą sudaro aliejinės tapybos darbai, pastelės, guašai, akvarelės, mišri technika, koliažai, grafikos lakštai, miniatiūros, iliustracijos, piešiniai, freskų projektai, eskizai, kita smulkioji grafika.

Žodis "paveikslas" yra įvairiai suprantamas. Nemažai kam atrodo, kad iškankintais, išprakaituotais tapybos kūrinyje ir yra tas paveikslas, ypač jei jis atrodo "kaip gyvas". Tai plati populistiška nuomonė. Tačiau paveikslas sąvoka yra kur kas platesnė, ir paveikslu yra vadinamas dviejų dimensijų dailės kūrinys: akvarelė, nuotaikingas piešinys, iliustracija, miniatiūra. Net ištaipytos duryr ir pakabintos ant sienos modernaus meno parodoje taip pat yra paveikslas.

Gerb. Šaltmiro paminėtas dailininkas Velasquez yra ne produktyvaus kūrėjo pavyzdys. Galime prisiminti Mykolą Angelą, kurio kūrybinis palikimas savo gausumu ir įvairiapusiškumu glumina ne vieną meno žinovą. Mykolas Angelas buvo tapytojas, freskų kūrėjas, skulptorius, architektas ir rašė visai neblogas eiles. Didžiūnų ir dvasininkijos elito buvo nuolatos garbinamas, buvo turtingas, giminėms pripirko dvarų ir didybės manija nesirgo.

Kitas neregėto produktyvumo kūrėjas — Pablo Picasso, kuris nei pats nebegalėjo sukaičiuoti savo kūrinių gausybės. Senosios Japonijos grafikas Hokusajus irgi geras stebėtinai darbštumo pavyzdys. Rusų dail. N. Rerichas taip pat ypatingai daug yra sukūręs, buvo

labai įvairiapusė asmenybė. Galima paminėti ir šiuolaikinį produktyvų rusų dailininką Ilją Glazunovą.

Pasidairykime po lietuvius. Bene pats produktyviausias, kuras jauno amžiaus dailininkas, kuriantis Lietuvoje — tapytojas Leonardas Gutauskas, kuris yra ir daug dirbantis iliustratorius, rašo puikią poeziją vaikams ir suaugusiems, taip pat prozą. Pati atsimenu, kaip pavydus kolegos Lietuvoje negažiai apšnekėdavo šio nuostabiai kūrybingo menininko produktyvumą.

Kanados vakaruose gyvena ir kuria buvusi baletų šokėja Jonė Kvietytė-Yong, kuri ne itin seniai pradėjo reikštis dailėje ir, per palyginti trumpą laiką, sukūrė stebėtinai daug grafikos, tapybos kūrinių, freskų ir vitražų, suruošė galybę personalinių parodų.

Kiek man yra žinoma, visi suminėti asmenys nėra didybės manijos apstėti, o jeigu ir žino savo vertę, tai gėdos jiemis šitai nedaro.

Meno pasaulis, ko gero, yra viena iš nedaugelio žmogiškosios veiklos sričių, kur neveikia jokios taisyklės, ir aciu Dievui... Gal todėl apie meną ir menininkus yra prirašyti kalnai studijų bei traktatų.

Ta pačia proga norėčiau pasakyti, kad kažkodėl yra labai populiarus toks menininko stereotipas masėse: būtinai skurdė skęstantis, kankinamas menkavertiškumo kompleksu, prasigėręs, laukias pomirtinio pripažinimo, tik jau jokiū būdu ne normalus žmogus, su džiaugsmu dirbantis savo darbą ir Dievo duotu jam talentu besidalinantis su kitais. Šitoks kūrėjo "imidžas", apie tą visuomenę, kuri tokį jį įsivaizduoja.

Baigdama noriu pridurti, kad žmogaus pagyrimas už jo darbštumą didybės manijos neįsugdo. Visokiomis manijomis (taip pat didybės) paprastai serga tie individai, kurie savo gyvenime nesugeba nieko pasiekti. Ligos priežastis — neišsipildę troškimai ir ambicijos. Šitai patvirtins bet kuris patyręs psichiatras.

P. S. Nenorėčiau sutikti su p. Šaltmiru, kad bulvės skaičiuojamos tūkstantčiais. Jos skaičiuojamos svorio matais, kaip antai centneriais, kilogramais, svarais ir t.t.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Klivlando "Grandinėle" 1990 m. lapkričio 30 d. dalyvavo tautybų festivalyje, kurį suorganizavo Klivlando tautinių grupių centras ir jo direktorius Algis Rukšėnas. "Grandinėlei" dabar vadovauja Renė Motiejūnaitė-Booth. Šokius padeda paruošti Audra Gedrytė. Šokėjų aprangos reikalus tvarko Janina Motiejūnaitė ir Birutė Vedegienė.

Pirmoji 1991 m. penktadienio vakaronė sausio 4 d. Jaunimo centro kavinėje Čikagoje buvo skirta susitikimui su žurnalistu Stasiu Kašausku, daugelio publicistinių knygų autoriumi. Jų ligšioliniam sąrašui priklausė "Žmonės didelėje žemėje" (1977), "Gyvenimo vagos" (1980), "Negrįžtantys bumerangas" (1980), "Gyvenimo paveikslai" (1982), "Mes, Adomo vaikai" (1983), "Nekasdieniniai pasimatymai" (1985). Dabar jį papildė naujoji knyga "Leisk, Viešpatie, numirti", su sieta su Molotovo-Ribbentropo sutarties atnešta vergija Lietuvai, suimtų lietuvių kankinimais ir žudynėmis. Vakaronę įvadiniu žodžiu pradėjo ja globojusio Jaunimo centro moterų klubo pirm. Salomėja Endrijonienė. Su Stasiu Kašausku, svečiu iš Vilniaus, vakaronės dalyvių supažindino Stasys Zilevičius. Knygos "Leisk, Viešpatie, numirti" autorius S. Kašauskas, pirmiausia priminęs, kad dar taip neseniai už tokią knygą jam būtų tekę atsidurti baltųjų meškų karalystėje, kalbėjo apie Rainių miškelį. Ten nukankintų 74 vyrų atminimui dabar jau statoma paminklinė koplyčia. Visoje Lietuvoje tvarkomi, prižiūrimi kitų kankinių ir partizanų kapai. S. Kašauskas rodė Rainių miškeliui ir statomos koplyčios skaidres, atsakinėjo į vakaronės dalyvių klausimus.

I XVI-tąsias Australijos lietuvių dienas Melburne buvo įtraukta dailės ir tautodailės paroda 1990 m. gruodžio 27-30 d.d. Šikart įvairiais darbais jon išjungė ir šeši Lietuvos dailininkai — L. Gutauskas, L. Lagauskas, A. Puipa, R. Savickas, V. Valius, M. Šilinskas. Tapybos, grafikos ir piešimo skyrius susilaukė 24 vietinių dalyvių. Skulptūrai ir keramikai atstovavo D. Antanaitienė, J. Janavičienė, I. Pocienė, R. Gvil-dys ir M. Savickaitė, vitražui — E. Zdanė. Mažiausiai dalyvių turėjo tautodailės ir rankdarbių skyriai. Parodą atidarė R. Genovaitė Kazokienė, jos įsteigto fondo premijas prof. Vytautas Doniela (teikė Linui Vaičiulevičiui ir Daliai Antanaitienei).

Vinco ir Genovaitės Kazokų dailės fondą įsteigė Sidnyje 1984 m. spalio 30 d. mirusio poeto ir "Mūsų pastogės" red. V. Kazoko našlė dr. G. Kazokienė — dantų gydytoja ir meno istorikė. 1988 m. vasario 16 d., kai Sidnyje buvo minima Lietuvos nepriklausomybės atstatymo septyniolikos metų metinis, ji velionies ir savo vardu į specialų Australijos lietuvių fondo skyrių įnešė \$10.000 neliečiamą kapitalą. Vinco ir Genovaitės Kazokų dailės fondas už jį gautas palūkanas kas dveji metai panaudodami tūkstančio dolerių premijom. Jos bus paskirtos už geriausius paskutiniųjų dvejų metų darbus lietuviška tema: viena — už tapybos ar grafikos, kita — už skulptūros ar keramikos. Premijų paskyrimui bus pasinaudota kas dveji metai rengiamų Australijos lietuvių dienų dailės parodomis. Taisyklėse pabrėžiama, kad šias premijas tegalės laimėti Australijoje gyvenantys lietuviai ir lietuvių kilmės dailininkai. Jas paskirs trijų vertintojų komisija: Kazokų šeimos atstovas, lietuvių visuomenei atstovaujantis kultūrininkas ir vienas latvių ar estų kultūrininkas objektyviam sprendimui užtikrinti. Tolimesnę ateitį liečiančios fondo taisyklės numato jo sujungimą su kitomis panašius siekius turinčiomis lietuvių institucijomis, perkėlimą į JAV ar į nepriklausomą Lietuvą.

Parodos aprašymuose trūksta išsamesnių duomenų apie Vinco ir Genovaitės Kazokų dailės fondo premijų paskyrimą Linui Vaičiulevičiui iš Tasmanijos ir Daliai Antanaitienei iš Melburno. Atrodo, kad L. Vaičiulevičius premiją laimėjo už tapybos ar grafikos darbą, D. Antanaitienė — už skulptūrą ar galbūt keramiką. Trūksta ir tų premijuotų kūrinių pavadinimų, atskleidžiančių jų lietuviškas temas. Nėra ir premijas paskyrusios vertintojų komisijos trijų narių pavardžių. Tikėkimės, kad šie duomenys bus atskleisti atskiram pranešime.

V. Kst.

Žalgirio mūšiu skirtų konkursinių knygelių paroda buvo surengta Šv. Jono bažnyčioje Vilniuje. Knygnešius klubas, vadovaujamas A. Čepkauskio, šiuo konkursu pernai vasarą paminėjo Žalgirio mūšio 580-ąsias metines. Konkursan išjungė Lietuvos, Lenkijos, Latvijos, Gudijos ir Ukrainos grafikai. Šešias premijas paskyrė V. Jucio vadovaujama vertintojų komisija. Pirmoji premija įteikta G. Didelytei, dvi antrosios — E. Kraučūnaitėi ir J. Antimonovai, trys trečiosios — M. Liugailai, ukrainiečiui V. Taranui ir lenkui J. Walkienčiui.

Grafikas Konstantinas Docukas, gimęs 1920 m. kovo 11 d. Veliuonoje, 1950 m. baigęs Kauno taikomios ir dekoratyvinės dailės institutą, mirė 1990 m. lapkričio 27 d., beveik visą gyvenimą atidavęs knygoms. Jam ilgus metus teko būti "Minties" ir "Vagos" leidyklų meniniu redaktoriumi, apipavidalinusiu ar iliustravusiu porą šimtų knygų. Iš jų minėtinos — Simono Stanevičiaus "Dainos Žemaičių" (1954), A. Jovaišo "Liudvikas Rėza" (1969), Prano Mašio "Nepaprastos atostogos" (1970); Kazio Binkio "Atisiskyrėlis Antanėlis" (1976), Antano Baranausko "Šilas nubunda" (1978).

Rež. R. Tumino vadovaujamas Mažasis teatras, sukrėstas Krivinojo sekmadienio įvykiu, vilniečiams beveik savaite nemokamai rodė spektaklį "Čia nebus mirties". Žiūrovų aukos buvo skirtos prie Vilniaus televizijos bokšto sausio 13 d. zuvusių lietuvių šeimoms. Kauno dailininkai joms surinko 1.000 rublių. Panevėžyje gyvenantys 45 dailininkai atsisakė Sovietų Sąjungos pilietybės ir paaukojo 2.018 rublių Lietuvos nepriklausomybės gynimo fondui. Lietuvos dailininkų sąjungos Kauno ir Vilniaus skyriai suorganizavo dailės kūrinių pardavimą varžytinių būdu, gautus rublius taip pat atiduodami Lietuvos nepriklausomybės gynimo fondui.

Lietuvos operos ir baletu teatre Vilniuje už Lietuvos laisvę žuvusiems lietuviams skirta G. Verdžio "Requiem" atliko Lietuvos simfoninis orkestras, solistai ir Kauno choras. Žuvusiuosius tylos minute pagerbė ir žiūrovai, ir "Requiem" atlikėjai. Šis G. Verdžio kūrinys buvo išklausytas be jokių plojimų. Krivinojo sekmadienio aukoms prisiminti Vilniaus sporto rūmuose buvo pakartota A. Honeggerio ir P. Claudelio dramatinė oratorija "Joana Arkieta ant lauko" ("Jeanne d'Arc au bucher"), premjerą turėjusi prieš Naujuosius metus. Šią dramatinę oratoriją, pastatytą Vilniaus dramos teatro vyrų rež. J. Vaitkaus, atlieka aktorai, G. Rinkevičius diriguojamas simfoninis orkestras, P. Gilio vadovaujamas Lietuvos konservatorijos Vilniuje choras ir "Ažuoliuko" choras su vadovu V. Miškiniu. Pagrindinį Joanos Arkietaus (Orleano Mergelės) vaidmenį yra sukūrusi Vilniaus dramos teatro aktorė J. Dapkūnaitė. Pakartoto spektaklio dalyviai zuvusių lietuvių atminimui įamžinti paaukojo 5.206 rublius, pridėdami ir kelis banknotus užsienietiška valiuta.

Išpušingomis poezijos valandomis "Gyvuosius šaukiu, mirusius apraudu" vasario 2 d. Vilniaus sporto rūmuose buvo prisiminti ir pagerbti sausio 13, Kruvinąjį sekmadienį, sovietų parašutinkų prie televizijos bokšto nužudytų lietuvių. Renginys buvo pradėtas susikaupimo minute, kurią papildė R. Katiliaus smuiko garsai, pavadinimui pasirinkto V. Mykolaičio-Putino eilėrašcio posmai, rašytojų V. Sventicko, R. Šavelio, žurnalisto E. Ganusausko tarti žodžiai, R. Ozolo mintys apie nepriklausomybės esmę ir Lietuvos ateitį. Savo kūrinius skaitė okupacinio sovietų režimo už eilėraščių bausti tremtiniai poetai — G. Iešmantas, S. Račiūnas, V. Ardzūnas, V. Cinauskas, L. Maturzevičius, A. Kanoverskytė-Sučylienė, palydėti L. Jonutytės dainos ir V. Gelgotos fleitos melodijos. Širdies gėlmes palietė dail. Augustino Savicko nutapytas septynių paveikslų ciklas "Skaustmas", sausio 13-tosios naktį prie Aukščiausiosios tarybos rūmų buvėjęs mokslėivis J. Abraitytis išpūdziai. Poezijos valandas "Gyvuosius šaukiu, mirusius apraudu" surengė kūrinybės sąjungos, Lietuvos knygos bičiulių draugija ir Vilniaus sporto rūmai. Renginį išjungė pusšimtis įvairių kartų lietuvių poetų. Aktoriai L. Norėika, O. Dautartaitė ir P. Venčlovas su kitais skaitovais. V. Kst.

ALDONA KAROSAITE

Malda į Rūpintojėlį

Pakelės Rūpintojėl!
Tu rymai tėviškės laukuos.
Matei, kiek daug ši žemė iškentėjo —
Išmelsk jai laisvę,
Lai vėl taika žydės namuos.

Motinių ašaros ją plauna,
Liejias kraujas, ne vanduo,
O kai beginklius brolius tankai traiško,
Pravirksta grindinio akmuo.

Kryžių kalne nauji kryžiai išdygo,
Jų nepajėgia nuskinti šventvagiška ranka,
Jie kalba lūpomis, kurios sustingo,
Stiebias į dangų kankinio malda.

Šiandieną Rožinio vainiką
Dedame prie kojų Karalienės Taikos,
Nes negirdėta, kad Motina Gailestingoji
Neišklauptų savo vaikų maldos.

Mes tikime į Laisvės rytą —
Sutraukiusi grandines kelsis Lietuva.
Nors sužeista, sunkiai alsuoja
Negali mirt, kol mūsų meilė jai gyva.

Kai po audrų sugrižę suklopsim padėkoti,
Tėvynę pasitiks mus rankom išskėstom,
O žemė, partizanų kūnais soti,
Vėl augins duoną ateinančiom kartom.

Lietuviškų filmų festivalis Kanadoje

Kovo 13-20 d.d. į Kanadą atvyksta grupė jaunų režisierių bei aktorių iš Lietuvos (A. Puipa, P. Abukevičius, R. Banionis ir kt.). Kanada — tai tik tęsinys jų ilgos kelionės užsienyje, pradėtos Tarptautiniame Berlyno festivalyje, prastose JAV miestuose ir užsibaigiančios Kanadoje.

Festivalio programa įvairi: bus parodyti 8 filmai: vieni dokumentiniai-istoriniai, kiti — meniniai.

Kino menas — tai viena iš populiariausių ir labiausiai prieinamų meno šakų moderniojo pasaulio. Jame visuomet atsispindi gyvenimo aktualijos, kultūros ir politiniai pakitimai.

Lietuvos kova už nepriklausomybę, praeities kančių ir skriaudų iškelimas į viešumą, paskutiniųjų metų istoriniai įvykiai — visa tai atsispindi filmuose, kuriuos turėsime progos pamatyti Toronte bei Hamiltone.

Festivalio metu demonstruojami dokumentiniai filmai, įgiję tarptautinį pripažinimą įvairiose pasaulio šalyse, bus įdomūs ne tik lietuviams, bet ir kitiems. Mūsų lietuvių pareiga tuo pasirūpinti, kad kuo daugiau kitataučių susipažintų su šiais filmais, kurie padės dar geriau suprasti lietuvių laisvės troškimą, drąsą ir pasiaukojimą. Filmas „Sugrįžimas“, pasakojantis apie Sibiro tremtį, buvo rodytas Anglijoje ir paliko gilų įspūdį anglų žiūrovams. Šio filmo autorius P. Abukevičius yra dalyvavęs daugelyje tarptautinių festivalių, laimėjęs II-ją (sidabro) premiją Niujorko tarptautiniame festivalyje. Jo dokumentinius filmus

yra įsigiję apie 100 pasaulio šalių.

Dokumentinio-politinio kino atstovas Edm. Zubavičius supažindins festivalio žiūrovus su paskutiniaisiais savo filmais — „Dosje“ ir „Dar sykį Lietuva“. Jo kūriniuose objektyviai vaizduojamas istorinis-politinis Lietuvos gyvenimas, pateikiama rimta analizė praeities ir šiandieninių vyksmų.

Lietuviško meninio filmo žanrui atstovaus A. Puipa ir R. Banionis.

A. Puipa — tarptautinių kino festivalių, vykusių Locornoje, Glasgove, La Rosely, laureatas. Jo filmai pasakoja apie lietuvių tautos žmones, jų dvasinę stiprybę, išsaugotą sudėtingais istorijos laikotarpiais. Vienas žymiausių jo darbų — „Moteris ir jos keturi vyrai“, yra apkeliavęs daugelį pasaulio šalių. A. Puipa jaunas, talentingas režisierius, pajėgiantis spręsti temas, kurių kartais neįveikia už jį vyresni režisieriai. Kiti jo vertingi filmai — „Arkliaavagio duktė“, „Amžinoji šviesa“, „Velnio sėkla“, „Zuvies diena“. Festivalio metu bus rodomas ir naujasis režisieriaus darbas „Bilietas į Taj mahalą“.

Jauniausias festivalio darbų autorius R. Banionis (žymaus lietuvių aktoriaus Donato Banionio sūnus) tęsia šeimos tradicijas kino mene. R. Banionis dalyvauja festivalyje su 2 filmais: dokumentiniu „Romas Kalanta“ ir vaidybinio „Vaikai iš viešbučio „Amerika““. Su šiuo filmu R. Banionis atstovauja Lietuvai Tarptautiniame Berlyno festivalyje. Tai filmas apie Lietuvos jaunąją kartą, jos kovą prieš terorą, smurtą, KGB persekiojimus.

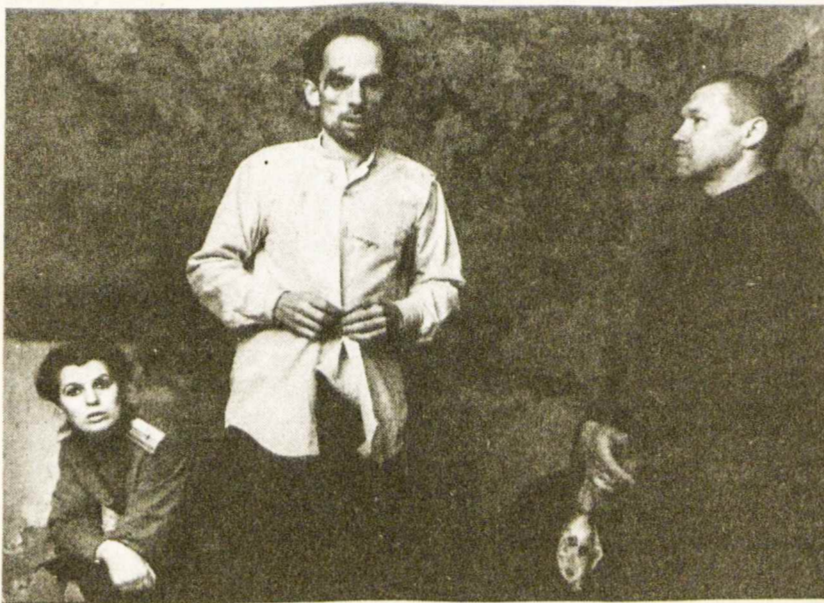
Filmas „Lietuva — žodžiai į sąžinę“ — Lietuvos kino studijos dokumentinis filmas, kuris parodys kruvinus sausio įvykius Lietuvoje. Lietuviško kino festivalis — svarbus kultūrinis įvykis išeivijos lietuvių tarpe.

Dail. J. Račkus festivalio metu organizuoja Toronto Lietuvių namuose kovo 16 d. Lietuvos grafikų ir tautodailės parodą. Žiūrovai turės progą ne tik pasiziūrėti į domėjusius, bet ir susipažinti su kitos rūšies menu — grafika bei tautodaile, bet ir įsigyti meno kūrinių.

Aktyviai dalyvausime šiame renginyje. Danguolė Šerienė

Filmuojama „Moteris ir jos keturi vyrai“

KGB tardymo scena filme „Bilietas į Taj Mahal“

„SOS Lietuvos vaikai“

Vaikai yra didžiausias mūsų rūpestis. Kokius užauginsime — tokius žmones ir turėsime nepriklausomoje Lietuvoje. Didžiausio dėmesio laukia vaikų namų gyventojai, ypač pagalbinių mokyklų auklėtiniai (dėčiau besivystantys vaikai).

Elenos Kubilienės įsteigtos organizacijos „SOS Lietuvos vaikai“ tikslas — palengvinti vaikų dalį neturtingose šeimose, vaikų namuose, pagalbiniuose mokyklose, kūdikių namuose. Tikslas, kad nė vieno vaiko neliktų valstybiniuose vaikų namuose, kur viena auklėtoja prižiūri 30-35 vaikus. Ji negali jiems atstoti motinos, kiekvienam išugdyti gerą, galimą, paslaugumą. Siekiama, kad po 5-7 vaikų patintų auginti šeimos. Joms skiriama parama. Vaikai, augdami šeimose, geriau pasiruošia savarankiškam gyvenimui, būna darbštesni, geresni. Siekiama jiems surasti krikštėlius, juos pakrikštyti ir auklėti krikščioniškai.

Vilniuje atidarytas paramos centras, kur žmonės atneša išaugtus vaikų drabužėlius, batų ir t.t. Tokie centrai steigiami ir kituose miestuose.

Trečia problema — motinos ir kūdikio būklė. Lietuvoje daug jaunų merginų daro abortus arba atsisako kūdikio ligoninėje, nes neturi paprasčiausių sąlygų jį užauginti. Neturi butų, pinigų, pašaloms tokios mažos, kad neužtenka net maistui. „SOS Lietuvos vaikai“ organizacija steigia motinos ir kūdikio namus, kur motina po gimdymo galės prisiglausti su kūdikiu, kad atgautų jėgas, susirastų kur gyventi.

Organizacijos „SOS Lietuvos vaikai“, Toronto skyrius įsteigtas šiuo metu vasario 4 d. Tikslas — teikti pagalbą Lietuvos vaikams. Dabar yra organizuojamas pagalba Lietuvos vaikams namams. Renkami išaugti ir nauji vaikiški drabužiai, kūdikių drabužėliai, batai, aulinukai, švarkai, kojines, marškinėliai, kelnės, pižamos, žaislai ir t.t., taipogi naujus daiktus: čiuptukus (pacifiers), medžiagines palutes (cloth diapers), buteliukus ir t.t. Taip pat labai reikalingi vaikiški vitaminai, bei vaistai nuo temperatūros ir kt. Visą galimą pristatyti pas Romą Sapijonienę, 30 Poplar Heights Dr., (Islington-Eglinton rajone), Toronte. Tel. 241-0753. Daiktai renkami iki š. m. balandžio 15 d.

Šiuo metu Lietuvoje trūksta visko. Negalima nusipirkti nei kojinių, apatinių ar viršutinių drabužių, batų. Vaistinėse visai neliko vitaminų, o kai trūksta šviežių vaisių ir daržovių vaikams jų ypač reikalingi.

Jūsų parama labai laukiama Lietuvoje. Ji bus išdalinta neturtingoms šeimoms per paramos centrus. Renkamos aukos persiuntimo išlaidoms padengti. Atidaromos sąskaitos „Paramos“ ir Priskelimo bankuose.

Ateityje planuojama veiklą plėsti, stiprinti ryšius tarp Maironio šeštadieninės mokyklos ir Lietuvos moksleivių, padėti įsteigti motinos ir kūdikio namus, surasti krikštėlius vaikų namų auklėtinėms ir t.t.

Kviečiami visi įsijungti į „SOS Lietuvos vaikai“ Toronto skyriaus darbą. Platesnę informaciją galima gauti pas Juliją Ruslienę tel. 625-8964, Romą Sapijonienę tel. 241-0753, Laimutę Gaizutienę tel. 233-9144.

Laimutė Gaizutienė, „SOS Lietuvos vaikai“ Toronto skyrius

Paremkite „Tėviškės žiburius“ auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi —

„TŽ“ leidėjai

Dabarties įvykiai Lietuvoje

Balsavo už nepriklausomybę

Kovo 3, sekmadienį, Latvijoje ir Estijoje vyko apklausos balsavimui už nepriklausomybę. Kovo 4 d. spauda skelbė — dar nesuskaičiavus visų balsų, ryškėja, kad už nepriklausomybę Latvijoje balsavo 73% (85% kaime ir 61% miestuose), Estijoje — 75%. Už šiuo kraštų atsiskyrimą nuo Sovietų Sąjungos balsavo ir gausios rusų mažumos žmonės.

Aukščiausiosios tarybos nutarimas

Ryšium su tebevykstančiais sovietų agresijos veiksmais Lietuvoje ir aktyvios okupacijos grėsme Lietuvos aukščiausioji taryba vasario 28 d. paskelbė tokius nutarimus:

Sovietų Sąjungos ar jų kolaborantų steigiamas valdymo struktūras Lietuvoje laikyti neteisėtomis, o visus įstatymus ir potvarkius, teismo sprendimus, taikomus Lietuvai, negaliojančiais. Visos Lietuvos respublikos institucijos ir jų pareigūnai privalo nebendradarbiauti su okupantais ir jų režimui vykdančiais asmenimis. Lietuvos respublikos piliečiai aktyvios okupacijos atvejais raginami nepaklusti okupantui ir priešintis taikiomis priemonėmis. Lietuvos respublikos piliečiai turi teisę gintis, ginti kitus ir Lietuvos nuosavybę nuo smurtinių ar kitų okupantų veiksmų. Taip elgtis, pasak nutarimo, jei įsigalėtų aktyvi okupacija. (LIC)

JAV kongresmenų viešnagė

Vasario mėnesio vidury, kaip praneša LIC, Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje lankėsi vienas JAV senatorius ir 13 kongresmenų, tiek pat ir jų padėjėjų. Jie susitiko ir su Rusijos aukščiausiosios tarybos pirmininku B. Jelcinu.

Delegacija vadovavo S. Hoyer (demokratas iš Marylando), JAV kongreso Helsinkio komisijos pirmininkas. Pasak jo, delegacija turėjo du tikslus: parodyti Sov. Sąjungos valdžiai ir pasauliui, kad kongreso narių ir Amerikos visuomenės dėmesys tebėra sutelktas į Baltijos šalis, net kai Persijos įlankoje vyksta karas; susitikti su Baltijos kraštų vadovais ir Borisu Jelcinu. Taip pat norėta parodyti, kad kongresas remia Baltijos tautų troškimą atgauti nepriklausomybę.

Delegacija aplankė Aukščiausiosios tarybos pirmininką V. Landsbergį ir ministrų pirmininką G. Vagnorių. Delegacijos garbei buvo surengti pietūs. Vilniuje ji išbuvo tik penkias valandas, tris iš jų praleido su Vytautu Landsbergiu.

V. Landsbergis ir kiti Baltijos kraštų valdovai pageidavo, kad JAV vyriausybė viešai reikštų paramą jų kraštų politinėms institucijoms. Grįžęs S. Hoyer tuojau pasiuntęs Valsty-

bės departamentui laišką, kad būtų viešai pareikšta, jog Baltijos valstybių parlamentai yra teisėti tų šalių atstovai ir jų vyriausybės kalba Baltijos tautų vardu.

V. Landsbergis prašęs, kad JAV pripažintų Lietuvos parlamentą „kaip teisėtą pagrindinę įstatymų leidimo instituciją Lietuvoje“.

Taipogi jis pageidavo, kad JAV kongresas reguliariai įsytų savo atstovus Lietuvon. Jie galėtų būti „gyvu parlamentiniu šydu“ prieš naująją sovietinę agresiją. V. Landsbergis ir G. Vagnorius dar pageidavo, kad būtų plečiami tiesioginiai ryšiai tarp Lietuvos ir JAV įvairių institucijų.

Kongresmanui Hoyer didelį įspūdį padaręs V. Landsbergis, ypač savo moralinių įsitikinimų tvirtumu. Jis jį lygino su Čekoslovakijos V. Haveliu ir Lenkijos L. Valensa. Iš jų nė vienas nesąs profesionalus politikas, bet visi yra tapę savo kraštų vadais dėl savo moralinių įsitikinimų.

Į sovietų įspėjimą, kad JAV neperžengtų tarpvalstybinių leistių santykių ribą, S. Hoyer atsako — JAV turi teisę domėtis ne tik žmogaus teisėmis Pabaltijyje, bet ir kitais atvejais, nes jos nepripažįsta sovietinių pretenzijų į tas šalis. Baltijos kraštų nelaimė yra susieta su Stalino-Hitlerio nusikaltimu. Apie dabartinę Sov. Sąjungą S. Hoyer pastebėjo: „Vientelės būdas išlaikyti Stalino valstybės sienas yra stalinistinė tironija“.

Pasirašė sutartį

Vasario 28 d. LIC pranešimu, Lietuvos ir Danijos užsienio reikalų ministrai Kopenhagoje pasirašė sutartį, kuria tvirtinama, kad ateityje Danija atstovys diplomatinis santykius su Lietuva. Tai bus padaryta, kai atsisiras palankios sąlygos. Sutartį pasirašė Lietuvos užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas ir Danijos užsienio reikalų ministras Uffe Elleman-Jensen.

Baltiečiai šiaurės tarybos sesijoje

Šiaurės tarybos, kurią sudaro Danijos, Norvegijos, Švedijos ir Suomijos valstybių atstovai, sesijoje vasario 26 — kovo 1 d.d. svečių teisėmis dalyvavo ir Baltijos valstybių atstovai. Lietuvai atstovavo viceprezidentas Bronius Kuzmickas, Aukščiausiosios tarybos užsienio reikalų komisijos pirmininkas Emanuelis Zingeris ir tarybos narys Albinas Januška. Sesijoje svečių teisėmis dar dalyvavo Europos tarybos ir Benelux kraštų atstovai. Buvo svarstomi ir Baltijos kraštų klausimai. Pz. Švedijos parlamento opozicijos atstovas Karl Bilt pareiškė — skandinavai nepasiduos sovietų spaudimui nutraukti

tiesioginius ryšius su Baltijos valstybių vyriausybėmis atstovais.

Kitos žinios

— Moldovoje įsteigė draugija „Lietuva“. Ten jau veikia lietuvių sekmadieninė mokykla. Norima įsigyti savus namus. Galvojama įstoti į Pasaulio lietuvių bendruomenę. Moldovoje gyvena apie 60 lietuvių.

— Telšių kunigų seminarijoje mokosi 55 klierikai. Labai sunku atstatyti nuniokotus seminarijos rūmus. Prašo išeivijos pagalbos.

— Vasario 23 d. Vilniuje prie Sporto rūmų vyko „Jedinstvo“ organizacijos komunistų ir sovietų karių mitingas. Sovietų kariuomenė šventė savo dieną. Dalyvavo 3 sovietiniai generolai ir 5,000 žmonių. Susirėmimų nebuvo. Po mitingo „jedinstvininkai“ ėjo į kareivines padėkoti sovietų kariams. Pasak jų, „be armijos — mes niekas“. Tikra teisybė — pastebėjo Vilniaus radijo pranešėjas.

— Europos parlamentas pirmą rezioluciją, pripažįstančią vasario 9 d. Lietuvoje vykusių apklausą. Parlamentas reiškia pageidavimą, kad greičiau prasidėtų derybos tarp Lietuvos ir Sov. Sąjungos.

— Lietuvos vyriausybė uždraudė Lietuvai šmeižiančius komunistų laikraščius ir radijo stotį „Tarybų Lietuva“, veikiančią iš sovietinės bazės. Tai esąs tik simbolinės reikšmės draudimas.

— Lietuvos parlamentas ir vyriausybė laikysis demokratinio principų ir leis Sov. Sąjungos piliečiams balsuoti kovo 17 d. referendume.

— Latvijos ministeris pirmininkas I. Godmanis buvo Vokietijoje, kur susitiko su kancelieriu H. Kohliu, užsienio reikalų ministru H. Genscheriu ir socialistų partijos garbės pirmininku W. Brandtu. I. Godmanis ragino Vokietijos vyriausybę, kad ji spautų Maskvą pradėti derybas ir remtų Latvijos dalyvavimą Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje.

— Lietuvos aukščiausiosios tarybos vicepirmininkas Č. Stankevičius ir Lietuvos atstovas Maskvoje E. Bičkauškas buvo priimti Prancūzijos ambasadoriaus. Buvo tartasi Lietuvos ir Prancūzijos santykių reikalais. Į Vilnių greitai atvyks Prancūzijos parlamento grupė. J.A.

FUTURE.I
REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Bates
Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė
telefono 769-3300
namu 769-1835

- Patarnaujama lietuvių kalba.
- Nemokamas namų įvertinimas

130 Kennedy Avenue,
Toronto, Ontario M6S 2X9

Pirkite namus geresnei savo atečiai!

J&L SULIMIERSKI and ASSOC. **TAX TRONIX** Certified Service

INCOME TAX

2290 Bloor street W. (at Durie) Toronto, 252-4566 (or 769-4558)

KOVOKIME SU GOBŠIA MOKESČIŲ SISTEMA!

Remdamiesi šiuo šūkiu, mes patikriname savo klientų kiekvieną atvejį. Žiūrime tikras ir užslėptas galimybes, kaip sumažinti mokesčius jūsų naudai. Tokioje situacijoje, kaip nuo kuklaus \$28,275 uždario, reikia mokėti 42% (!) nuo kiekvieno uždirdo dolerio. Esant sudėtingam mokesčių taisyklėm, kiekvienais metais milijonai mokesčių mokėtojų permoka jau ir taip aukštus mokesčius (atminkite Kanados mokesčių įstaiga nežiūrės, kad jums būtų geriau), bet mūsų TAX-PRO kompiuterinė sistema lengvai apskaičiuos jūsų naudai.

Naudodami šią programą, mes garantuojame, kad mūsų mokesčių apskaičiavimai yra naudingi jums ir daromi kaip galima daugiau sumažinti jūsų mokesčius, ir tai atliekama su moraliniu išpareigojimu.

JEI KLIENTAS NĖRA PATENKINTAS, JOKIO ATLYGINIMO IŠ JO NEIMAM

Savo įstaigoje, 2290 Bloor St. W., mes tuojau galime jums parodyti kompiuterio pagalbą apskaičiavimo rezultatus. Mes garantuojame, kad mūsų apskaičiavimai yra šimtprocentiniai teisingi.

Jei klientas nėra pilnai patenkintas, mes grąžiname jam originalius dokumentus ir neimam jokio atlyginimo. Priešingai, mes net siūlome \$20.00 dovanai tam, kuris parodytų kaip geriau užpildyti mokesčių grąžinimo lapus.

VIENKARTINIS ATLYGINIMAS PILNŲ METŲ PATARNAVIMUI

Mūsų atlyginimo dydis atlyginimų grąžinimo lapų pildymo sudėtingumui ir yra teisingai apskaičiuojamas mūsų kompiuterio. Nežiūrint didelių pakeitimų ir pridėtinų mokesčių formos sudėtingumui, praktiškai savo atlyginimą laikome praeitį metų lygį. Kompiuterio dėka ne tiklami mūsų apskaičiavimai yra aukščiausios kokybės (daugiau kaip 20 sąskaitų kompanijų — „chartered accounting companies“ — naudojasi mūsų patarnavimu), bet ir atlyginimas yra labai žemas (pvz. paprastų mokesčių lapų užpildymas — \$26.00, statistinių lapų užpildymo vidurkis — tarp \$29.00 ir \$39.00).

Be to mes teikiame **AUTOMATIŠKĄ 25% NUOLAIDĄ** jūsų sutuoktiniui(ei).

Atlyginimas taipgi įeina:

- Ištų metų mokesčių apskaičiavimo pagalba.
- Vienkartinis patarimas pradedant arba parduodant savo verslą.
- Investavimo patarimas, arba
- nuomojimo nuosavybės pajamų patarimas.
- Investuoto pastato nuomojimo pajamų patarimas.

DĖL PLETESNIŲ INFORMACIJŲ SKAMBINKITE tel. 769-4558.

DĖMESIO VERSLININKAI! Atsiminkite, kad verslo nuostoliai yra atimami nuo kitų pajamų šaltinių, tokiu būdu sumažinant jūsų mokesčius arba padidinant mokesčių grąžinimo sumą. Dėka mūsų „BUSINESS 1“ programos, mes teikiame platų patarnavimą už neįprastai žemą atlyginimą: • knygyvedyboje, • pajamų ir išlaidų lapuose, • balanso lapų paruošime.

Norint pasinaudoti prieštine 10% nuolaida, atneškite šį kuponą ir gaukite 10% nuolaidą nuo apskaičiuoto atlyginimo.

(staiga atidaryta darbo dienomis nuo 10 v.r. — 19.30 v.v., šeštadieniais nuo 10 v.r. — 16 v.v.)

Aukojo „Tėviškės žiburiams“

- \$100 — J. Žiūraitis, A. Kantvydas, N. A. Anka, J. Baron-Baranauskas; \$50 — dr. A. Pacevičius; \$30 — KLB Sudurbio apylinkė, B. Saplys; \$25 — S. A. Karnas, Medžiotojų ir meškeriojų klubas „Ešerys“; \$14 — Pr. Ročys; \$10 — M. Mickevičienė, O. Liutkevičienė, I. Girdzevičius, V. Juodis, E. Vaitkūnienė, L. Einikis, G. Virpša; \$6 — E. Gumbelis; \$5 — J. Andrukaitis, L. Žebrauskas, S. Neniškis, L. Vaitkevičius, G. Vidmantas, A. Astravas, I. Kriaučiūnas, J. Mikulionis, J. Naujokaitis, O. Ziminskienė, K. Radzevičius, M. Stankaitis; \$1 — F. Meškauskas.

Remėjo prenumeratą atsiuntė

- \$40 — J. Žadavičius, V. Miškinis, L. Plečkaitis, V. Žemaitis, J. Moekevičius, M. Mogenis, dr. E. Malukas, B. Misevičius, A. Krakauskas, P. Žilinskas, O. Krygeris, kun. R. Krasauskas, Č. Zilionis, A. Karosas, V. Katelė, M. Galinauskas, A. Stonkus, K. Martinkus, V. Kuprys, J. Kutka, E. Šiurna, A. Paulionis, G. Tetmajeris, Br. Kupeikas, B. Geležiūnas, H. Adomonis, A. Vaičiūnas, J. Grauzinis, S. Vaičiūnienė, G. Dirsė, P. Radzevičiūtė-Klimienė, P. Bersėnas, L. Leparskas, J. Urbonas, K. Matkevičius, B. Neverauskas, A. Latvaitis, V. Gečas, J. Dransutavičius, J. Mikonis, J. Račius, J. Černauskas, G. Buntinas, K. Radzevičius, G. Zaldokas, D. Karosas, J. Azubalis, J. Mickus, V. Kramilius, dr. K. Rimkus, M. Rutkevičienė, J. Stankus, K. Beiga.

Garbės prenumeratą atsiuntė

- \$100 — dr. J. Sungaila, A. Kantvydas; \$60 — M. Tumaitis, V. Kazlauskas, St. Šalkauskas; \$50 — A. Urbonas, M. Mickevičienė, K. Budrevičius, dr. A. Pacevičius, H. Lapas, N. Kardelis, A. Staliošis, H. Butkevičius, V. Jokubaitis, K. Bulvičius, L. Bajorūnas, I. Ross, P. Kitra, I. Šatrienė, E. Steponas, J. Žiūraitis, J. Karasiejus, A. Budzilas, J. Mackevičius, A. Mažiulis, G. Rodke, St. Latviūnas, kun. J. Burkus, P. Petrošis, H. Bitneris, J. Olsauskas, P. Lukoševičius.

Nuosirdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei remėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie siūsdami reguliarią prenumeratą, prideda ir auką.

Viešėdami Cikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

HALLING CONTRACTING (Estonian)

- Atnaujinimai — visų rūšių
- Koklinių plytelių (tile) idėjimas
- Vandentiekio vamzdžių taisymas
- Dažymas
- Vėdinimo įvedimas
- Elektrinio šildymo taisymas

Tel. 762-9190 Lic. E 1044

Century 21 OFFORD REALTY LTD. Member Broker

1531 Mosley St., Site 311, Box 79, Wasaga Beach, Ont. L0L 2P0

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės!

Angelė Šalvaitytė, B.A., pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121, namų tel. (705) 429-6428.

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave, Toronto 3, Ont. Tel. 533-7954

TEL. CHATEL 2180 Hurontario St. 279-7648
RONCESVALLES CHATEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954
YORK CHATEL 2337 Bloor St. W. 799-1183

Pabaltijo informacijos centras

Kremliaus įsakytos ir Raudonosios armijos įvykdytos žudynės Vilniuje š.m. sausio mėn. 13 d. susilaukė masinio protesto iš viso demokratinio pasaulio ir visų laisvės trokštančių žmonių. Tokios reakcijos nesitikėjo nei Gorbačiovas, nei visi stalinistai.

Kanada buvo viena iš pirmųjų valstybių, šokusių užtarti Lietuvą. Užsienio reikalų ministras J. Clark ne tik viešai pasmerkė sovietų brutalumą, bet ir nutraukė žadėtą 150 milijonų dolerių paramą. Jis taip pat sovietų ambasadoriui R. Ovinikovui įteikė griežtą pareiškimą, protestuojantį prieš žudynes Vilniuje. Atrodė, kad Ovinikovas buvo sukrėstas tokiu Kanados valdžios aštriu ir tiesiogine kritika.

Sausio 21 d. Kanados parlamentas vienbalsiai nutarė svarstyti Baltijos valstybių klausimą. Tris valandas ir dvidešimt minučių užtrukusiose diskusijose kalbėjo ne tik ministrai, bet ir opozicinių partijų atstovai, kiti parlamento nariai. Visi smerkė Lietuvai padarytą kruviną skriaudą. Šie debatai buvo transliuojami per televiziją.

Teko patirti, kad Kanados vyriausybė yra pasirengusi steigti Pabaltijo informacijos centrą Toronte. Iš patikimų

šaltinių patirta, kad užsienio reikalų ministerija žada iš dalies centrą finansuoti.

Be abejonės, mes visi mieliai priimame tą Kanados valdžios morką. Gal bus į diplomatinę korpusą įtraukti ir Baltijos valstybių konsulai bei užmegzti diplomatiniai ryšiai su Lietuvos vyriausybe.

Nelabai aišku, kodėl informacijos centro vieta parinkta Torontas. Tinkamesnė vieta, atrodo, būtų Otava. Ji yra Kanados politinio ir kitokio gyvenimo centras. Čia, iš tikrųjų, turėtų rasti prieglobstį ir Baltijos valstybių informacijos centras.

Reikia neužmiršti — Otavoje KLB valdyba turi savo raštinę, vadovaujamą Vyto Čuplinsko. Raštinė atlieka įvairių gerų darbų, ypač palaikydama kontaktą su valdžios pareigūnais ir parlamento nariais.

KLB valdybos raštinę, įjungus į numatytą informacijos centrą Otavoje, žymiai sumažėtų KLB išlaidos.

Šį klausimą turėtų atsidedūsi atsvarstyti KLB valdyba, net ir visuotiniame suvažiavime, nes jis yra labai svarbus. Bendruomenės vadovybės tvirtai pasisakymai galėtų turėti įtakos valdžios nutarimuose.

Algimantas Eimantas

London, Ontario

Vakary pasaulis remia ne reformos demokratijos kryptimi, bet tik patį reformatorių, kuris nėra net sovietų žmonių rinktas. Vakarių nekrepia jokio dėmesio į respublikų teisėtai išrinktų atstovų pastangas, dažnai Vakarams išreikšiamas pagalba šauksmu SOS. Jie visus nuopelnus priskiria tik Gorbačioviui, o ne respublikoms, siekiančioms tikrosios demokratijos. Edmundo nuomone palaikė ir kai kurie iš diskutuojančių pagrindinių dalyvių. Tenka sveikinti mieląjį Edmunda, kuris, atrodo, buvo vienintelis lietuvis, išdrįsęs aiškiai ir sverbiai kalbėti pasakyti tiesą. Ne kartą teko įsitikinti, kad Edmundas Petruskas turi nepaprastą pilietinę drąsą pasakyti karčią tiesą. Jis, jo žmona Grazina ir dar keletas Londono lietuvių "The London Free Press" dienraštyje primena lietuvių problemas sovietų okupacijoje.

ISVYKO LIETUVON. Labai paslaugus ir nuosirdus žemaitis Justinas Šakinis, einantis 92-uosius metus, ilgametis parapijos tarybos narys, sausio 29 d. ilgesniam laikui išvyko Lietuvon. Jo dvi dukros atvyko į Londoną ir paėmė jį savo globon. Visą laiką lankė lietuvių pamaldas iki pat išvykimo dienos. Kiek anksčiau jam buvo surengtas atsisveikinimo pobūvis. Parapijos vardu su juo atsisveikino parapijos tarybos pirm. A. Petrašiūnas ir kleb. K. Kaknevičius, įteikęs jam gražų rožinį. Pensiūnikų vardu žodį tarė pirm. ir buvęs ilgametis parapijos tarybos pirm. V. Gudelis, įteikęs jį vardu jam dovaną. Atsisveikinimą organizavo I. Danilūnienė įteikė jam susirinkusiųjų dovaną. Pasivažiavęs, pasisekėta, palinkėta daug sveikatos ir gero poilsio gimtojoje žemėje. D.E.

NAUDINGA PILIETINĖ DRĄSA. Š.m. sausio 26 d. CBC "On the line" TV programoje buvo diskutuojamas klausimas, ar demokratijos Sav. Sąjunga yra miręs. Buvo pareikštos įvairios nuomonės, bet ypač įsidėmėtinas pareiškimas buvo londoniško Edmundo Petrusko. Jis pabrėžė, kad Gorbačiovo kruvinoji agresija Baltijos valstybėse lyg ir nurodo į tai, kad tikroji demokratija yra jau mirusi. Jis taip pat priminė, kad

• Spaudai parama būtina: be Lietuvos spaudos nebūs nė Tėvynės laisvos.

HALLING ELECTRICAL
(Estonian)

- Visų rūšių atnaujinimai
- AC langai ir sienų sekcijos
- Vėsintuvai
- Garažo durų atidarytojai

Tel. 762-9190

The Loughed & Barnard
šeimoms ir tarnautojams

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

"Žmonės, kurie atjaučia kitus"

Sudbury, Ontario

Klivlando lietuviai, švenčiant Nepriklausomybės šventę, vasario 17 d. su vėliavomis prie Laisvės paminklo. Nuotr. Vl. Bacevičius

Aukos Kanados lietuvių bendruomenei

Vasario 16-sios proga, KLB krašto valdybos veiklai paremti aukos: \$600 - J. Šileikis; \$500 - A. M. Bumbulis, dr. D. S. Paskovičius; \$400 - P. J. Malis; \$300 - St. Pusauskis, dr. J. Sungaila; \$250 - C. K.; G. Ignaitytė; \$200 - V. Stankus, J. Vaskela, L. Kirklis, R. Žiogarys; \$175 - D. Simanavičiūtė; \$150 - Tėvai pranciškonai, E. J. Čuplinskai, D. Zulonienė; \$125 - J. Karka, V. Matulaitis; \$120 - P. Basys.

\$100 - O. Krasauskienė a.a. vyro Tado atminimui, P. L. Murauskai, V. J. Plečkaitis, J. B. Vaidotai, B. Pakštas, A. Andriulis, I. A. Jurevičius, V. T. Gražuliai, A. Jagėla, S. P. Ročiai, A. Kazilis, P. Dalinda, V. I. Ignaitis, E. K. Šteky, I. L. Kongas a.a. V. Narkevičiaus atminimui, M. Vaškevičienė, G. M. Šernas, G. A. Sakus, B. Naudžiūnas, I. Vadauskienė, V. S. Aušrotas, S. Kuzmickas, F. Barzdžiūtė, E. S. Čepai, V. P. Melnykas, J. Linkūnaitis, V. Montvilas, E. Jasiūnienė, I. M. Ehlers, P. B. Sapliai, L. Daunienė, V. Matulevičius, M. Duliūnas, V. A. Kulniai, L. G. Vyšniauskai, B. Malis, J. Zakas, J. M. Uleckai, prel. P. Gaida, A. K. Vaidila, V. D. Simonaitis, A. E. Abromaitis, A. Diržys, A. Saulis, A. Plėnys, A. Mašalėnė, M. S. Petrušaitis, H. Stepaitytė; \$75 - J. B. Danaičiai; \$70 - B. Dicevičius; \$60 - D. V. Šaltiraitis.

\$50 - A. E. Abromaitis, I. Meiklejohn, L. Dūda, J. Dabrowski, T. J. Gustainiai, M. Raila, J. Pikelis, M. V. Tamulaitis, A. Kuolas, p. Jonynienė, M. Gečienė, J. Budrys, B. Stalioraitis, J. Putevis, Z. O. Girduškai, I. O. Turczyn, H. I. Mašaitis, O. P. Dabkus, V. K. Stirbiai, D. Barzdžiūtė, M. P. Besasparis, J. Bukšaitis, L. Rudaitis, M. Putrimas, V. M. Kazlauskai, N. Preibienė, V. B. Vaičiūnai, V. A. Šukys, F. Moeckus, A. Zalagėnas, P. A. Tutlys, A. Aperavičius, L. V. Sendžikai, V. O. Taseckai, M. S. Bušinskai, V. Dailydė, V. Jasinevičius, V. Balčiūnas, V. Petrakis, F. Juzėnas, K. P. Budrevičius, P. Stauskas, J. Ališauskas, S. V. Kneitai, J. Andrukaitis, V. V. Baliūnai, C. Deltuaitė, J. Paly, V. Pečiulis, B. Galinienė, E. Juzėnas, J. Morkūnas, I. Baltakienė, V. Rudaitis, J. Andriulis, J. Gustainis, S. Radzevičius, J. Pacevičius, V. P. Gudaitis, A. Lemežys, I. Pukriene a.a. vyro Edvardo atminimui, L. Simanavičiūtė, M. P. Krilavičiai, A. Stuošienė, S. Vaitekūnas, V. Bubelis, E. Dubininkas, A. Zaremaitis, B. Trukanavičius, V. M. Marcinkevičius, E. Radavičiūtė, J. Ignatavičiūtė, V. Naras, A. Kantvydas, V. Puodžiūnas, L. A. Čepai, J. H. Lašai.

\$40 - A. S. Steigvilas, V. Stukas, A. Paškevičius, V. Zentins, S. J. Rovai, G. Balčiūnienė, K. Kubliauskienė, A. S. Sakus, R. L. Kuliavas, L. V. Balaišis, K. J. Batūros, M. E. Zabolioniai, L. G. Kurpiai; \$35 - J. Vitkūnas, \$30 - A. Ciplijauskas, J. Kirvaitis, L. Tamošauskas, A. Matulionis, E. Žolpis, V. Otto, J. Staškevičius, A. Žilėnas, V. V. Paškus, J. Petravičius, S. Gudaitis, V. Skukauskas, B. Mackevičius, P. L. Jurėnas, S. Mazlavėckas, J. O. Balšiai, B. Kišonas, J. Rimšaitis, A. Augaitis, J. Zenkevičius, J. J. Birgeliai, I. Ross, P. Puidokas, V. Dubickas, G. Baltaduonis, J. Kasparavičius, G. Kaučius, V. N. Liačias, J. Z. Didžbaliai.

\$25 - O. Azubalienė, A. Ledas, S. E. Markauskas, A. Kalendra, O. Razauskas, J. I. Mickevičius, A. A. Lukošius, G. J. Neumann, O. Jakimavičius, A. Blūdžiūsis, J. R. Juodis, E. Simonavičius, J. M. Zubrickas, V. Kolyčius, J. Pargauskas, A. Jankaitis, P. Jurkšaitis, A. Petryla, A. Kalinskienė, A. Kilinskis, P. Skablauskas, T. D. Burokai, S. Remeikaitė, A. Morkūnas, R. A. Simonavičiai; \$22 - M. Dausienė.

\$20 - J. Rinkūnas, A. S. Petraitis, P. O. Karaliūnas, J. Bartnikas, K. Kaminskas, E. Ališauskas, A. Kazanavičius, B. G. Čizikas, J. Moeckus, A. Padolskis, S. Valiekiškis, F. Mačiulis, P. Kudreikis, P. V. Sturma, B. J. Sriubiškiai, A. Petkevičius, K. D. Batūros, V. Šečiūzy, J. A. Empakeris, O. Stravinskis, I. Stasiulis, J. Valiukienė, A. Gaidelis, E. P. Kripas, A. V. Ramanauskai, E. Miliauskas, A. Kairys, L. Balsys, A. Bacevičius, B. Trin-

ka, A. Vanagas, M. Povilaitienė, I. Antanaitis, V. Birštonas, J. Liutkus, J. Rugsys, E. Senkuvienė, K. B. Zutaūtai, J. Stravinskis, J. Augustinavičienė, J. M. Dambrauskas, V. Morkūnas, J. Bacevičius, A. Žolpis, V. K. Gaputis, A. Sagevičius, M. Z. Romeika, P. R. Serepinas, A. Sprainaitis, A. Pūkas, V. Ruslys, J. Petronis, Z. Kučinskas, A. M. Radžiūnas, V. Vaidotas, M. L. Malinauskas, L. Strumila, G. Petryla, J. Zabolionis, A. Rūkas, S. Z. Povilenskis, B. Girčys, M. Gečienė, P. Vilutis, A. G. Kuzmarskis, K. Žulys, A. P. Pranaitis, B. Degutis, I. S. Girdžijauskas, J. Petrauskas, E. Valeška, J. A. Ranonis, U. B. Bleizgys, H. Sukauskas, V. Butkys, R. Rožanskas, J. J. Valiuliai, I. Patašienė, J. Janušas, V. Stabas, A. Staturevičius, E. Jaskus, D. Karosas, J. Poška, A. Masiulis, S. Krauskas, A. E. Bubulis, A. Zimnickas.

\$10 - Z. A. Underys, S. Ruibys, P. Lukošius, L.P.T., J. Yurkus, A. M. Pranevičiai, K. Konkulevičius, O. Govedienė, A. N. Dromantas, S. Škema, A. Pažeriūnas, A. Vingevičienė, B. Jonušienė, V. Sonda, A. Z. Dobilas, S. O. Dackus, D. Keršienė, L. Stosiūnas, J. Gegužis, V. Eišinas, S. Kryževičius, P. Jonikas, J. V. Janulaitis, A. Stankus, V. Karnilavičius. Kiti aukos po mažiau.

Vasario 16 proga aukotojų sąrašas bus tęsiamas vėliau.

Šia proga Lietuvos medicininei pagalbai aukos: \$100 - J. B. Vaidotas; \$50 - L. G. Vyšniauskai, B. Čepaitienė, V. L. Pecevičiai a. a. Tado Krasausko atminimui.

Ankstesniuose paskelbtuose sąrašuose buvo praleista: Pagalbos Lietuvai vajui - J. Yurkus aukos \$300.

Visiems aukojusiems KLB krašto valdybos darbus bei kitiems tikslams nuosirdus ačiū.

Pagalbos Lietuvai vajuos aukos

\$5000 - M. J. Uleckai, Tėvai pranciškonai; \$1000 - D. Žiogas, Hamiltono lietuvių pensininkų klubas, I. G. Gabalis; \$500 - A. Paulionis, L. O. E. G. Kuchalskiai, J. Prišas, B. Balaišis, S. Kėkštis; \$300 - J. Baran-Baranaukas; \$200 - J. E. Mažulaitis, C. Jaffe; \$100 - J. Rukša, K. Juknevičius, P. Jukna, V. V. Anyšas, S. G. Noreika, V. I. Girčys, M. Macevičius, P. Šeiry, S. Meškauskas, V. Lesčius, P. Kirstukas; \$70 - D. W. Kulczynski; \$50 - A. Deksnienė, O. S. Žvirblis, V. Skriniskas.

A. a. P. Brazuko atminimui: \$100 - A. V. Ramanaukas, I. M. Ehlers, J. Stankaitis; \$50 - D. A. Zakarevičiai, K. Budrevičius, L. Strumila, M. Putrimas, V. R. Kuzmas, V. Jasinevičius; \$30 - E. Mitalienė, J. Lukošius; \$25 - A. J. Sungailos, S. Pacevičius, A. S. Petrakis, E. Petrus; \$20 - I. P. Girmiai, B. R. Jonienė, V. M. Marcinkevičius, J. Klevinas, G. Balčiūnienė, J. Pacevičienė, G. R. Paulioniai, J. A. Vanagas, E. S. Kuzmickas, L. Rudaitis, V. G. Jankaitis; \$10 - P. B. Sapliai, J. S. Bubuliai, B. J. Akeleitai.

A. a. Bartkaus atminimui: \$100 - V. Karpavičius, \$50 - M. G. Bender; \$25 - P. Sakalas, E. Apanavičius; \$20 - M. J. Gimžauskai.

A. a. T. Krasausko atminimui: \$30 - E. Vindašius; \$20 - M. Stankaitis.

A. a. E. Pukrio atminimui: \$100 - A. S. Kazlauskai, R. Z. Punks; \$50 - V. L. Dauginis, R. R. Blūdžionikas; \$40 - A. Jagėla, J. D. Siurliukas, R. D. Lapai, \$30 - J. B. Kazlauskai, O. Krasauskienė; \$25 - M. P. Besaspariai, K. Budrevičius; \$20 - G. A. Sprainaičiai, N.N.; G. H. Lapai, J. Pacevičienė, P. B. Sapliai, St. Valiekiškis, K. B. Čepaičiai, P. Čiurlys, O. V. Senkus, V. V. Valiuliai, V. Vaidotas, P. G. Stauskai, R. L. Kymantai, V. M. Vaitkevičiai, O. Azubalienė, J. Azubalis, H. L. Sukauskai, J. Krasauskas, S. V. Vaitkus, V. E. Stanaitis, J. J. Valiuliai; \$10 - I. Mickevičienė, J. Z. Klevinas, J. A. Mickevičius, B. J. Sriubiškis, L. Dargienė, E. R. Namikai, T. Zaleskis, P. Simkevičius, J. Bubelis, p. Janušas, V. J. Laurinavičiai, A. E. Bubuliai, K. K. Kaminskai, A. Skučas; \$5 - V. Karnilavičius, M. Povilaitienė, E. Abromaitis, A. Vingevičienė, G.A.S., P. Sukauskas, S.K., V. V. Baliūnai; \$2 - K. Bartnikienė.

A. a. D. Žiojo atminimui: \$50 - M. Rudokienė; \$40 - D. Bartulienė; \$25 - M. J. Rimka, A. Aleliūnas; \$20 - A. K. Ratavičiai, E. J. Mačiuliai, E. Vindašienė, P. Augaitis, O. Čelkienė, A. B. Stonka, V. M. Miceikos, B. Gudinskas, A. Martinkevičius; \$15 - J. Vieraitis; \$10 - M. Stankaitis, J. Jurėnas, A. J. Vieraičiai, J. Lingaitis, D. M. Norkus, V. Zadorskis, P. Vėzauskas, A. Budreika, O. D. Šiurnos, V. Galeckas, S. Beržinis, V. Jakubickienė, S. Vilimienė, B. Lukošius; \$5 - A. Tamašauskienė, G. rugio \$480. Tautos fondai: \$20 - G. Ruginius; \$10 - J. Jurėnas, B. Gerčienė, J. Vieraitis. Iš viso \$50.

"Tėviškės žiburiams": \$20 - A. Martinkevičius; \$10 - P. Lapienis, P. Pekarskienė, A. Kairys, J. Vitas; \$5 - M. Obelėnienė. Iš viso \$65. Nuosirdi padėka aukotojams. J. Vitas, įgaliotinis

Medicinei Lietuvos pagalbai: \$500 - Wasagos lietuvių moterų būrelis, A. Valiūnas, J. Vaskela; \$100 - B. Grinius, J. Jonaitienė, L. Jo-

nelis, A. Bernotas, V. Gudaitis, A. A. Tamošaičiai, P. Kirstukas, D. Apšes Lta., J. V. Plečkaitis, N. Preibienė, G. B. Čizikai, P. Morkūnas, O. Dabkienė, S. Dabkus, J. Jakubauskas, B. Jonušienė, B. Stalioraitis, S. Kneitas, E. Gaputis, J. Grabošienė a. a. St. Meškauskienės ir a. a. J. Meškausko atminimui; \$60 - A. Mašalėnė; \$50 - dr. A. Tinginys, R. G. Stepulaitis, A. Deksnienė, V. I. Ignaitis, A. M. Bumbulis, Z. O. Girduškai, I. Lukoševičienė, A. Gontas, J. Z. Stravinskis, J. O. Kirvaitis, A. Danaitytė, K. Manglicios, A. E. Šelmys, A. Seliokas, V. Beniušis, S. Petryla, J. Sičiūnas, D.S., A. Satterthwaite; \$40 - A. J. Putevis, T. E. Sweeting a. a. Danilevičienės atminimui; \$30 - Ed. Heike; \$25 - J. Mažeika; \$20 - J. Rukša, J. Žvirgzdienė, V. Pačkauskas, J. Dobilas, A. Rūkas, K. Lukošius, A. Stuošienė, V. Daugevaličienė, G. Baltaduonienė, A. Pūkas, P. Vytas, A. Čepienė, V. Kecorius, S. Bodis a. a. T. Krasausko atminimui, S. Kalvaitienė, A. Deksnienė; \$10 - A. Žilėnas, J. A. Astrauskas, J. Didžbalis, J. Zabolionis, P. Misevičius. Kiti aukos po mažiau.

Kanados Lietuvių Bendruomenės valdybos veiklai: \$1022 - A. M. Dudravičius; \$100 - V. Šapka, M. Andrulevičius; \$200 - Č. Vaidota, N. Jukna, St. Kupsc, P. J. Kalainiai; \$60 - V. Matulaitis; \$50 - S. J. Sendžikai; \$30 - A. Gurevičius, P. Jukna; \$25 - A. A. Dziedziolowski, A. Jankaitis; \$20 - B. A. Stephenson, A. Gatautis.

KLB krašto valdyba reiškia nuosirdžią padėką visiems aukojusiems šioms svarbioms reikaloms.

Aukos siųsti: **Pagalbos Lietuvai vajus, 1011 College Street, Toronto, Ontario M6H 1A8**

Čekius rašyti: **Kanados Lietuvių Bendruomenė-PLV**

MILIJONAS DOLERIŲ LIETUVAI

1,000,000

jau suaukota

ar jau atidavei savo dalį?

ar jau atidavei savo dalį?

ar jau atidavei savo dalį?

ar jau atidavei savo dalį?

ar jau atidavei savo dalį?

ar jau atidavei savo dalį?

ar jau atidavei savo dalį?

ar jau atidavei savo dalį?

ar jau atidavei savo dalį?

ar jau atidavei savo dalį?

ar jau atidavei savo dalį?

ar jau atidavei savo dalį?

ar jau atidavei savo dalį?

SVEIKINIMAS LIETUVAI

Didžiai gerbiamas Aukščiausiosios tarybos pirmininke, parlamente, ministrų kabinete ir visi narsieji Lietuvos žmonės!

Su Kovo 11-ja sveikiname Jus - didvyrių tautą, kovojančią už šventą siekį - mūsų tautos nepriklausomybę.

Su nerimu ir baimė mes sekėme 1991 metų sausio mėnesio įvykius Lietuvoje. Matėme sovietų armijos kruvinas skerdynes prieš beginklės Lietuvos žmones. Jūsų Ekscelencija Prezidente, ypatingai buvome nustebinti Jūsų drąsa, pasiaukojimu ir ryžtu. Esame sujaudinti tautos vieningumu bei ištikimybė vieni kitiems iki mirties. Jų vardai bus nemarūs mūsų istorijos lapuose.

Jūs visi kartu padarėte tai, kas atrodo neįmanoma - paskelbėte ir gynėte mūsų tautos nepriklausomybę. "Nėra senesnio už gamtos įstatymą ir visagalo Dievo privilegija, kuri visiems žmonėms duoda teisę būti laisvais".

Su pagarba lenkiame galvas žuvusiems ir sužeistiesiems už mūsų tautos ir tėvynės laisvę. Jie mirdami laimėjo mums pergalę viso pasaulio žmonių širdyse, kurie pasiryžę mums padėti.

Per mūsų tautos sūnų ir dukterų pralietą kraują ir visų pasiaukojimą Dievas teduoda mums tą pergalės valandą, kai sveikinsime vieni kitus besidžiaugdami pilna Lietuvos nepriklausomybe.

"Ir šviesa ir tiesa mūs žingsnius telydi". Su nuosirdžiausiais sveikinimas bei geriausiais linkėjimais -

St. Catharines lietuviai, sekretorius Jonas Lianga, 7 Dawn Road, St. Catharines, Ontario Canada, L2N 4M6

St. Catharines, Ont.

VASARIO 16-SIOS ŠVENTĖS minėjimas vyko vasario 16, šeštadienį, ir vasario 17, sekmadienį. Šeštadienį prie miesto rotušės buvo iškelta Lietuvos vėliava. Miesto burmistras perskaitė šiai progai skirtą proklamaciją. Tolimesnė programa vyko rotušės viduje. Čia išsirikiavo aštuonios vėliavos, atstovaujančios tautybėms bei organizacijoms. Kalbėjo miesto ir valdžios atstovai, tarp jų ir buvęs ministras J. Bradley. Reikšmingą žodį tarė Ukrainiečių bendruomenės pirmininkas, pažymėdamas - Lietuva ir Ukraina šimtmečiais darniai gyveno kartu. Visi kalbėjotai Lietuvai linkėjo pilnos nepriklausomybės. Iškilimams vadovavo Joana Zubrickienė, pasipuosusi tautiniais drabužiais. Dar į šventės iškilmes buvo įsijungusios P. Kalainienė ir K. Dervaitienė, o taip pat ramovėnai ir kiti.

Sekmadienį gražiai tautinėm vėliavom išpuštoje šventovėje buvo atliktos pamaldos. Klebonas kun. K. Butkus, OFM, gausiems pamaldų dalyviams pasakė gražų tautinės minties pamokslą. Po pamaldų prie laisvės paminklo, pagerbiant žuvusius už Lietuvos laisvę, buvo padėta gėlių, perskaitytos sausio 13 d. Vilniuje žuvusiųjų pavardės, uždegtos tautinių spalvų žvakutės. Pažymėtina, kad ir jaunesnioji karta jungiasi į tautinę veiklą.

Vasario 16-sios proga dienraštis "The Standard" išspausdino S. Šetkaus laišką, nušviečiantį lietuvių kovą su carais ir raudonaisiais komisarais. Kor.

Windsor, Ontario

VASARIO 16-JA Windsor'o apylinkės lietuviai minėjo vasario 24, sekmadienį. Šv. Kazimiero šventovėje kun. K. Simaitis pasakė minėjimui pritaikytą pamokslą. Minėjimas vyko parapijos salėje. V. Tautkevičienė, KLB apylinkės pirmininkė, atidarė minėjimą ir pakvietė kun. Simaitį sukalbėti invokacija. Pirmininkė paaiškino šios dienos reikšmę ir tautiečių kovas Lietuvoje. Meninėje programoje dainininkės V. Tautkevičienė ir O. Vindašienė padainavo keturias dainas: "Tėvyne mano", "Aukštaičių šulnys", "Pavasaris gimtinėje", "Baltų beržų kalva". Buvo ir vaišės, kurias paruošė p. Giedriūnienė. M. Kizis

Calgary, Alberta

VILNIUJE IR RYGOJE žiauriai įvykiai paskatino mūsų kolonijos lietuvius vėl išeiti į viešumą. Š.m. sausio 26 d. prie Kalgario miesto rotušės susirinko lietuviai, latviai ir estai su vėliavomis, transparentais ir žvakėmis. Prie jų prisidėjo lenkai, čekai, vengrai, ukrainiečiai ir afganistaniečiai. Viename plakate trispalvės fone buvo žuvusių Vilniuje didvyrių pavardės, o šalia buvo padėtos gėlės ir degančios žvakės. Demonstracijos metu kalbėjo baltiečių bei kitų tautybių atstovai, parlamentariai ir vengrų kunigas. KLB Kalgario apylinkės valdybos pirm. dr. A. Šlekys perskaitė laišką, skirtą ministeriui pirm. B. Mulroney, kur reikalavo, kad Kanados valdžia greičiau pripažintų demokratiškai išrinktas Baltijos valstybių vyriausybes, pritaikytų atitinkamas Sov. Sąjungai sankcijas, o taip pat paskatintų Jungtines Tautas susausti Saugumo tarybos posėdį ir iškelti baltiečių klausimą. Šią demonstraciją surengė neseniai įsisteigusi demokratinė koalicija - "Calgary Coalition for Democracy". Kor.

Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 9 1/4%	Asmenines paskolas nuo 12 1/2%
180-185 d. term. ind. 9 1/4%	Sutarties paskolas nuo 12 1/2%
1 metų term. indėlius 8 1/2%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuošimčiu
2 metų term. indėlius .... 9 %	1 metų 11 1/4%
3 metų term. indėlius 9 1/2%	2 metų 11 1/4%
1 metų GIC-met. palūk. ... 9 1/2%	3 metų 11 1/2%
2 metų GIC-met. palūk. ... 9 3/4%	Su keičiamu nuošimčiu
3 metų GIC-met. palūk. ... 10 %	1, 2 ir 3 metų 11 1/4%
1 metų GIC-mėn. palūk. ... 9 %	<i>Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.</i>
RRSP, RRIF ir OHOSP ... 9 %	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 9 1/2%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 9 3/4%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 10 %	
Taupomąją sąskaitą ..... 8 %	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 8 1/4%	
Kasd. pal. čekių sąsk.iki ... 5 3/4%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir morgičius iki 15% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelioliki čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 47 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir 2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775

Parduodami kailiniai opsiastai ir įvairūs kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA - 35 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Kokia jūsų namo vertė?

Skambinkite dar šiandien dėl nemokamo jūsų namo įkainojimo.

ANTANAS GENYS

an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor

1 east mall crescent etobicoke, ontario M9B 6G8 232-9000 res: 231-2839

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTVŲĄ (KOMPIUTERĮ)

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
Tel. 231-5641, namų 766-5857

Allstate 5233 Dundas St. W. (arti Kipling) Islington, Ontario M9B 1A6
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

LTOK įgaliotojo komiteto nariai. Iš kairės: Valdas Adamkus, Jurgis Jonavičius, Valdemaras Chomicius, Šarūnas Marčiulionis ir Arvydas Sabonis

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

Lietuvos tautinio olimpinio komiteto nutarimas

Dėl Lietuvos tautinio olimpinio komiteto veiklos tęstinumo ypatingomis sąlygomis (1991 m. sausio 10 d., nr. 3, Vilnius)

Lietuvos tautinio olimpinio komiteto įgaliotųjų ir veiklos tęstinumui garantuoti, jeigu Lietuvos Respublikoje susidarytų ypatingos sąlygos prieš Lietuvos valstybės ir tautos valią, kuriomis:

Lietuvos tautinio olimpinio komiteto veikla Lietuvos Respublikos teritorijoje taptų neįmanoma.

Lietuvos tautinis olimpinis komitetas būtų sunaikintas, prieš Lietuvos tautinio olimpinio komiteto vadovybę ir narius būtų panaudota prievarta ir jie būtų izoliuoti, praradami galimybės veikti.

Lietuvos tautinio olimpinio komiteto veikla būtų nutraukta dėl kitų nuo Lietuvos tautinio olimpinio komiteto nepriklausančių priežasčių.

Lietuvos tautinis olimpinis komitetas nutaria:

1. Įkurti Lietuvos tautinio olimpinio komiteto įgaliotąjį komitetą ir perduoti jam Lietuvos tautinio olimpinio komiteto teises ir pareigas ir suteikti įgaliotėjus be atskiro įpareigojimo veikti LTOK statusu sutinkamai su LTOK įstatais, toliau palaikyti ryšius su Tarptautiniu olimpinio komiteto, tarptautinėmis ir nacionalinėmis sporto ir kitomis organizacijomis bei atstauti Lietuvos tautinį olimpinį komitetą de facto Lietuvos Respublikoje, kai tam bus sąlygos.

2. Paskirti Lietuvos tautinio olimpinio komiteto įgaliotojo komiteto narius:

Valdą Adamkų, LTOK atstovą Amerikoje (JAV), Valdemarą Chomicių, LTOK Generalinės asamblėjos narį (Italija), Jurgį Jonavičių, LTOK atstovą Australijoje (Australija), Šarūną Marčiulionį, LTOK Generalinės asamblėjos narį (JAV), Arvydą Saboną, LTOK Vykdomojo komiteto narį (Ispanija).

3. Lietuvos tautinio olimpinio komiteto nariai dėl jų persekiojimo, grėsmės jų saugumui ar gyvybei Lietuvoje priversti išvykti į užsienį, išsaugoti LTOK įgaliotojo komiteto narius.

4. Prašyti Lietuvos Respublikos diplomatinės misijos užsienyje, Australijos lietuvių fizinio auklėjimo sąjungą, Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungą, kitas išsivijusias organizacijas padėti LTOK įgaliotajam komitetui vykdyti jo funkcijas.

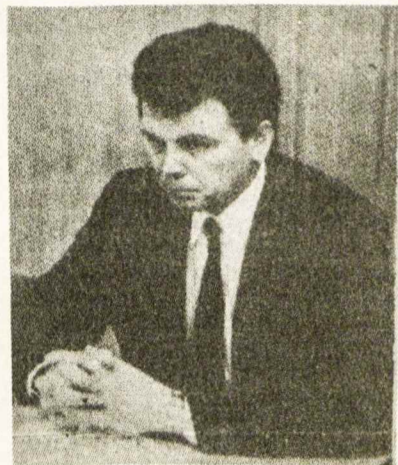
Artūras Poviliūnas, Lietuvos TOK prezidentas; Kazimieras Motieka, Lietuvos TOK viceprezidentas, Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininko pavaduotojas

Laiškas Tarptautiniam olimpiniam komitetui

Kruvinų įvykių Lietuvoje 1991 m. sausio 13 d. pasekmėje Lietuvos tautinis olimpinis komitetas pasiuntė laišką Tarptautiniam olimpiniam komitetui ir padarė nutarimą dėl Lietuvos tautinio olimpinio komiteto veiklos tęstinumo ypatingose sąlygose. Laiškas spausdinamas ištais.

Tarptautinio olimpinio komiteto prezidentui ponui Ch. A. Samaranch GERBIAMAS PREZIDENTE,

Pranešame Jums, Tarptautinio olimpinio komiteto nariams ir pasaulio sporto visuomenei, kad šiomis dienomis Sovietų Sąjungos reguliariosios kariuomenės daliniai tankais traukia ir žudo žmones Lietuvos Respublikos civilius gyvenotojus. Nauja SSSR agresija prieš Lietuvą tolygi įvykiams Kuveite. Agresoriai jau sužeidė ir nužudė nemažai mūsų valstybės piliečių, tarp jų daug jaunimo. Lietuvos sportininkai ir Lietuvos tautinio olim-

ARTŪRAS POVILIŪNAS, Lietuvos tautinio olimpinio komiteto pirmininkas

pinio komiteto nariai kartu su tauta stojo ginti Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės.

Po SSSR kariuomenės įvykdyto vandalizmo Lietuvos sportininkų atstovavimas Sovietų Sąjungos rinktinėms Olimpiniuose žaidynėse ir kitose tarptautinėse varžybose yra ne tik neįmanomas, bet būtų ir amoralus. To neleidžia sąžinė, nužudytųjų atminimas, pareiga savo Tėvynei Lietuvai ir pagarba olimpiniam taikos ir humanizmo idealams.

Nėra jokių garantijų, kad agresija ir žudynės nebus tęsiamos, kad Lietuvos olimpinis komitetas nebus sunaikintas, kaip tai SSSR jau yra padarė 1940 metais. Dėl to prašome atsižvelgti į mūsų specialų nutarimą dėl Lietuvos tautinio olimpinio komiteto veiklos tęstinumo, kurį Jums siunčiame.

Jūs suprantate, kad po įvykdytos žvėriškos agresijos Lietuvos sportininkų dalyvavimas tarptautinėse varžybose ir tarptautinių sporto organizacijų veikloje toliau negali priklausyti nuo SSSR sporto organizacijų valios. Tikime, kad tai pagaliau supras visi. Mes prašome Jūsų, gerbiames pone Prezidente, tarptautinio olimpinio komiteto narius ir viso pasaulio sporto visuomenę moralinės paramos. Mes neprarandame vilties, kad Tarptautinis olimpinis komitetas suras galimybę artimiausiu metu išspręsti Lietuvos, kaip ir Latvijos bei Estijos, olimpinį komitetą bei mūsų valstybių sportininkų dalyvavimo Olimpiniuose žaidynėse klausimą, paskatins tokiam žingsniui ir tarptautinės sporto federacijos Lietuvos, Latvijos ir Estijos sporto federacijų atžvilgiu. Kitaip Lietuvos olimpinis judėjimas ir mūsų sportininkų ateitis bus vėl ilgam sužlugdyta.

Su pagarba Lietuvos tautinio olimpinio komiteto prezidentas

Artūras Poviliūnas

1991.01.14

Vienu smūgiu į skylę (hole in one)

Torontiškiečiai golfininkai, Elzbieta ir Stasys Kėkštai pora mėnesių praleido golfuodami Myrtle Beach vasarvietėje Pietų Karolinoje. Waterway Hills golfo laukuose 1991 m. sausio viduryje. Elzbieta pasiekė vienu smūgiu 6-tos žališios skylę. Tai antras jos toks pasiekimas (pirmą kartą, ji skylę vienu smūgiu pasiekė žaidžama Toronte 1989 m.). Waterway Hills savininkai, laikydami mėsę tradiciję, už šį retai pasitaikantį įvykį, įteikė golfininkei žymenį ir vaišino. Sig. K.

Nori susirašinėti

Norėčiau susipažinti su vienišu lietuvių tautybės vyriškiu, ne jaunesniu kaip 40 metų, pagaidautina gyvenančiu Kanadoje. Esu 35-rių metų, mokytoja. Gyvenu Lietuvos sostinėje. Rašyti adresu: Manavičiūtė Laima, Žeručio g-vė 24-59, Vilnius 232043, Lithuania.

Homeopatinė ir akupunktūros klinika

D. Turčinskienė, N.D. (medicinos mokslų daktarė iš Lietuvos) Priėmimo valandos kasdien nuo 10 v.r. – 6 v.p.p., šeštadieniais 11 v.r. – 3 v.p.p. 3425 Dundas St. W., Toronto, Ontario M6S 2S4, tel. (416) 760-9445.

Gydomi įvairūs artritai, astma, bronchitai, skrandžio, žarnyno, kepenų ir tulžies pūslės susirgimai, moterų įvairūs susirgimai, depresija, nuovargis, nemiga, vidurių užkietėjimas, galvos skausmai ir kiti staigūs bei lėtiniai susirgimai. Homeopatiniai vaistai neturi jokio pašalinio veikimo.

Dar daugiau: 1. Atliekamas veido elastingumo atstatymas (non surgical face lift), veido raukšlių išlyginimas, naudojant akupunktūros metodiką, bei veido ir kaklo raumens elektrostimuliaciją.

2. Slapimo tyrimas. Sveikata priklauso ne tik nuo maisto kokybės, bet nuo virškinimo. Atliekami 18 metodinių šlapimo testų, kurie nurodo ne tik inkstų funkciją, bet ir medžiagų apykaitą, žarnyno, kepenų toksikumą, baltymų, angliavandenių, riebalų virškinimą, maisto medžiagų pasisavinimą, kai kurių medžiagų trūkumą ar perteklių.

Skautų veikla

• Vasario 10 d. Lietuvos nepriklausomybės šventės iškilmingoje sueigoje įžodį davė jaunesni skautai: Darius Karka ir Saulius Simanavičius; jūros bebrai: Jonas Birgiola, Andrius Dunphy, Kristupas Dunphy, Darius Juknevičius, Ričardas Kulikauskas ir Antanas Pacevičius; jaunesnių skaučių: Jesika Thor, Anna Kaminskaitė, Ramona Kaminskaitė, Rūta Radtke, Vilija Radtke, Audra Sederavičiūtė, Alisa Sederavičiūtė ir Rami Vanagaitė; jūros ūdryčių: Viktorija Bernotaitė, Angelė Bernotaitė, Lina Jaglowicz, Valentina Juzukonytė, Veronika Kulikauskaitė, Aleksa Pacevičiūtė, Audrė Pacevičiūtė, Karolina Šiaučaitė, Stefanija Žilinskaitė. Geriausias sėkmės jaun. skautams-tėms, gero vėjo jūros bebrams ir ūdrytėms.

• Auga jūros skautų vienetas, vadovaujamas j.b. v.vl. Simono Namiko, ką tik baigusio mechanikos inžineriją. Sueigos vyksta kas antrą savaitę. Artėjant vasarai, rūpinamasi įsigyti laivą, kuriuo būtų atliekama praktika Ontario ežere. Norintys įstoti į jūros skautus prašomi teirautis pas Simoną tel. 534-3763.

• V.vl. Audriaus Stundžius suorganizuota jūros skautų bebrų valtis-skiltis auga į laivą-draugovę. Jis baigia paruošti daktarata ir dirba su jaunaus jūrų skautais. Audriaus tel. 247-5634. M.

Aukos Lietuvos skautams

• A.a. Lino Šeškaus atminimui auko: \$25 – I. P. Lukoševičiai, R. P. Kurai, S. Kuzmas; \$20 – D. Barzdžius, D. Barzdžiūtė, E. M. Kazakevičiai, I. Meiklejohn, J. Plečkaitienė, A. J. Simonavičius, G. Tarvydienė, M. Vasiliauskienė; \$10 – D. Keršienė, G. Baltaduonienė, V. Grybėnė, P. Sapliene, E. Senkuvienė, G. A. Valiūnai. Valdyba

Port Colborne, Ont.

A.A. ANTANO STANKEVIČIAUS atminimui vietoje gėlių Kanados lietuvių fondui auko: \$25 – A.B. Pivorūnai; \$20 – P.V. Sidlauskai, A.M. Čepukai, J.A. Skaisčiai.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvos namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

OVERSEAS VIDEO TAPE

Pakeičiame 3 val. video juostas iš vienos sistemos į kitą tik už \$45. Darbas garantuotas. NTSC, PAL, SECAM, Europos, Azijos, Afrikos ir Australijos sistemos į kanadišką ir atvirkščiai. 8 ir 16 mm filmas ir skaidres pakeičiame į video. KODĖL MOKETI DAUGIAU! Skambinkite tel. 244-1822.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:
9 1/4% už 90 dienų term. indėlius
9 1/4% už 6 mėnesių term. indėlius
8 1/2% už 1 m. term. indėlius
8 3/4% už 2 m. term. indėlius
9 % už 3 m. term. indėlius
9 % už 1 m. GIC mėn. palūk.
9 1/2% už 1 m. GIC invest. pažym.
9 3/4% už 2 m. GIC invest. pažym.
10 % už 3 m. GIC invest. pažym.
8 3/4% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
9 1/2% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
9 3/4% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
10 % už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
8 3/4% už namų planą - OHOSP (variable rate)
8 % už taupymo sąskaitą
8 1/4% kasd. pal. sąsk. virš 10,000
6 1/4% už kasd. pal. čekių sąsk.

IMA:
už asmenines paskolas nuo ..... 12 1/2% už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 11 1/4%
2 metų 11 1/4%
3 metų ..... 11 1/2% (fixed rate)
su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ar 3 metų ..... 11 1/4% (variable rate)
Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji morgičiai.

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI virš 83 milijonų dolerių

Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaides, kelionės čekiai (American Express).

MasterCard Kredito kortelė su PARAMOS vardu

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
1211 Gorham St. Units 1&2, Newmarket, Ont. L3Y 7V1,
Telefonai: (Toronto linija) 416-773-9591,
(Newmarket linija) 416-836-1415.

Alfonsas Garbenis, jn. savininkas
Namų įkainojimo skyrius
YORK SIMCOE APPRAISAL CORPORATION
1211 Gorham St., Units 1&2, Newmarket, Ont. L3Y 7V1.
Telefonas (Toronto linija):
416-773-3779 FAX 1-416-836-1029
ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas (kainotojas nuosavybių – morgičių, palikimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7
Telefonas: 625-0707. Savininkas – Tom Thompson

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.
1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)
PERKANT – PARDUODANT NAMŲ VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS
STASYS JOKUBAITIS.
Telefonai 535-2331 arba 537-2869

JŪS GALITE PAGELBĖTI!

Jeigu jūs norite pagelbėti savo giminėms, draugams dovanokite automobilį Lietuvoje ar Sovietų Sąjungoje

Mes siūlome įvairių modelių automobilius, pagamintus Sovietų Sąjungoje:
Lada 2104, Samara 2108, Samara 2109, Niva, Tavria, Luaz.

TAVRIA – 5 greičių \$5,944 kanadiškais   **LUAZ JEEP 4x4 \$6,996 kanadiškais**   **SAMARA 1.5-5 greičių \$9,000 kanadiškais**

Dėl daugiau informacijų prašome kreiptis pas mus

LADA CANADA INC

1790 Albion Road, Rexdale, Ontario M9V 4J8
Telefonas: (416) 748-2100 FAX: (416) 748-2107 TELEX: 06-989241